

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická

Katedra veřejné správy

DIPLOMOVÁ PRÁCE

*Problematika azylové a migrační politiky ČR
v kontextu veřejné správy*

Předkládá: Bc. Petra Javorská

Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Lukáš Valeš, Ph.D.

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Petra JAVORSKÁ**
Osobní číslo: **R20N0013P**
Studijní program: **N0421A220001 Veřejná správa**
Téma práce: **Problematika azylové a migrační politiky ČR v kontextu veřejné správy**
Zadávající katedra: **Katedra veřejné správy**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Vývoj azylové a migrační politiky v ČR
3. Instituce a organizace zabývající se azylovou a migrační politikou
4. Právní předpisy upravující azylovou a migrační politiku v ČR
5. Problémy azylové a migrační politiky ČR
6. Kvalitativní výzkum
7. Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

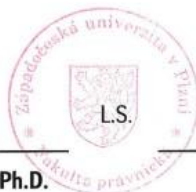
viz zvláštní seznam

Vedoucí diplomové práce: **Doc. PhDr. Lukáš Valeš, Ph.D.**
Katedra veřejné správy

Datum zadání diplomové práce: **29. března 2021**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2022**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

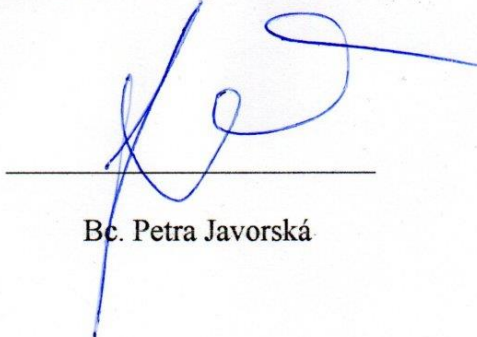
JUDr. Tomáš Louda, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 25. října 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci na téma „Problematika azylové a migrační politiky ČR v kontextu veřejné správy“ zpracovala samostatně a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.

Plzeň, březen 2022

Bc. Petra Javorská

Poděkování

Děkuji panu doc. PhDr. Lukáši Valešovi, Ph.D., za jeho ochotu, trpělivost a cenné rady při vedení mé diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat paní Mgr. Soně Lukášové, vedoucí oddělení pobytu cizinců Plzeňského kraje, za poskytnuté rady a materiály vztahující se věcně k problematice azylové a migrační politiky ČR. V neposlední řadě mé poděkování za spolupráci patří i mým kolegyním a cizincům, kteří mi pomohli s realizací mého výzkumu.

Obsah

Úvod.....	1
I. Teoretická část	3
1. Vývoj azylové a migrační politiky v ČR.....	4
1.1 Emigrace do roku 1989.....	4
1.2 Imigrace do roku 1989.....	5
1.3 Emigrace od roku 1989.....	9
1.4 Imigrace od roku 1989.....	11
1.4.1 Vymezení základních pojmů.....	22
1.4.1.1 Cizinec.....	22
1.4.1.2 Žadatel o mezinárodní ochranu	23
1.4.1.3 Azylant	24
1.4.1.4 Osoba požívající doplňkové ochrany	26
1.4.1.5 Uprchlík.....	26
1.4.1.6 Migrant	27
2. Instituce a organizace zabývající se azylovou a migrační politikou	29
2.1 Ústřední orgány státní správy ČR.....	29
2.1.1 Ministerstvo vnitra ČR.....	29
2.1.1.1 Odbor azylové a migrační politiky	30
2.1.1.2 Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců.....	32
2.1.1.3 Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra	33
2.1.2 Cizinecká policie.....	34
2.1.2.1 Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování.....	36
2.2 Mezinárodní organizace.....	37
2.2.1 OSN.....	37
2.2.2 Rada Evropy.....	38
2.2.3 Frontex	39
2.2.4 EUROPOL	41

3. Právní předpisy upravující azylovou a migrační politiku v ČR	42
3.1 Vnitrostátní úroveň	42
3.1.1 Druhy pobytů a víz v ČR	42
3.1.1.1 Krátkodobá víza	42
3.1.1.2 Dlouhodobá víza.....	44
3.1.1.3 Dlouhodobé pobyty	45
3.1.1.4 Přechodné pobyty	47
3.1.1.5 Trvalé pobyty	49
3.2 Mezinárodní úroveň.....	51
4. Problémy azylové a migrační politiky ČR	56
4.1 Faktory ovlivňující migraci v ČR.....	56
4.2 Nelegální migrace	58
4.3 Klientský systém a zprostředkovatelé	60
4.4 Neoprávněné zaměstnávání	62
4.5 Účelové sňatky.....	63
4.5.1 Příklad účelového sňatku	65
4.6 Jazyková bariéra	66
II. Praktická část	67
5. Výzkumný problém a cíl výzkumu	68
5.1 Metodologie výzkumu	68
5.2 Vytvoření teorií.....	69
5.2.1 Teorie č. 1	69
5.2.2 Teorie č. 2	69
5.2.3 Teorie č. 3	69
5.3 Objekty dotazování.....	70
5.3.1 Yurii K.	70
5.3.2 Mykola L.....	70
5.3.3 Tereza M.	70

5.3.4 Bohumila N.	70
5.3.5 Hana Š.	70
5.4 Rozhovory.....	71
5.4.1 Rozhovory s cizinci.....	71
5.4.2 Rozhovory s pracovníci OAMP – OPC	74
5.5 Zhodnocení	77
Závěr.....	83
Resumé	87
Zdroje	88
Knižní	88
Internetové	91
Elektronické dokumenty.....	96
Právní předpisy	98
Seznam zkratk.....	99
Seznam tabulek a grafů	101
Seznam příloh.....	102

Úvod

Migrace, cestování, stěhování, zkrátka přesun obyvatelstva jako takový snad může být odjakživa považován za jeden ze základních lidských rysů, který je i pro dnešní dobu zcela přirozený. Důvodů, proč jsem si téma „Problematiky azylové a migrační politiky ČR v kontextu veřejné správy“ zvolila, je celá řada, ovšem zásadním důvodem pro tento výběr byl můj osobní zájem a mé pracovní zkušenosti, jelikož již téměř 3 roky pracuji na Odboru azylové a migrační politiky, oddělení pobytu cizinců Plzeňského kraje, a každý den vídám cizince, vnímám jejich situaci v ČR a snažím se jim být nápomocná. Jsem toho názoru, že právě má praxe v této oblasti mou práci dozajista obohatila, což samozřejmě platí i naopak, kdy poznatky získané při tvorbě diplomové práce nejednou obohatily i můj pracovní život.

Má práce se v nejširším měřítku člení na **teoretickou část** opírající se o metodu deskripce, o rešerši pramenů pocházejících jednak ze Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje, z Univerzitní knihovny Západočeské univerzity, jednak z internetových a elektronických kvalifikovaných zdrojů, a na **praktickou část** založenou naopak na metodě predikce na základě údajů pramenících ze zkoumání vymezených sociálních skupin. Praktické části tvořené kvalitativním výzkumem předcházelo sestavení teorií, jejichž úspěšnost byla zhodnocena díky odpovědím respondentů získaným v důsledku polostrukturovaného rozhovoru s dvěma cizinci a třemi státními zaměstnankyněmi, pracovníci Odboru azylové a migrační politiky, oddělení pobytu cizinců Plzeňského kraje.

Svou diplomovou práci jsem rozdělila celkem do pěti kapitol s tím, že první čtyři spadají do části teoretické a poslední pátá již do části praktické, výzkumné. V rámci zachování logické posloupnosti práce se **první kapitola** zabývá vývojem azylové a migrační politiky v ČR cca od 18. století po současnost, resp. se zabývá jak rozvojem emigrace, tak imigrace do a od roku 1989, načež se její podkapitola snaží najít balanc mezi základními pojmy, jako je např. cizinec, uprchlík a azylant.

Druhá kapitola se zaměřuje na instituce a organizace, které se zabývají právě problematikou azylové a migrační politiky nejen na úrovni vnitrostátní, ale též na úrovni mezinárodní. Následující **třetí kapitola** návazně myslí na právní předpisy, jež tuto politiku upravují opět z hlediska vnitrostátního a nepochybně i mezinárodního. Vnitrostátní rovina této kapitoly je doplněna o podkapitoly související s druhy pobytů a víz realizovatelných v ČR. **Kapitola čtvrtá** již blíže

přemýšlí nad faktory ovlivňujícími migraci v ČR a posléze nad vybranými problematickými jevy sužujícími nejen tuto politiku, ale někdy také celou společnost.

Poslední, **pátou kapitolu**, spadající do praktické části, utváří kvalitativní výzkum, na němž se podíleli státní zaměstnankyně a samotní cizinci. Mým původním záměrem bylo shromáždit vzorek cizinců z více států, avšak kvůli jazykové bariéře, či snad strachu z nedostatečné anonymity se výzkum povedlo realizovat pouze se státními příslušníky Ukrajiny trvale žijícími v ČR. Věřím však, že pro výchozí pohled na tuto problematiku nehraje příliš velkou roli původ ani počet respondentů, byť jsem si vědoma toho, že tento fakt může můj výzkum mírně zkreslit.

S ohledem na dění v České republice, s ohledem na dění v okolních sousedních státech, ale i s ohledem na dění po celém světě si myslím, že téma azylové a migrační politiky je stále aktuální a stojí za to se o něj zajímat, a proto bych chtěla svou diplomovou prací tuto poměrně komplikovanou problematiku čtenářům přiblížit. Ráda bych svou prací upozornila na problematické oblasti této politiky a dále možná lehce pozměnila pohled veřejnosti směřující vůči cizincům, aby nedocházelo k mylným představám, že každý cizinec je snad zločinec dychtící zneužít českého, unijního nebo mezinárodního práva, kterého se je třeba obávat, jak tomu bývá napomáháno v lecjakých článcích, zprávách nebo volebních sloganech. Každá mince má dvě strany, proto bych samozřejmě také ráda poukázala na potřebu určité reorganizace či navýšení pracovních, nebo služebních míst v oblasti veřejné správy potřebných pro zvládnutí situace v důsledku stále narůstajícího trendu počtu cizinců putujících do ČR.

1. Teoretická část

1. Vývoj azylové a migrační politiky v ČR

Doba a spolu s ní i celá společnost se stále mění, její tempo se zpravidla zrychluje, proto se i cestování jeví mnohem přístupnějším, snadnějším než kdy dříve. Tato kapitola se pokusí zmapovat vývoj azylové a migrační politiky v ČR přibližně od 18. století, respektive vývoj migrace do roku 1989 a poté od roku 1989 až po současnost.

Pojem migrace rozhodně není pojmem novým, migrace zde byla, je a rozhodně bude i nadále, avšak její povaha a všeobecně její chápání se transformuje. Nejen Česká republika, ale celkově Evropa stály v pozici kolonizátora po mnoha staletí, kdy miliony Evropanů emigrovaly na Západ, zpravidla do tzv. Nového světa. Avšak nic netrvá věčně, tudíž i migrační vlna v důsledku 2. světové války změnila směr a vyspělé evropské státy se staly státy imigrace.¹

1.1 Emigrace do roku 1989

Emigrace z českých zemí byla do 19. století podmíněna zejména náboženským a politickým útlakem, přičemž z monarchie odcházela také řada řemeslníků, umělců a obchodníků motivovaných vidinou lepšího živobytí. Tento vystěhovalecký trend se však neshodoval s představami rakouských panovníků a merkantilistickými teoriemi, dle nichž měl stát prosperovat díky množství obyvatel. Strach z oslabení země zapříčinil poptávku po kvalifikovaných odbornících z ciziny, ale také z něj vyvstal zákaz vystěhování se u některých skupin obyvatel, mezi něž patřili kupříkladu obchodníci a řemeslníci. Tento zákaz pramenil z vystěhovaleckého patentu vydaného Josefem II. roku 1784. Vystěhovalecký patent připouštějící trest za opuštění vlasti včetně ztráty státního občanství definoval vystěhovalce jako osoby opouštějící korunní země do ciziny s úmyslem se již nevrátit zpět, resp. ty osoby, které nedisponovaly úředním povolením. Emigrace přestala být trestná až v roce 1850, proto se začaly k vycestování využívat tzv. vandrovní knížky a vystěhovalecké pasy, přičemž lidé dávali přednost zmíněným vandrovním knížkám, které zaručovaly možnost návratu

---

¹ BARŠOVÁ, Andrea; BARŠA, Pavel. *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. 308 s. Monografie, sv. č. 15. ISBN 80-210-3875-6. s. 7–8.

zpět do vlasti, oproti tomu obdržení vystěhovalického pasu zapříčinilo ztrátu státního občanství, tudíž i znemožnění návratu.²

K útlumu emigračních vln došlo v důsledku první světové války a vzniku Československa, ba dokonce tyto události značně přispěly k nárůstu přistěhovalců. Stát díky nově přijatému **zákonu č. 71/1922 Sb. z. a n., o vystěhovalectví**, operoval v ochranné roli se snahou zajistit, aby obyvatelstvo „nebylo uváděno v omyl“ údajně zkreslenými výhodami či příležitostmi emigrace. Zákon upravoval též dočasnou pracovní migraci, jelikož vymezil podmínky pro najímání dělníků do zemí jak mimoevropských, tak evropských a zejména stanovil, že československým dělníkům měly být zajištěny stejné pracovní podmínky jako obyvatelům daného státu. Žádné velké změny s sebou nenesl ani **zákon č. 55/1928 Sb. z. a n., o cestovních pasech**, jenž hovořil o případech nevydat cestovní pas, měly-li by být ohroženy zájmy republiky v oblasti hospodářské a bezpečnostní.³ Roku 1948 nahradil hospodářskou emigraci z českých zemí pojem politický exil, kdy byla zaznamenána jedna z větších politických emigračních vln, stejně jako tomu bylo v letech 1939 a 1968.⁴

1.2 Imigrace do roku 1989

Za dob Rakouska-Uherska byly České země považovány především za země emigrační, proto se nepřikládala takový důraz na imigrační otázky, na otázky přistěhovalectví. Nastala-li situace nedostatku branných či pracovních sil, tak tuto se rakouští představitelé pokoušeli vyřešit určitou vnitřní migrací.⁵ Obecně lze říci, že počet cizinců žijících v monarchii, konkrétně v její rakouské části nebyl vysoký, což dokazují výsledky výzkumů rakouských badatelů. Tyto výsledky deklarují, že se roku 1910 v Českých zemích z celkového počtu obyvatelstva vyskytovala asi 2 % cizinců, byť jsou v tomto výsledku započtení všichni imigranti, kteří přicházeli ze zemí jak západní části monarchie, tak z části uherské – východní.⁶

---

² BARŠOVÁ, Andrea; BARŠA, Pavel. *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. 308 s. Monografie, sv. č. 15. ISBN 80-210-3875-6. s. 206–208.

³ BARŠOVÁ, Andrea; BARŠA, Pavel. *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. 308 s. Monografie, sv. č. 15. ISBN 80-210-3875-6. s. 209–210.

⁴ VACULÍK, Jaroslav. *Češi v cizině – Emigrace a návrat do vlasti*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2002. 74 s. ISBN 80-210-3001-1. s. 28–34.

⁵ VACULÍK, Jaroslav. *Češi v cizině – Emigrace a návrat do vlasti*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2002. 74 s. ISBN 80-210-3001-1. s. 14.

⁶ FASSMANN, Heinz; MÜNZ, Rainer. *Einwanderungsland Österreich? Historische Migrationsmuster, aktuelle Trends und politische Massnahmen*. Wien: Wissenschaft Jugend & Volk, 1995. 115 s. ISBN 978-3851910339. s. 15.

Na konci 19. a na začátku 20. století se rakouské země v rámci imigrace orientovaly na východ od hranic, kdežto v oblasti emigrace na západ.⁷ Z výše uvedeného lze usoudit, že situace byla obdobná té, kterou vidíme dnes, kdy lidé z Čech odcházejí nejčastěji do Německa, Velké Británie, Francie a dalších západních zemí, avšak do českého státu proudí migranti převážně z východních států od hranic ČR, zejména z Ukrajiny, Vietnamu, Běloruska a mnohých dalších.

Se vznikem samostatného Československého státu se republika stala velmi atraktivní pro české státní příslušníky, kteří žili v sousedních státech, obzvláště pro tehdejší obyvatele Německa a Rakouska. Stát začal klást důraz na zkušenost a odbornost, a proto měl velký zájem dosadit do ministerstev úředníky z Rakouska, ale též se ohlížel po českých obchodnících a řemeslnících.⁸

Ve 20. letech 19. století reemigrovalo z Ruska více než 10 tisíc Čechů a Slováků, odpůrců režimu, a to především kvůli hladu, neúrodě, suchu a samozřejmě kvůli občanské válce. Tehdejší československá vláda se kvůli nedostatku půdy a celkově hospodářským problémům bohužel ke zmíněným odpůrcům režimu, ke svým občanům, otočila zády s tím, že jim nabídla hromadnou pomoc v dosavadních místech bydliště.⁹ Co se ovšem zmíněného Ruska týče, tak tam nešlo pouze o československou reemigraci, ale současně také o velkou, nedobrovolnou emigraci ruských občanů. Politické důvody migrace motivovaly k odchodu ze země jednak rakousko-uherské ruské vojenské zajatce, jednak uprchlíky z války občanské i první světové a migranty jakožto intelektuály vyhnané Leninem.¹⁰

Jak si lze všimnout, byť československý stát neprojevil vůči svým občanům, nejspíš by se dalo říci, očekávanou empatii a solidaritu, soucítil s bezdomovci a uprchlíky, což lze vypořádat i z uzavřené **Úmluvy č. 179/1935 Sb., o mezinárodním postavení uprchlíků**. Tato úmluva však nebyla prvním právním předpisem ochraňujícím zájmy uprchlíků, avšak nahradila starší ujednání z roku 1926

---

⁷ BARŠOVÁ, Andrea; BARŠA, Pavel. *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. 308 s. Monografie, sv. č. 15. ISBN 80-210-3875-6. s. 213.

⁸ KOŘALKA, Jiří; KOŘALKOVÁ, Květa. *Základní tendence českého vystěhovalectví a české reemigrace do počátku dvacátých let 20. století*. In *Češi v cizině 7*. [online]. Praha: Ústav pro etnografii a folkloristiku AV ČR, Copyright © 2005 Hospodářská a kulturní studia [cit. 08.10.2021]. Dostupné z: <http://www.hks.re/wiki/odkazy-krajane>. s. 7.

⁹ VALÁŠKOVÁ, Nad'a. *Češi v Rusku*. In: *Češi v cizině 9*. Praha: Ústav pro etnografii a folkloristiku AV ČR, 1996. s. 27.

¹⁰ SLÁDEK, Karel. *Ruská diaspora v České republice: sociální, politická a religiózní variabilita ruských migrantů*. Praha: Pavel Mervart, 2010. 144 s. ISBN 978-80-87378-49-6. s. 27.

a 1928.¹¹ „Tato úmluva vztahuje se na uprchlíky ruské, arménské apod., jak byli definováni ujednáními z 12. května 1926 a 30. června 1928 s výhradou změn neb přesnějšího určení, jež každá smluvní strana bude moci provést v této definici při podpisu nebo přistoupení.“¹²

Na konci 20. let 19. století se začínala objevovat opatření blíže či konkrétněji upravující imigraci včetně pobytů cizinců na území Československa. Roku 1928 byl přijat **zákon č. 39/1928 Sb. z. a n., o ochraně domácího trhu práce**, dle něž měli zaměstnavatelé v případě zájmu zaměstnat cizince povinnost požádat o povolení k jejich zaměstnávání. Tento zákon myslel i na nelegální zaměstnávání pod pokutou až do výše 10 000 Kč spolu s trestem odnětí svobody až na jeden měsíc.¹³

O sedm let později se stal účinný **zákon č. 52/1935 Sb. z. a n., o pobytu cizinců**, který stanovoval, že každý cizinec, jenž chce v zemi zůstat déle než dva měsíce, je povinen požádat o povolení k pobytu, přičemž se tyto pobyty povolovaly zpravidla na délku dvou let. Cizinec chtějící na území československého státu zůstat či mající v úmyslu teprve přijet musel podat žádost u okresního úřadu v místě zamýšleného nebo současného pobytu. Rozhodujícím orgánem pro tyto žádosti byly zemské úřady, které měly na starost také cizineckou evidenci. V případě, že žádost o pobyt netrpěla vadami, splňovala zákonné podmínky a žadatel nebyl osobou, která by mohla ohrozit zájmy státu (bezpečnost, veřejný pořádek atd.), zemský úřad žádost schválil a pobyt cizinci povolil. Posléze vyvstala povinnost cizince se přihlásit k pobytu v místě bydliště na příslušné četnické stanici. Ačkoliv výše zmíněný zákon včetně jeho prováděcích předpisů obsahoval celkem jen 27 paragrafů, neopomínal však základní mechanismy a instituty. Kupříkladu při změně adresy bylo nutno nahlásit novou adresu do 6 dnů od uskutečnění a při prodloužení dosavadního pobytu podat žádost o prodloužení pobytu nejméně 15 dnů před jeho skončením.¹⁴

---

¹¹ BARŠOVÁ, Andrea; BARŠA, Pavel. *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. 308 s. Monografie, sv. č. 15. ISBN 80-210-3875-6. s. 214.

¹² čl. 1 Úmluvy č. 179/1935 Sb., o mezinárodním postavení uprchlíků. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 08.10.2021]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

¹³ BARŠOVÁ, Andrea; BARŠA, Pavel. *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. 308 s. Monografie, sv. č. 15. ISBN 80-210-3875-6. s. 214.

¹⁴ BARŠOVÁ, Andrea; BARŠA, Pavel. *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. 308 s. Monografie, sv. č. 15. ISBN 80-210-3875-6. s. 214–215.

Rok 1945, konec druhé světové války, s sebou přinesl dvě migrační vlny. V první vlně v letech 1945 a 1946 převládala samovolná imigrace spojená s repatriací osob, které byly vysídleny, mezi něž lze zařadit lidi vykonávající nucené práce či vězně v koncentračních táborech. Naproti tomu v letech 1947 až 1950, ve vlně druhé, se jednalo o imigraci obyvatelstva řízenou státem ze zemí evropských např. z Bulharska a Rumunska, ale též ze zemí mimoevropských např. z Číny, Indie, Palestiny, Kanady, USA, Brazílie a Argentiny. Roku 1947 byl přijat šestiparagrafový **zákon č. 138/1947 Sb., o péči o přistěhovalce, jakož i o některých jejich přednostních právech**, jehož § 2 hovořil o tom, že výkon péče realizuje ministerstvo sociální péče, a dále § 3 zmiňoval konkrétní přednostní práva přistěhovalců vůči krajanům.¹⁵

Po druhé světové válce se v Protektorátu Čechy a Morava vyskytl nemalý problém související s příchodem Dělnicko-rolnické Rudé armády. Mnozí ruští migranti, kteří včas nepokračovali směrem na Západ a patrně trochu naivně setrvali v Československu, spočinuli v rukou armády a následně se potýkali s postupným zatýkáním, vyslýcháním, mučením a deportací. Někteří Češi se snažili ruské jedince ochraňovat, někteří bohužel udávat, čímž se rozložily do té doby relativně přátelské vztahy a důvěra. V socialistickém bloku bylo v letech 1948–1989 stále nemyslitelné svobodně migrovat, avšak ruští občané začali využívat dobrovolné imigrace do československého státu díky uzavírání manželských svazků s občany či občankami Československa. Mohlo by se zdát, že se lidé uchýlovali k účelovým sňatkům, ta možnost zde je a být mohla, avšak z mnoha záznamů si lze myslet, že se tehdy jednalo ve valné většině případů o akt dejme tomu čisté lásky.¹⁶

Z důvodu řecké občanské války v letech 1946–1949 se desítky řeckých občanů rozhodly pro Československý politický azyl. Větší migrační vlnu netvořili pouze Řekové, ale též Romové, kteří putovali s vidinou lepšího životy ze Slovenska do vylidněných míst v Československu, do míst po Němcích.¹⁷ Je třeba si uvědomit, že se stále pohybujeme v letech socialismu a totality, tudíž otázka přistěhovalectví nebyla považována za vítanou, federace se spíše zabývala migrací vnitřní jako

---

¹⁵ BARŠOVÁ, Andrea; BARŠA, Pavel. *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. 308 s. Monografie, sv. č. 15. ISBN 80-210-3875-6. s. 216.

¹⁶ SLÁDEK, Karel. *Ruská diaspora v České republice: sociální, politická a religiozní variabilita ruských migrantů*. Praha: Pavel Mervart, 2010. 144 s. ISBN 978-80-87378-49-6. s. 27–30.

¹⁷ PAVELČÍKOVÁ, Nina. *Romové v českých zemích v letech 1945-1989*. Praha: Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, 2004. Sešity Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, 12. 183 s. ISBN 80-86621-07-3. s. 25–33.

např. rozptýlením Romů. Vzhledem k nízké míře právního zakotvení imigrační politiky jako takové by se mohlo zdát, že tato byla téměř ignorována, avšak zahraniční zájmy státu formovaly vízovou politiku a československý stát disponoval bezvízovým stykem s takřka všemi státy socialistického bloku. Díky Radě vzájemné hospodářské pomoci hrála důležitou roli dočasná pracovní migrace, která se rozvíjela zejména v 70. a 80. letech 20. století a byla řízena mezivládními dohodami. Nejvíce takto vysílaných pracovníků pocházelo z Polska a posléze z Vietnamské socialistické republiky. Vietnamští občané cestovali v rámci uzavřené dohody do Československa hlavně kvůli odbornému vzdělávání na učilištích a v místních podnicích. Mezi další státy uzavírající internacionální dohody o zvyšování kvalifikace nebo zaměstnávání lze zařadit např. Kubu, Severní Koreu, Kypr, Laos či Mongolsko. Tyto dohody se však po roce 1989 zrušily a vyslaní pracovníci se vrátili do země původu.¹⁸

1.3 Emigrace od roku 1989

Češi odcházeli a stále odcházejí za hranice republiky zejména z důvodu vyšších příjmů, jinému životnímu stylu a třeba i kariéře. Po pádu komunistického režimu odešlo z Československa až 200 000 obyvatel do zahraničí, nejvíce obyvatel dle výzkumů zamířilo do Spojených států amerických, Kanady, Rakouska, Německa, Argentiny, Austrálie, Španělska, Irska či Řecka. Ovšem jak se lze dočíst výše, v kapitole 1.1 Emigrace do roku 1989, totalitní režim se na těchto lidech nepochybně podepsal a je logické, že měli obavy z opětovného přijetí či pohledu veřejnosti jako na osoby v ČR nevítané.¹⁹

Původní odhady západoevropských médií ohledně počtu emigrantů, kteří opustí po pádu železné opony vlast, se pohybovaly okolo 25 milionů přistěhovalců. Tato myšlenka byla bezesporu inspirována rozdílem v bohatství, rychlosti rozvoje ba dokonce politickou a sociální transformací společností. Československá emigrace samozřejmě vzrostla, avšak nikoli v takové míře, jaké se západní země obávaly. Jedním z důvodů, proč lidé mířili do zmíněných států, mohlo být to, že tyto státy disponovaly zpočátku velmi otevřenou azylovou politikou a právními

---

¹⁸ BARŠOVÁ, Andrea; BARŠA, Pavel. *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. 308 s. Monografie, sv. č. 15. ISBN 80-210-3875-6. s. 217–219.

¹⁹ Lidovky.cz, ČTK. *Po roce 1989 odešlo do ciziny až 200 tisíc Čechů. Nejvíce do USA*. [online] Praha, 2014. Copyright © 2021 MAFRA, a.s., ISSN 1213-1385 [cit. 12.10.2021]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/po-roce-1989-z-ceska-odeslo-az-200-tisic-lidi-nejvice-do-usa.A140605_172600_ln_domov_sk.

nástroji ochraňujícími cílovou zemi před nekontrolovatelným množstvím přistěhovalců, ovšem počtem volných pracovních míst pro východoevropské a středoevropské migranty nikoliv. Spíše než pád komunistického režimu bylo příčinou větší emigrace pozdější zhroucení ekonomiky ve 2. polovině 90. let. Otázka, proč přece jen neodešlo více lidí, zůstává stále otevřená, kupř. oproti Polsku, Bulharsku nebo Rumunsku, Česko (Československo) společně s Německem (Německou demokratickou republikou) a Maďarskem byly státy převážně migranty přijímající, nežli by byly samy aktivní ve vystěhovalectví. Tudíž se dá vyzorovat, že určitou roli zde hrály i zajeté koleje, určité zvyklosti.²⁰

U mladých, zvědavých lidí hledajících nové zážitky či přátelství se po dovršení zletlosti začal objevovat zájem vydat se do zahraničí jakožto tzv. au-pair (chůva). Au-pair migrace byla a stále je dosti častou volbou, jak se dostat za hranice státu, něco si přivydělat, ale hlavně poznat cizí kulturu a naučit se nový jazyk. Atraktivita této migrace pramení ze zajištěného ubytování migrantů většinou v rodině, ve které se tato činnost vykonává, následně také z poskytnuté stravy a v neposlední řadě i z dohodnuté finanční odměny. Jako méně přitažlivý fakt se pro tuto činnost může jevit upřednostňování spíše dívek a žen, ale také delší časový horizont, při kterém se práce či chceme-li brigáda vykonává.²¹

Populární se stala také migrace studentská, která upevňuje všelijaké oblasti vazeb mezi státy, ať již se jedná o utužování vazeb kulturních, společenských, politických či akademických. Velkou roli též studentská migrace sehrává při vývoji komunikačních a informačních technologií, získávání mezinárodních zkušeností a rovněž poznávání pracovního trhu. Pro tuto migraci bývá typické, že zde existuje předpoklad setrvání vyslaného studenta v dané zemi i po konci studia. Tato forma vycestování se považuje za výhodnou nejen pro jednotlivce, ale pro celou společnost.²²

Postupem času se začaly formovat v některých západoevropských zemích snazší pravidla pro cestování občanů Evropy díky vytvoření schengenského prostoru,

---

²⁰ BROUČEK, Stanislav; GRULICH, Tomáš. *Nová emigrace z České republiky po roce 1989 a návratová politika: (náhled na problematiku v kontextu vývoje světových migrací: vznik moderních diaspor a transnacionálních společností)*. 1. vyd. Praha: Etnologický ústav AV ČR ve spolupráci se Senátem PČR a Mezinárodní organizací pro migraci, 2014. 237 s. ISBN 978-80-87112-76-2. s. 179–180.

²¹ BROUČEK, Stanislav. *Migrace z České republiky po roce 1989 v základních tematických okruzích*. Praha: Etnologický ústav AV ČR, 2017. 300 s. ISBN 978-80-88081-09-8. s. 66–67.

²² BROUČEK, Stanislav. *Migrace z České republiky po roce 1989 v základních tematických okruzích*. Praha: Etnologický ústav AV ČR, 2017. 300 s. ISBN 978-80-88081-09-8 s. 67–68.

resp. pravidla pro státní občany zemí postupně podepisujících přístupové dohody. Podpory, či spíše tolerance se ovšem dostalo i migraci nelegální, zejména ze států jižní Evropy.²³

1.4 Imigrace od roku 1989

Podobně jako tomu bylo po skončení první a druhé světové války v letech 1918 a 1945, tak i po roce 1989 docházelo k početnějšímu přistěhovalectví s tím rozdílem, že toto přistěhovalectví představovalo určitý relativně stabilní a trvalý jev. Imigrace se začala odrážet i v oblasti politické, neboť se stala denní skutečností, aspektem, jenž potřeboval býti lépe minimálně z právního hlediska upraven.²⁴

V devadesátých letech se české země stávaly cílovou destinací pro velké množství migrantů, kteří byli motivováni kromě dočasné pracovní migrace i vidinou trvalého setrvání. Československá, později Česká republika se potýkala od roku 1989 do roku 2005 celkem se třemi migračními fázemi. První etapa byla spojena s pádem dosavadního komunistického režimu, fáze druhá byla postavena na návratové migraci v souvislosti s rozdělením Československa, kdy migrace ze Slovenska nebyla až tak silná, avšak migrace z jiných států se výrazně posílila, ale též byla spojena s budoucím začleněním se do Evropské unie (dále jen „EU“). Třetí stadium mělo lehce odlišný charakter, protože jeho podstata stála na myšlence pro futuro, dalo by se říci na myšlence: „A co dál?“, proto se zde objevovaly návrhy na zlepšení fungování imigrační politiky.²⁵ Proč však my, proč ne oni? Z jakého důvodu imigranti upřednostňovali Česko, a ne vyspělejší země? Důvodů může býti mnoho, za nejrelevantnější se dá považovat blízká geografická a kulturní vzdálenost.²⁶

První fáze formování migrační politiky v období let **1990–1996** se nesla v duchu porevoluční doby kdy, jak pan Dušan Drbohlav uvádí, téměř každý směl vstoupit na území za jakýmkoliv účelem a provozovat zde, co chtěl. Přijetím nového

---

²³ BROUČEK, Stanislav; GRULICH, Tomáš. *Nová emigrace z České republiky po roce 1989 a návratová politika: (náhled na problematiku v kontextu vývoje světových migrací: vznik moderních diaspor a transnacionálních společností)*. 1. vyd. Praha: Etnologický ústav AV ČR ve spolupráci se Senátem PČR a Mezinárodní organizací pro migraci, 2014. 237 s. ISBN 978-80-87112-76-2. s. 181.

²⁴ BARŠOVÁ, Andrea; BARŠA, Pavel. *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. 308 s. Monografie, sv. č. 15. ISBN 80-210-3875-6. s. 220–221.

²⁵ PAVLÍK, Zdeněk; KUČERA Milan. *Populační vývoj České republiky 1990-2002*. 1. vyd. Praha: Demoart, 2002. 98 s. ISBN 80-902686-8-4. s. 69-70.

²⁶ BROUČEK, Stanislav; GRULICH, Tomáš. *Nová emigrace z České republiky po roce 1989 a návratová politika: (náhled na problematiku v kontextu vývoje světových migrací: vznik moderních diaspor a transnacionálních společností)*. 1. vyd. Praha: Etnologický ústav AV ČR ve spolupráci se Senátem PČR a Mezinárodní organizací pro migraci, 2014. 237 s. ISBN 978-80-87112-76-2. s. 180.

zákona č. 123/1992 Sb., o pobytu cizinců na území České a Slovenské Federativní Republiky, se zamýšlelo nikoliv omezení migrace, ale její evidence, pozorování a možné zásahy státních orgánů do práv cizinců v případě jejich nelegální migrace. Díky tomuto zákonu nemuseli cizinci podávat žádosti o povolení k pobytu na konzulárních úřadech či u československé zahraniční mise v zemi svého původu, ale rovnou na území českého státu, což bylo přejato ze **zákona č. 68/1965 Sb., o pobytu cizinců na území Československé socialistické republiky**. V praxi to vypadalo asi tak, že migranti přicestovali do republiky jako turisté, následně si hledali zaměstnání a poté realizovali svůj pobyt.²⁷

Otevřená náruč Československa lákala cizince mnoha národností z ještě více odlišných důvodů. Nejen důvody politické, které byly někdy uměle konstruované danými jedinci, vedly cizince k imigraci. Mezi další faktory lze zařadit odlišnou míru lidské bezpečnosti, ekonomické či psychologické stability jednotlivých států. Mnohdy se nemuselo jednat např. o instinktivní útěk před pronásledováním nebo obecně režimem takovým, ale o touhu uplatnit se ve své profesi, o snahu zajistit sobě či svým dětem lepší vzdělání.²⁸

Ovšem v 90. letech se uvolnila vízová politika, byl zřízen institut trvalého pobytu a Česká republika začala být místem s velkými možnostmi. Cizinci nebyli nevítaní ani nechtění, stát k nim zaujímal tolerantní postoj. Bohužel pro tyto, kteří zde chtěli legálně pobývat, nezbývala jiná možnost, vyjma sňatku se státním občanem republiky, nežli znovu odcestovat a požádat o pobyt ve státě, ze kterého pocházeli. Tento postoj k cizincům byl zakotven **zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“)**. Vzhledem k zachování časové a logické posloupnosti v již zmíněném prvním období vývoji migrační a azylové politiky je třeba uvést, že se v této fázi začaly vytvářet právní základy institucionálního zajištění a regulace pro zvláštní skupiny osob. Hovoříme zde o uprchlících, azylantech a osobách

---

²⁷ BARŠOVÁ, Andrea; BARŠA, Pavel. *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. 308 s. Monografie, sv. č. 15. ISBN 80-210-3875-6. s. 221–222.

²⁸ SLÁDEK, Karel. *Ruská diaspora v České republice: sociální, politická a religiózní variabilita ruských migrantů*. Praha: Pavel Mervart, 2010. 144 s. ISBN 978-80-87378-49-6. s. 30–38.

přicházejících z oblastí potýkajících se s válečnými konflikty, jejichž statut ukotvil **zákon č. 498/1990 Sb., o uprchlících.**²⁹

Druhé fáze vývoje stojící mj. na návratové migraci využili kupř. čeští krajané z Rumunska, konkrétně z Banátu, resp. z vesnice Gerník. Porevoluční doba se do těchto obcí otiskla, místní továrny včetně důlních provozoven zůstaly zavřené, a proto se reemigrace jevila jako racionální řešení zvláště pro lidi bez větších závazků.³⁰ Tato epocha charakteristická zpřísněním cizineckých předpisů nastala v letech **1996–1999**. Zpřísnění bylo zapříčiněno růstem nezaměstnanosti na území ČR, dále potlačením nelegální migrace včetně jejích následků a samozřejmě splněním podmínek pro možné přistoupení k EU. Sjednocení odpovídajících právních předpisů pro vstup do EU představovalo politickou prioritu a velmi vyčerpávající lidskou a odbornou snahu, ale bohužel také odsun národní migrační strategie do pozadí. Toto období bylo završeno již zmíněným zákonem o pobytu cizinců spolu se **zákonem č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).**³¹ Zákon o pobytu cizinců z roku 1999, jak se lze dočíst již výše, zpříšňoval oproti předchozí úpravě např. podmínky pro vstup cizinců na území českého státu za účelem dlouhodobého či trvalého setrvání v něm.

Vývojová fáze v pořadí třetí se odehrávala od roku **1999** a dá se říci, že se formuje až dodnes. Největší změny spočívaly zejm. v souhrnném jednání o jednotlivých problémech migrační politiky formou integračních a imigračních politik, resp. v implementaci určitých zásad politiky v oblasti migrace. Začaly se objevovat komplexnější a samostatnější tendence k řešení otázek přistěhovalectví a migrace. Transformaci lze vidět i ve snížení počtu let pro získání trvalého pobytu na území ČR, neb cizinci již nemuseli čekat dlouhých deset let, ale pouze pět let na to, aby mohli požádat o trvalý pobyt v ČR, tudíž se zkrátila i doba potřebná pro získání

---

²⁹ BARŠOVÁ, Andrea; BARŠA, Pavel. *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. 308 s. Monografie, sv. č. 15. ISBN 80-210-3875-6. s. 221.

³⁰ JAKOUBKOVÁ BUDILOVÁ, Lenka; FAKTOVÁ, Garbiela; HANUS, Lukáš; JAKOUBEK, Marek; PAVLÁSEK, Michal. *Balkán a migrace: na křižovatce antropologických perspektiv*. AntropoEdice, sv. 1. Praha: AntropoWeb, 2011. 149 s. ISBN 978-80-905098-0-1. s. 70–71.

³¹ BARŠOVÁ, Andrea; BARŠA, Pavel. *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. 308 s. Monografie, sv. č. 15. ISBN 80-210-3875-6. s. 222.

státního občanství.³² **Zákon č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky**, uvádí, že k získání českého občanství je potřeba mít minimálně 5 let trvalý pobyt.³³ Předchozí úprava hovořila o minimálně 10 letech pobytu na území pro možné požádání o trvalý pobyt a až po 5 letech trvalého pobytu teprve o státní občanství, tzn. až po nepřetržitých patnácti letech se mohl cizinec stát Čechem. Tato fáze vývoje však přinesla pro cizince příjemnou změnu právě v tom, že se mohli stát českými občany už po 10 letech pobytu na území (začínali cizinec svůj pobyt v ČR dlouhodobým pobytem). Završení tohoto období by mělo představovat ucelenou strategii imigrace, kdy v případě přijetí nového cizineckého zákona by měla strategie zákona předcházet.³⁴

Rok **2000** v sobě skýtal, obdobně jako roky předcházející, z legislativního hlediska poměrně zásadní změny. Zákon o pobytu cizinců již nerozlišoval pobyty na krátkodobé, dlouhodobé a trvalé, ale začal využívat podrobnějšího členění. Dělbba pobytů se pozměnila na pobyty, jak je známe dnes, trvalé, dlouhodobé, přechodné a dlouhodobá víza. O rok později v roce **2001** se v návaznosti na doporučení Organizace spojených národů (dále jen „OSN“) pozměnilo chápání statistického sčítání obyvatelstva. Při sčítání obyvatelstva se nevycházelo pouze z dat hovořících o lidech majících trvalý pobyt, ale již také o cizincích pobývajících v ČR na základě dlouhodobých víz nad 90 dní a o azylantech. Posléze se do statistik zapojily i osoby disponující dlouhodobými nebo přechodnými pobyty.³⁵

Pro vývoj azylové a migrační politiky byl nesporně důležitý rok **2004**, jelikož s ohledem na přistoupení ČR do EU došlo k rozčlenění cizinců do dvou základních kategorií, přesněji na občany třetích zemí a občany Evropské unie a jejich rodinné příslušníky, zapříčiněnému právem EU na volný pohyb osob. Tento rok přicházel s další změnou ve formě novely zákona o pobytu cizinců a zákona o azylu upravující podmínky správního řízení **zákonem č. 501/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím nového správního řádu**. Nebyly však novelizovány pouze zmíněné dva zákony, neboť se dostalo pozornosti

---

³² BARŠOVÁ, Andrea; BARŠA, Pavel. *Přistěhovalectví a liberální stát: migrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. 308 s. Monografie, sv. č. 15. ISBN 80-210-3875-6. s. 224–225.

³³ § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství ČR.

³⁴ BARŠOVÁ, Andrea; BARŠA, Pavel. *Přistěhovalectví a liberální stát: migrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. 308 s. Monografie, sv. č. 15. ISBN 80-210-3875-6. s. 226.

³⁵ Český statistický úřad. *Cizinci v České republice. Foreigners in the Czech Republic*. Praha: Odbor statistiky trhu práce a rovných příležitostí, 2020. 236 s. ISBN 978-80-250-348-6. s. 29.

i **zákonu č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen „zákon o zaměstnanosti“)**, kladoucímu větší důraz na kontrolní činnost zaměstnávání cizinců včetně vymezení jasných podmínek v oblasti cizinecké zaměstnanosti, jenž stanovil, že povinností úřadů práce je informovat Policii ČR o významných skutečnostech v situacích, kdy např. cizinec pozbyl povolení k zaměstnání. Co se oblasti azylu týče, tak s příchodem do EU se ČR zavázala též k **Nařízení Rady (ES) č. 343/2003 z 18. února 2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním občanem třetí země v některém z členských států (tzv. Dublin II).**³⁶

Se vstupem do EU se pojí i přístup ČR k tzv. „schengenské dohodě“, kdy se ČR v roce **2007** zavázala zavádět opatření a plnit úkoly z této dohody plynoucí. Tato opatření lze najít zejména v oblastech kontroly vnějších hranic, soudní a policejní spolupráci, v problematice vízové politiky, zbraní a střeliv či omamných a psychotropních látek. Velké plus též souvisí s využíváním Schengenského informačního systému (dále jen „SIS“), což je systém využívaný oprávněnými orgány např. při ztrátě cestovních dokladů, či pohřešování dokonce osob, nebo při výskytu tzv. nežádoucích osob na území a v mnohých dalších případech.³⁷

Další významné datum v rámci cizinecké problematiky v ČR se eviduje k roku **2011**, v němž došlo k přesunu původních kompetencí Policie ČR, resp. služby cizinecké policie (dále jen „cizinecká policie“) do gesce Ministerstva vnitra ČR (dále jen „ministerstvo“). Od roku **2009** se rozšířila agenda ministerstva o pobyty trvalé a od roku **2011** rovněž o pobyty dlouhodobé občanů třetích zemí, přechodné, jednak občanů EU, jednak jejich rodinných příslušníků, a dlouhodobá víza. Téhož roku se zrodila nová forma pobytu, tzv. modrá karta mající formu dlouhodobého pobytu za účelem výkonu vysoce kvalifikovaného zaměstnání. O tři roky později, v polovině roku **2014**, byl zaveden institut zaměstnaneckých karet (od roku 2009 do první poloviny roku 2014 známých pod názvem zelené karty) opravňujících k pobytu a současně k výkonu zaměstnání obsažených, analogicky jako u modrých

---

³⁶ Ministerstvo vnitra ČR. *Zpráva o situaci v oblasti migrace ČR na území České republiky za rok 2004*. [online]. Praha, 2005. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 17.10.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/rocnizpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace-a-integrace-cizincu-v-ceske-republice-za-roky-2001-2019.aspx>. s. 14–15.

³⁷ Ministerstvo vnitra ČR. *Zpráva o situaci v oblasti migrace ČR na území České republiky za rok 2004*. [online]. Praha, 2005. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 17.10.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/rocnizpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace-a-integrace-cizincu-v-ceske-republice-za-roky-2001-2019.aspx>. s. 32–42.

karet, v centrální evidenci volných pracovních míst vedené Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR (dále jen „MPSV“).³⁸

Obecně lze říci, že snad co každý další rok, to určitá novelizace právních předpisů ať již na vnitrostátní, či mezinárodní úrovni, tudíž snad není nutno zde vypisovat veškeré detailní, někdy až vyčerpávající novelizace. Níže proto bude uvedeno jen pár zcela jistě významných aktualizací v oblasti cizinecké praxe. Např. v roce 2015 byla zákonem č. 203/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vytvořena fikce pobytu, která umožnila cizinci dále vykonávat zaměstnání i po skončení platnosti pobytového oprávnění, podal-li před skončením dosavadního pobytu žádost o jeho prodloužení. Další nepochybná změna spočívala v prodloužení doby platnosti dlouhodobých víz až na jeden rok. V prosinci 2015 nabyla účinnosti obsáhlá novela zákona o azylu, jež obsahovala implementaci azylových směrnic a adaptovala **nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 (Dublin III)** s cílem určit jeden stát, který je příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu.³⁹

Na začátku druhé poloviny roku 2019 vstoupila v účinnost novela zákona o pobytu cizinců zajišťující transpozici **směrnice Evropského parlamentu a Rady 2016/801/EU ze dne 11. května 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair**, která umožnila cizincům do té doby pobývajícím na území ČR na základě dlouhodobého pobytu za účelem vědeckého výzkumu nebo za účelem studia, po úspěšném ukončení, požádat o dlouhodobý pobyt za účelem hledání zaměstnání či zahájení podnikání. Oba jmenované druhy pobytů je možno poskytnout na dobu 9 měsíců, kterou nelze prodloužit. Neméně významné novum se zrcadlilo ve zřízení nové formy dlouhodobého pobytu označené jako mimořádné pracovní vízum. Toto vízum lze vydat v případě nedostatku českých pracovních sil na trhu

---

³⁸ Český statistický úřad. *Cizinci v České republice. Foreigners in the Czech Republic*. Praha: Odbor statistiky trhu práce a rovných příležitostí, 2020. 236 s. ISBN 978-80-250-348-6. s. 29.

³⁹ Ministerstvo vnitra ČR. *Podkladový materiál Ministerstva vnitra pro poslance Parlamentu ČR, 39. schůze PČR – bod Informace vlády ČR o migrační krizi*. [online]. Praha, 2016. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 17.10.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/informace-vlady-cr-o-migracni-krizi.aspx>. s. 18–22.

práce, stanoví-li tak nařízením vláda ČR, v němž se jasně vymezí okruh potřebných odvětví a taktéž států, pro jejichž občany je toto vízum určeno.⁴⁰

Rok 2019 byl celkem bohatý i na další změny v oblasti zaměstnaneckých karet, pobytů za účelem vědeckého výzkumu a studia. Migranti pobývající v ČR na základě zaměstnanecké karty, kteří chtěli změnit zaměstnání po 31. 7. 2019 měli a stále mají povinnost podat oznámení o změně zaměstnavatele, nikoliv už o vydání souhlasu se změnou. Jak již název naznačuje, jedná se pouze o oznámení, ne o žádost podléhající správnímu řízení s výsledkem vydání rozhodnutí, proti němuž lze při neúspěchu podat řádný opravný prostředek. V tomto případě se vydává pouze sdělení, které prohlašuje, zda cizinec splnil či nesplnil podmínky. Pokud se dojde k závěru, že migrant podmínky nesplnil, má tento šanci podat nové oznámení, vyskytuje-li se stále v šedesátidenní době od skončení předchozího zaměstnání. Po marném uplynutí této doby cizinci zaniká jeho dlouhodobý pobyt za účelem zaměstnanecké karty a je nucen vycestovat z ČR.⁴¹

Mimo výše uvedené dále platí, že cizinci, kterým byla vydána vůbec první zaměstnanecká karta, jsou oprávněni změnit zaměstnání až po uplynutí šestiměsíční lhůty od realizace pobytu, tzn. od fyzického převzetí biometrického průkazu, poněvadž v tu chvíli rozhodnutí nabývá právní moci, v tu chvíli se cizincům tzv. realizuje pobyt v ČR. Existují však výjimky vymezené v **§ 52 písm. a) až e) zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce**, které hovoří o situacích, kdy lze změnu učinit ještě před uplynutím 6 měsíců. Další zcela jistě významná novinka roku 2019 spočívala pro držitele zaměstnanecké karty v nemožnosti změny z kmenového, přímého zaměstnání na zaměstnání agenturní. Tudíž chce-li se stát cizinec agenturním zaměstnancem, musí svůj aktuální pobyt ukončit a podat novou žádost o zaměstnaneckou kartu přes zastupitelský úřad ČR (dále jen „ZÚ“) nacházející se v zemi jeho původu. Ohledně pobytů za účelem studia, nebo vědeckého výzkumu v ČR anebo členském státě EU (mimo Spojeného království, Irska a Dánska) můžeme spatřit změny zejména v tom, že oprávněným osobám bylo umožněno zdržovat se v jiném státě EU bez víza až 1 rok. Podmínkou však zůstává, že pobyt

---

⁴⁰ Český statistický úřad. *Cizinci v České republice. Foreigners in the Czech Republic*. Praha: Odbor statistiky trhu práce a rovných příležitostí, 2020. 236 s. ISBN 978-80-250-348-6. s. 29–30.

⁴¹ Sdružení pro integraci a migraci. *Změny zákona o pobytu cizinců platné od 31.7.2019*. [online]. Praha, 2019 Copyright © 2011 Sdružení pro integraci a migraci [cit. 20.10.2021]. Dostupné z: https://www.migrace.com/cs/clanky/1103_zmeny-zakona-o-pobytu-cizincu-platne-od-31-7-2019. s. 1.

v přijímací zemi musí být opět jako v zemi vysílací stejný, za jedním a tím samým účelem na odpovídající instituci.⁴²

Ve zmíněném roce se upravila i výše blokových pokut na místě z původních 3 000 Kč na 10 000 Kč udělovaných cizineckou policií nebo ministerstvem. Z finančního hlediska byla dále změněna výše hodnoty kolků při podávání žádostí občany třetích zemí. Oproti předchozí úpravě je nutno zaplatit celou částku (např. při podání žádosti o prodloužení dlouhodobého či trvalého pobytu lidí starších 15 let se jedná o kolky v hodnotě 2 500 Kč najednou, nikoliv kolky za 1 500 Kč při podání a kolky za 1 000 Kč při výdeji pobytové karty) již ve chvíli zahájení správního řízení.⁴³ Pro cizince to znamená nepříjemnost tehdy, když jim bude žádost zamítnuta, protože nemají nárok na vrácení kolkových známek a nepřijdou již o „pouhých“ 1 500 Kč, ale rovnou o celých 2 500 Kč.

S ohledem na cizineckou problematiku a ekonomickou migraci již nepochybně každý někdy slyšel o zavedení kvót a právě roku 2019 se kvóty určující počet možných podaných žádostí na ZÚ v určitých státech zavedly. Tyto kvóty stanovené **vládním nařízením č. 220/2019 Sb.**⁴⁴ ve znění **nařízení vlády č. 223/2021 Sb.**⁴⁵ a uvedené v přílohách těchto nařízení se vztahují, jak lze vydedukovat již z názvu nařízení, pouze na dlouhodobá víza za účelem podnikání, na zaměstnanecké karty a dlouhodobé pobyty za účelem investování.⁴⁶

---

⁴² Sdružení pro integraci a migraci. *Změny zákona o pobytu cizinců platné od 31.7.2019*. [online]. Praha, 2019 Copyright © 2011 Sdružení pro integraci a migraci [cit. 20.10.2021]. Dostupné z: https://www.migrace.com/cs/clanky/1103_zmeny-zakona-o-pobytu-cizincu-platne-od-31-7-2019. s. 1–3.

⁴³ Sdružení pro integraci a migraci. *Změny zákona o pobytu cizinců platné od 31.7.2019*. [online]. Praha, 2019 Copyright © 2011 Sdružení pro integraci a migraci [cit. 20.10.2021]. Dostupné z: https://www.migrace.com/cs/clanky/1103_zmeny-zakona-o-pobytu-cizincu-platne-od-31-7-2019. s. 4.

⁴⁴ Nařízení vlády č. 220/2019 Sb., o maximálním počtu žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání, žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování a žádostí o zaměstnaneckou kartu, které lze podat na zastupitelském úřadu.

⁴⁵ Nařízení vlády č. 223/2021 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 220/2019 Sb., o maximálním počtu žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání, žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování a žádostí o zaměstnaneckou kartu, které lze podat na zastupitelském úřadu, ve znění nařízení vlády č. 556/2020 Sb.

⁴⁶ Ministerstvo vnitra ČR. *Kvóty pro ekonomickou migraci & Programy schválené vládou za účelem dosažení ekonomického přínosu pro ČR*. [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 22.10.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/kvoty-pro-ekonomickou-migraci-programy-schvalene-vladou-za-ucelem-dosazeni-ekonomickeho-prinosu-pro-cr.aspx>.

Spolu s kvótami došlo k realizaci programů pracovní migrace v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a Ministerstva zemědělství ČR, do kterých se mohou zapojit žadatelé o zaměstnanecké karty taktéž skrze ZÚ. Jedná se o následující programy:⁴⁷

- ❖ **Program pro kvalifikované zaměstnance (dále jen „PKZ“)**, který nevyžaduje vysokou kvalifikaci, vytyčený pro řemeslníky, montéry, operátory výroby atd. a určený pro státní příslušníky Ukrajiny, Běloruska, Moldavska, Indie, Filipín, Černé Hory, Kazachstánu, Srbska a Mongolska.
- ❖ **Program pro vysoce kvalifikované zaměstnance (dále jen „PVKZ“)** vztahující se na pozice, které vyžadují vyšší kvalifikaci stanovenou právě programem samým. Oproti předchozímu zde není taxativní výčet států, pouze požadavek kvalifikace.
- ❖ **Program pro klíčový a vědecký personál (dále jen „PKVP“)**, do kterého se řadí zaměstnanci významných nadnárodních investorů a start-upů. Rovněž zde není výčet zemí, které se do tohoto programu mohou zapojit, ovšem požadavek kvalifikace stanovené programem ano.

Výhody těchto programů spočívají zejm. v rychlejším vyřízení žádostí o pobytové oprávnění než žádosti podané mimo programy. Další plus programů se objevuje v jistotě, že zájemce bude mít možnost žádost podat, a to dokonce smí učinit i bez předchozího objednání, neboť v rámci programu mu je konkrétní termín návštěvy ZÚ přidělen automaticky. Do jednotlivých programů se žadatel dostane skrze svého budoucího zaměstnavatele, který v něm musí být zapojen.⁴⁸ Pro představu a srovnání postupného progresu počtu žadatelů o zaměstnanecké karty skrze programy jsou níže demonstrativně uvedeny údaje v tabulkách.

---

⁴⁷ Sdružení pro integraci a migraci. *Změny zákona o pobytu cizinců platné od 31.7.2019*. [online]. Praha, 2019 Copyright © 2011 Sdružení pro integraci a migraci [cit. 21.10.2021]. Dostupné z: https://www.migrace.com/cs/clanky/1103_zmeny-zakona-o-pobytu-cizincu-platne-od-31-7-2019. s. 2-3.

⁴⁸ Ministerstvo vnitra ČR. *Kvóty pro ekonomickou migraci & Programy schválené vládou za účelem dosažení ekonomického přínosu pro ČR*. [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 22.10.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/kvoty-pro-ekonomickou-migraci-programy-schvalene-vladou-za-ucelem-dosazeni-ekonomickeho-prinosu-pro-cr.aspx>.

Tabulka 1 Maximální počet žádostí o zaměstnaneckou kartu od 1. 9. 2019

ZÚ	Maximální počet žádostí za 1 rok	PVZK nebo PKVP	PKZ
Bělehrad	3 000	100	2 500
Hanoj	200	200	0
Kyjev	1 600	500	1 100
Lvov	40 720	0	40 000
Minsk	1 000	100	800

Zdroj: Příloha č. 2 k nařízení vlády č. 220/2019 Sb., vlastní zpracování

Jak si lze povšimnout od 1. září 2019 mohli státní příslušníci Srbska, Vietnamu, Ukrajiny a Běloruska učinit na jednotlivých ZÚ celkem 46 520 podání žádostí o zaměstnanecké karty. V Bělehradu bylo umožněno podat celkem 3 000 žádostí, z toho 100 připadlo PVZK nebo PKVP a 2 500 žádostí PKZ, tudíž zbylých 400 šlo podat mimo konkrétní program. V Hanoji se jednalo o pouhých 200 žádostí. Pokud se tedy vietnamští občané chtěli dostat do ČR na základě zaměstnanecké karty, museli podání učinit na základě programu PVZK nebo PKVP. Občané Ukrajiny měli možnost si vybrat ze dvou ZÚ, avšak je patrné, že úřad ve Lvově jest přístupnější vzhledem k celkovému počtu až 40 720 podání, 40 000 podání v rámci PKZ a zbylých 720 mimo programy. Úřad v Kyjevě měl stanovených celkem 1 600 míst určených pouze pro zájemce daných programů, 500 míst pro zájemce o PKVP či PVZK a 1 100 míst pro žadatele v PKZ. Běloruský ZÚ umožňoval učinit až 1 000 podání za rok, 100 z těchto patřilo pro PVZK nebo PKVP, 800 pro PKZ a zbývajících 100 míst bylo možno využít mimo programy.

Tabulka 2 Maximální počet žádostí o zaměstnaneckou kartu od 1. 7. 2021

ZÚ	Maximální počet žádostí za 1 rok	PVZK nebo PKVP	PKZ
Bělehrad	2 400	100	1 900
Hanoj	200	200	0
Kyjev	1 600	500	1 100
Lvov	40 000	0	40 000
Minsk	2 200	200	1 900

Zdroj: Příloha č. 2 k nařízení vlády č. 220/2019 Sb.,
ve znění nařízení vlády č. 233/2021 Sb., vlastní zpracování

Z výše uvedených dat si lze všimnout, že od 1. července 2021 kleslo množství možných podaných žádostí o zaměstnanecké karty na ZÚ o 320 míst na celkový počet 46 200.

Na srbském ZÚ poklesla hodnota o 600 volných míst náležící programům oproti předchozí úpravě, avšak počet míst mimo programy zůstal stejný. Na úřadech v Hanoji a v Kyjevě se žádná změna nekonala, hodnoty zůstaly stále stejné. Ve Lvově však došlo ke změně pouze v tom, že na cizince mající zaměstnavatele mimo program se bohužel řada nedostala, ale souhrnné číslo 40 000 možných žádostí v PKZ zůstává stejné. Co se týče úřadu v Minsku, tak na tomto se úhrnné množství žádostí o zaměstnanecké karty zvýšilo o 1 200 žádostí za rok oproti předchozí úpravě. Počet potencionálních míst pro žadatele v PVZK anebo PKVP se zdvojnásobil a v PKZ hodnota vzrostla o 1 100.

Transformace cizinecké problematiky se v druhé polovině roku **2021** promítla do praxe díky zavedení správních poplatků pro občany EU a jejich rodinné příslušníky. Za podání žádosti o vydání povolení k přechodnému či trvalému pobytu mají příslušní žadatelé povinnost uhradit kolek v hodnotě 200 Kč, což doposud bylo zadarmo. Dále se pro tyto osoby např. zavedla povinnost zaplatit kolký v hodnotě 200 Kč při změně v dokladech a taktéž se zvedla výše správního poplatku za ztrátu či zničení dokladu deklarujícího pobyt v ČR občanu EU nebo jeho rodinnému příslušníkovi z původních 100 Kč na 300 Kč.⁴⁹ Byť se jedná o zvýšení nepatrné, lze uvažovat i nad tím, zdali je i spravedlivé? Občané třetích zemí jsou totiž nuceni při ztrátě nebo zničení svého biometrického dokladu uhradit kolkové známky v hodnotě 4 000 Kč, stejného dokladu, který se od 2. srpna 2021 vydává rodinným příslušníkům občanů EU.

Občané třetích zemí, kterým se vydalo povolení k dlouhodobému pobytu dle **§ 42 a § 45 zákona o pobytu cizinců** nebo trvalému pobytu dle **§§ 66–67 téhož zákona** po 1. lednu 2021 jsou povinni absolvovat adaptačně-integrační kurz s výjimkou lidí mladších 15 let a starších 61 let, držitelů karty vnitropodnikově převedených zaměstnanců, držitelů pobytových oprávnění v rámci PVKZ a PKVP. Nesplnění této povinnosti podléhá pokutě až do výše 10 000 Kč.⁵⁰

---

⁴⁹ Ministerstvo vnitra ČR. *Přehled změn provedených novelou zákona o pobytu cizinců s účinností od 2.8.2021.* [online]. Praha, 2021. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 23.10.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/sluzby-pro-verejnost-informace-pro-cizince-informace-pro-cizince.aspx>. s. 1.

⁵⁰ Adobe Stock. *Nově musí každý cizinec s povolením k dlouhodobému pobytu absolvovat integrační kurz.* [online]. Copyright © 1994 CzechInvest [cit. 24.10.2021]. Dostupné z: <https://www.czechinvest.org/cz/Homepage/Novinky/Leden-2021/Nove-musi-kazdy-cizinec-s-povolenim-k-dlouhodobemu-pobytu-absolvovat-integracni-kurz>.

Rok 2021 přinesl opravdu zajímavou novinku spočívající ve vytvoření monopolu v oblasti zdravotního pojištění. Cizinci ze třetích zemí, kteří vstoupí na území ČR a budou zde pobývat déle než 90 dnů, nebo děti narozené na území, resp. jejich zákonní zástupci jsou povinni uzavřít komplexní zdravotní pojištění pouze u Pojišťovny VZP, a. s. Povinnost se vztahuje na všechny žádosti o dlouhodobá víza nebo povolení k dlouhodobému pobytu podané po 2. 8. 2021.⁵¹ Tuto skutečnost se však velká část subjektů snažila obcházet uzavíráním smluv do 1. 8. 2021. Podstatná novinka se odráží i ve zpřísnění podmínek pro získání trvalého pobytu na území ČR pro občany třetích států, jelikož se od 1. 9. 2021 vyžaduje úroveň A2.

1.4.1 Vymezení základních pojmů

Pro porozumění a lepší představu jako takovou budou níže vysvětleny základní pojmy spadající do gesce azylové a migrační politiky ČR. Tyto pojmy se často zaměňují, někdy se užívají snad i klamavě, aby vzbudily např. ve čtenářích nějakého článku, posluchačích nějaké rozhlasové stanice či divácích daného televizního vysílání nějakou emoci, typicky určitou rasovou nenávist anebo strach z cizích národností. Není pochyb o tom, že takové články a relace si lidé se zvědavostí rádi přečtou nebo poslechnou. Chtěla bych uvést na pravou míru, kdo je vlastně cizincem, azylantem, kdo je osobou, která požívá doplňkové ochrany, a kdo je tím klasickým migrantem, o kterých dennodenně slyšíme.

1.4.1.1 Cizinec

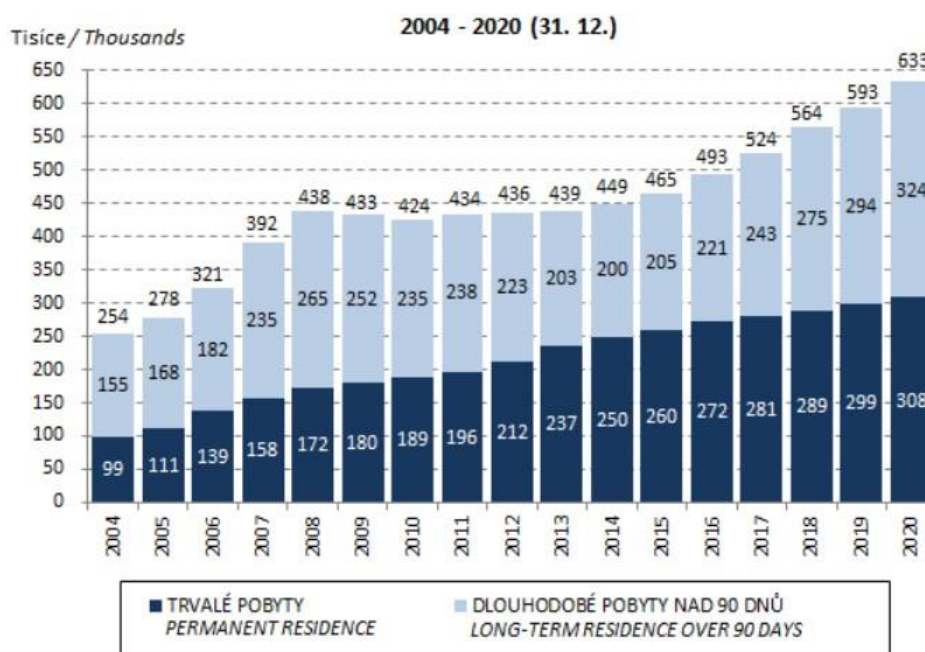
Pojem cizinec lze užít tehdy, nejedná-li se o fyzickou osobu mající české občanství dle **zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů**. Tento zákon však umožňuje mítí dvojí státní občanství. Pro cizineckou problematiku je důležité rozlišovat cizince na základě státní příslušnosti k danému státu. Hovoříme o dvou základních kategoriích – občané EU, kam spadají i státní příslušníci Norska, Švýcarska, Islandu, Lichtenštejnska a Velké Británie, a občané ostatních zemí mimo EU, tzv. třetích zemí.⁵² Mimo tyto kategorie však existují i další, jejichž rozlišení není na první pohled tak jednoduché.

---

⁵¹ Ministerstvo vnitra ČR. *Přehled změn provedených novelou zákona o pobytu cizinců s účinností od 2.8.2021*. [online]. Praha, 2021. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 24.10.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/sluzby-pro-verejnost-informace-pro-cizince-informace-pro-cizince.aspx>. s. 1–2.

⁵² Český statistický úřad. *Cizinci v České republice. Foreigners in the Czech Republic*. Praha: Odbor statistiky trhu práce a rovných příležitostí, 2020. 236 s. ISBN 978-80-250-348-6. s. 25–26.

Graf 1 Vývoj počtu cizinců v ČR dle typu pobytu

Zdroj: Český statistický úřad, ŘSCP

Jak si lze všimnout, rok od roku se počet cizinců v ČR zpravidla stále zvyšuje, a to dokonce i přes pandemii covid-19. Uvedený graf zmiňuje pouze cizince s povoleným trvalým nebo dlouhodobým pobytem nad 90 dnů, tudíž lze konstatovat, že se vztahuje pouze na ty, kteří si o pobyt požádali, nikoliv na státní příslušníky některého státu EU pobývající na území ČR v rámci EU.

1.4.1.2 Žadatel o mezinárodní ochranu

Institutu mezinárodní ochrany může využít žadatel bez ohledu na jeho státní příslušnost, dokonce i občan EU, avšak jeho žádost bude shledána nepřislusnou. Tato pobytová forma směřuje vůči cizincům, kterým buďto hrozí vážná újma na životě či zdraví, anebo vůči těm, kteří hledají ochranu před pronásledováním.⁵³ Dle § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu se mezinárodní ochrana poskytuje cizinci formou azylu nebo doplňkové ochrany. Zmíněný zákon však uvádí, že postavení žadatele o mezinárodní ochranu je zachováno i tehdy, požádal-li cizinec o mezinárodní ochranu v jiném státě, je-li tento stát vázán přímo použitelným předpisem EU a převzala-li ČR cizince na své území s úmyslem posoudit jeho žádost. Statut mezinárodní ochrany zůstává zachován i v průběhu doby pro podání

⁵³ Český statistický úřad. *Cizinci v České republice. Foreigners in the Czech Republic*. Praha: Odbor statistiky trhu práce a rovných příležitostí, 2020. 236 s. ISBN 978-80-250-348-6. s. 28.

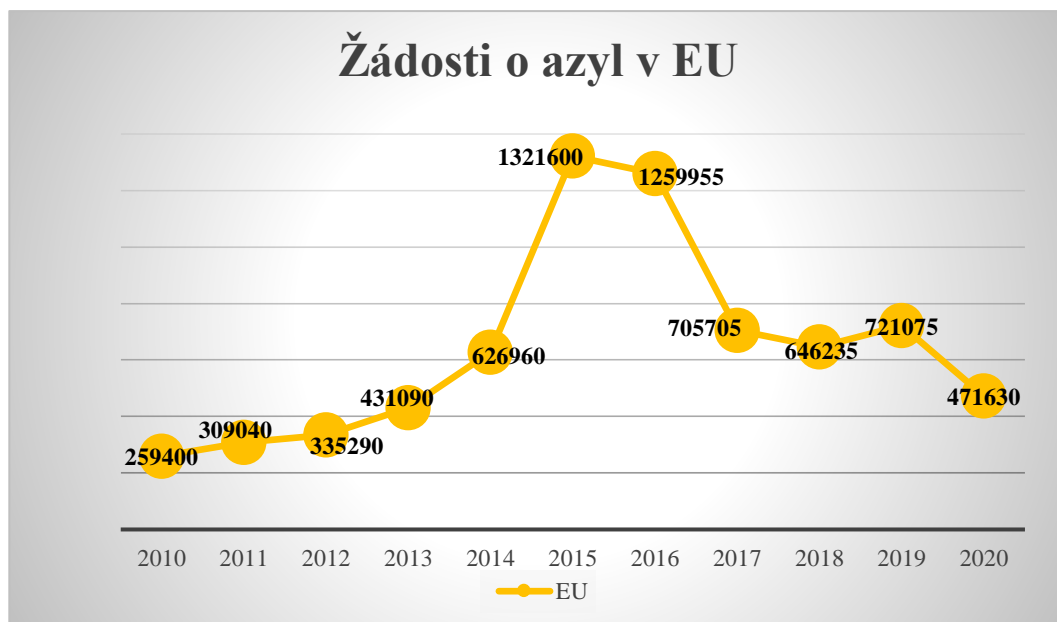

žaloby a po dobu soudního řízení o žalobě proti rozhodnutí, má-li tato žaloba odkladný účinek, nebo do doby nepřiznání tohoto účinku.⁵⁴

1.4.1.3 Azylant

Dnes azylanta díky zákonu o azylu vnímáme jako cizince, jemuž byl na základě rozhodnutí o udělení azylu dle tohoto zákona azyl udělen.⁵⁵ Jedná se o úspěšného žadatele o mezinárodní ochranu v ČR, kterému byl azyl přiznán, přičemž azyl co do rozsahu práv a povinností odpovídá povolení k trvalému pobytu⁵⁶. Pojem azylant ovšem není pojmem jediným, se kterým výše uvedený zákon počítá, neboť se dnes v oblasti azylové politiky setkáváme s dalšími možnými druhy pobytů, jež ovšem jako takové budou blíže vysvětleny v kapitole 3.1.1. Druhy pobytů a víz. Evropský azylový systém má bezesporu své nedostatky, jež byly odhaleny při příchodu více než milionu žadatelů o azyl v průběhu roku 2015, jež stále přetrvávají. Největší zájem o tento status v EU lze spatřit kontinuálně u Syřanů, posléze u Afgánců, Venezuelanů a Kolumbijců, jejichž cílovou destinací zpravidla bývá Německo, Francie, Španělsko či Řecko.⁵⁷

Graf 2 Vývoj žádostí o azyl v EU v letech 2010–2020

Zdroj: UNHCR, Eurostat, vlastní zpracování

⁵⁴ § 2 odst. 1 písm. b) zákona o azylu.

⁵⁵ § 2 odst. 2 zákona o azylu.

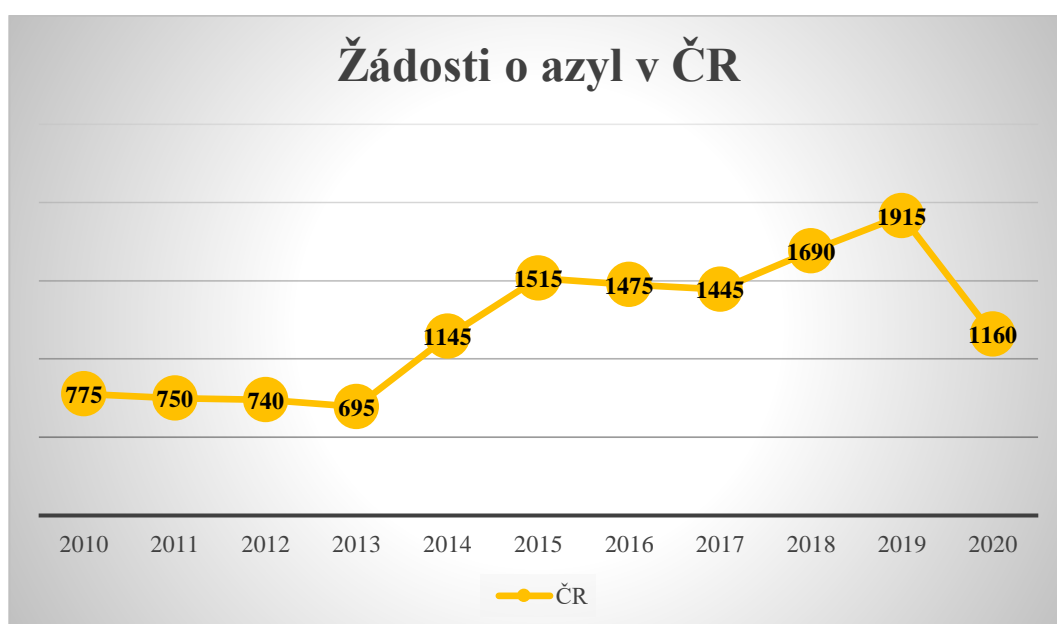
⁵⁶ Český statistický úřad. *Cizinci v České republice. Foreigners in the Czech Republic*. Praha: Odbor statistiky trhu práce a rovných příležitostí, 2020. 236 s. ISBN 978-80-250-348-6. s. 27.

⁵⁷ Evropský parlament. *Azyl a migrace v EU: fakta a čísla*. [online]. Copyright © 2021 UNHCR [cit. 16.11.2021]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/society/20170629STO78630/azyl-a-migrace-v-eu-fakta-a-cisla>.

Z grafu si lze povšimnout, že zájem o azyl v celé EU od 2010 až 2015 stále vzrůstal, kdy právě roku 2015 dosáhl samotného vrcholu z důvodu výše již zmíněné migrační krize. Někteří migranti opustili své domovské státy kvůli ekonomické situaci, někteří kvůli neustálým válkám a strachu o své životy. Před šesti lety téměř 82 % ze všech žadatelů o azyl směřovalo do Německa. Další destinací, kde vzrostl zájem o azyl, bylo Maďarsko, avšak v důsledku uzavření státních hranic nezbylo migrantům, kteří uvízli na maďarském území, nic jiného než o azyl požádat tam, přičemž tito posléze pokračovali do Německa, Švédska nebo Rakouska.⁵⁸ Pro srovnání bude níže zobrazen graf ukazující vývoj počtu žádostí o azyl pouze v ČR.

Graf 3 Vývoj žádostí o azyl v ČR v letech 2010–2020

Zdroj: UNHCR, Eurostat, vlastní zpracování

Oproti předchozímu grafu tento ukazuje čísla patřící pouze ČR, ze kterého je na první pohled patrné, že zájem o azyl v ČR nebyl a není nikterak velký, jelikož se hodnoty pohybují kolem tisíce žadatelů o azyl za rok, maximálně kolem dvou tisíc, kdy vzhledem k celkovému počtu cizinců v ČR je toto číslo opravdu nízké. ČR včetně ostatních států visehradské čtyřky tzv. V4 v souvislosti s uprchlíky a azylanty hovoří o státní suverenitě, nedostatečných technických a finančních prostředcích, ale zejm. o negativnímu vztahu veřejnosti k migrantům, tudíž to může

⁵⁸ Lidovky.cz, ČTK. Migrační krize v číslech. Do Evropy stále proudí nejvíc Syřanů a Afgánců, na třetím místě je ale změna. [online]. Praha, 2020. Copyright © 2021 MAFRA, a.s., ISSN 1213-1385 [cit. 17.11.2021]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/svet/migracni-krize-v-cislech-do-evropy-stale-proudi-nejvic-syranu-a-afghancu-na-tretim-miste-je-ale-zmen.A200831_184815_ln_zahranici_ele.

být také jedním z důvodů, proč ani samotní migranti zájmem o ČR nedisponují.⁵⁹ Byť ČR nezastává příliš proaktivní postoj, co se přijímání uprchlíků týče, na druhou stranu se podílí na řešení krizí přímo v místech, kde se konflikty odehrávají i ve státech okolních. Jedná se jak o vysílání odborníků, policistů a dalších podstatných osob do krizových destinací, tak o zaslání finanční a materiální pomoci.⁶⁰

1.4.1.4 Osoba požívající doplňkové ochrany

Dále vedle azylanta zmíněný právní předpis vymezuje pojem **osoby požívající doplňkové ochrany** jakožto „*cizinec, kterému byla udělena doplňková ochrana, a to po dobu platnosti rozhodnutí o udělení nebo prodloužení doplňkové ochrany. Osobou požívající doplňkové ochrany se rozumí dále cizinec, který podal v době platnosti rozhodnutí o udělení nebo prodloužení doplňkové ochrany žádost o prodloužení doplňkové ochrany, a to do doby nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva o této žádosti*“.⁶¹

Tuto zajímavou definici si lze vyložit tak, že o doplňkovou ochranu může požádat i ten, kdo nesplňuje podmínky azylu, ale jeho navrácení do země původu by bylo doprovázeno důvodnými obavami o jeho zdraví či dokonce život. Azyl či doplňková ochrana se poskytují v ČR cizincům v rámci mezinárodní ochrany s tím rozdílem, že doplňková ochrana je poskytována na dobu určitou.⁶²

1.4.1.5 Uprchlík

Další v dnešní době používaný, někdy i zaměňovaný výraz představuje pojem uprchlík. **Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951 (dále jen „Ženevská úmluva“)** jakožto první mezinárodní dohoda zabývající se různými a zejm. základními hledisky života uprchlíků vykládá za pomoci **čl. 1** pojem uprchlík jako „*člověka, který má opodstatněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo politickému přesvědčení*“.⁶³ Tudíž podstatný rozdíl mezi pojmy azylant

---

⁵⁹ Lidovky.cz, ČTK. *Migrační krize v číslech. Do Evropy stále proudí nejvíc Syřanů a Afgánců, na třetím místě je ale změna.* [online]. Praha, 2020. Copyright © 2021 MAFRA, a.s., ISSN 1213-1385 [cit. 17.11.2021]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/svet/migracni-krize-v-cislech-do-evropy-stale-proudi-nejvic-syranu-a-afghancu-na-tretim-miste-je-ale-zmen.A200831_184815_in_zahranici_ele.

⁶⁰ Ministerstvo vnitra ČR. *Česká republika aktivně pomáhá řešit migrační krizi.* [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 17.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/ceska-republika-aktivne-pomaha-resit-migracni-krizi.aspx>.

⁶¹ § 2 odst. 3 zákona o azylu.

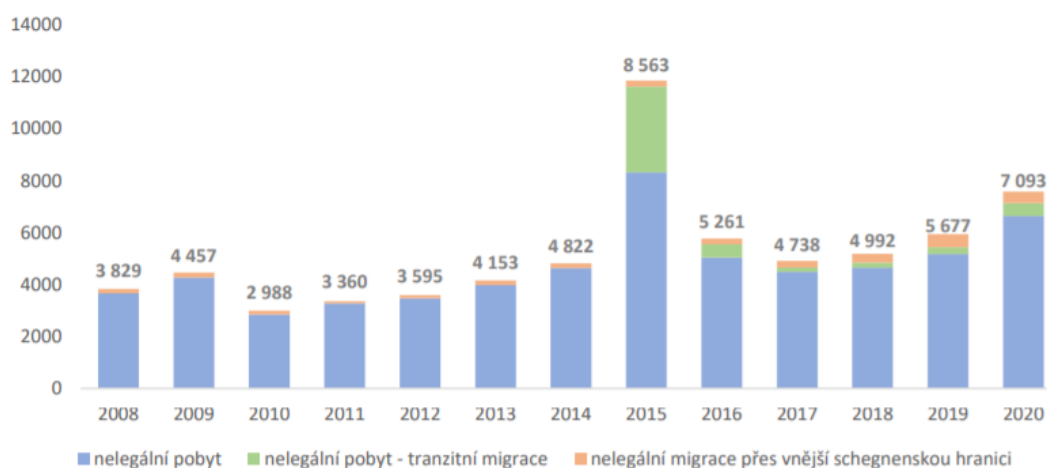
⁶² Český statistický úřad. *Cizinci v České republice. Foreigners in the Czech Republic.* Praha: Odbor statistiky trhu práce a rovných příležitostí, 2020. 236 s. ISBN 978-80-250-348-6. s. 27.

a uprchlík spočívá v tom, že azylantem, osobou požívající mezinárodní ochrany, se může stát prakticky kdokoliv, kdo splňuje požadované podmínky, kdokoliv, kdo o sobě tvrdí, že je uprchlík. Ovšem o statusu uprchlíka se rozhoduje na základě vnitrostátní právní úpravy a neexistuje na něj žádný právní nárok.⁶³

1.4.1.6 Migrant

Valná většina migrantů směřujících do ČR spadá pod pojem **imigranti** jakožto cizinci, kteří přichází do země na dlouhodobější časový horizont. **Ekonomický migrant** je osobou-cizincem zpravidla přicházejícím dobrovolně s úmyslem zlepšit své ekonomické postavení. Tato forma může být realizována jak legálně, tak bohužel i nelegálně, což závisí na náležitém oprávnění. **Nelegálním migrantem** se cizinec může stát již v okamžiku překročení státních hranic ČR, vnější schengenské hranice, nebo ve chvíli, kdy své oprávnění pozbude v průběhu svého pobytu na území.⁶⁴

Graf 4 Vývoj nelegální migrace v letech 2008–2020

Zdroj: Zpráva o migraci a integraci v roce 2020. ŘSCP

Nelegální migrace zde byla, je a bude, avšak vidíme určité výkyvy spojené např. v roce 2015 s velkou migrační krizí, jednou z největších krizí od konce druhé světové války, s níž se však nepotýkala pouze ČR, ale celá EU.⁶⁵ Od roku 2008 reprezentují nejpočetnější skupinu nelegálně migrujících osob občané Ukrajiny,

⁶³ Člověk v tísni. *Uprchlíci v číslech*. [online]. Copyright © 2020 Člověk v tísni, o.p.s. [cit. 29.09.2021]. Dostupné z: <https://www.clovekvtisni.cz/migracni-statistiky-4518gp>.

⁶⁴ Ministerstvo vnitra ČR. *Slovníček pojmů – Aktuální informace o migraci*. [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 24.10.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>.

⁶⁵ Evropský parlament. *Migrační krize v Evropě*. [online]. Copyright © 2021 UNHCR [cit. 16.11.2021]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/society/20170629STO78631/migracni-krize-v-evrope>.

ale roku 2015 tuto tvořili převážně občané Sýrie. Po této vlně se na první příčku dostali opět státní příslušníci Ukrajiny, poté Moldavska, Gruzie, Vietnamu a Ruska, přičemž podíl na nelegální migraci těchto pěti národnostních skupin dosahuje hodnoty 73 % z celkového objemu. Od července do října roku 2020 vzrostla hladina nelegální migrace přes vnější schengenskou hranici v důsledku opatření Ministerstva zdravotnictví ČR ve snaze zabránit šíření nemoci covid-19. Jednalo se o překročení hranice ukrajinskými občany snažícími se využít bezvízového styku, který byl však opatřením omezen.⁶⁶

---

⁶⁶ Ministerstvo vnitra ČR. *Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky 2020*. [online]. Praha, 2021. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 16.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/rocni-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace-a-integrace-cizincu-v-ceske-republice-za-roky-2001-2019.aspx>. s. 110.

2. Instituce a organizace zabývající se azylovou a migrační politikou

Aby mohla tato politika adekvátně fungovat, plnit svůj účel, popř. vzkvétat, je zapotřebí k tomu mít a využívat příslušné orgány veřejné správy, jež jsou uvedeny níže. Hovoříme jednak o orgánech a organizačních složkách státu na národní úrovni, jednak na nadnárodní, chceme-li mezinárodní úrovni.

2.1 Ústřední orgány státní správy ČR

Mezi ústřední orgány státní správy v ČR, které hrají roli v oblasti migrační a azylové politiky, se dozajista řadí Policie ČR, resp. cizinecká policie a Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování (dále jen „NCOZ“) a nepochybně dle **zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR, ve znění pozdějších předpisů**, ministerstva, zejm. Ministerstvo vnitra ČR, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo financí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo zdravotnictví.⁶⁷

2.1.1 Ministerstvo vnitra ČR

Ministerstvo jakožto pověřený orgán mající v kompetenci mezinárodní migraci vykonává činnost, jak již bylo naznačeno v kapitole 1.4 Imigrace od roku 1989, vycházející z ochrany státních hranic, z realizace pobytů cizinců na území ČR a rovněž v obecné rovině z podílení se na koncepci či plánech legislativního rozvoje. Na základě zákona o pobytu cizinců se stává nadřízeným a dozorčím orgánem cizinecké policie při výkonu státní správy, ale také samo o sobě disponuje pravomocí tkvící ve vydávání závazných stanovisek určených ke správnému vyhoštění cizince.⁶⁸ Ministerstvo má v gesci také zřizování a provoz zařízení pro zajištění cizinců, kdy kooperuje s dalšími organizacemi ať již mezinárodními,

---

⁶⁷ Ministerstvo vnitra ČR. *Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky 2020*. [online]. Praha, 2021. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 05.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/rocni-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace-a-integrace-cizincu-v-ceske-republice-za-roky-2001-2019.aspx>. s. 15–20.

⁶⁸ Ministerstvo vnitra ČR. *Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky 2020*. [online]. Praha, 2021. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 05.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/rocni-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace-a-integrace-cizincu-v-ceske-republice-za-roky-2001-2019.aspx>. s. 15.

státními nebo nestátními, např. při repatriačních programech, dobrovolných návratech migrantů do domovských zemí či bezpečných třetích zemí.⁶⁹

2.1.1.1 Odbor azylové a migrační politiky

V rámci organizační struktury ministerstva se v sekci Vnitřní bezpečnosti a policejního vzdělávání setkáváme s útvarem nesoucím název odbor azylové a migrační politiky (dále jen „OAMP“).⁷⁰ OAMP se zaměřuje **dle §§ 165 a 165a zákona o pobytu cizinců** mj. na problematiku související se vstupem a pobytem cizinců, mezinárodní ochranou a uprchlictvím, cizineckou integrací a schengenskou spoluprací. Tento útvar se ovšem člení ještě na 25 dílčích oddělení vykonávajících mnoho činností, např. se může jednat o oddělení mezinárodní ochrany, oddělení pobytového správního řízení, nebo oddělení pobytu cizinců (dále jen „OPC“) nacházející se v každém jednom vyšším územně samosprávném celku ČR.⁷¹

Pro lepší představu si dovoluji uvést, jak činnost OAMP, či spíše OPC zhruba vypadá v praxi. Co jedno oddělení, to samozřejmě jiná praxe, avšak meritum věci zůstává stejné. První krok pro to, aby mohl cizinec získat na území ČR pobyt, vede buďto na ZÚ nacházející se zpravidla v jeho domovském, vysílacím státě, je-li to občan třetího státu, anebo na OPC, je-li to osoba spadající do definice občana EU, jeho rodinného příslušníka, nebo jedná-li se o dítě narozené na území ČR, kde je oprávněn podat žádost o pobyt.

Občané EU a jejich rodinní příslušníci mají situaci o poznání snazší, neboť jejich povinnost zaznamenaná v **§ 93 zákona o pobytu cizinců** spočívá v ohlášení místa pobytu na území v případě, že zde chce cizinec pobývat déle než 30 dnů, vyjma případů, kdy tuto povinnost splní cizincův ubytovatel. Po přihlášení nastane druhý krok směřující právě již na OPC, kde si cizinec podá žádost včetně dalších náležitostí potřebných k udělení povolení a následně zpravidla po 30 nebo 60 dnech si své oprávnění k pobytu může vyzvednout. V případě rodinných příslušníků existuje ještě pár mezikroků mezi podáním žádosti a výdejem pobytové karty, mezi něž se se řadí sejmutí biometrických údajů a jimiž mohou být např. pobytové

---

⁶⁹ Ministerstvo vnitra ČR. *Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky 2020*. [online]. Praha, 2021. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 05.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/rocni-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace-a-integrace-cizincu-v-ceske-republice-za-roky-2001-2019.aspx>, s. 16.

⁷⁰ Ministerstvo vnitra ČR. *Organizační struktura*. [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 05.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/organizacni-struktura-362751.aspx>.

⁷¹ Ministerstvo vnitra ČR. *Odbor azylové a migrační politiky*. [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 05.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/odbor-azylove-a-migracni-politiky.aspx>.

kontroly ze strany cizinecké policie a pohovory s účastníkem řízení a svědkem, tedy osobou, na kterou se chce sloučit.

Občané třetích zemí musí po podání žádosti přes ZÚ vyčkat na rozhodnutí o schválení jejich pobytu mnohem delší dobu. V případě udělení dlouhodobého víza se jedná ve zvlášť složitých případech o lhůtu 120 dnů, ve standardních případech o lhůtu 90 dnů a ve vybraných případech např. za účelem studia, výzkumu nebo pedagogické činnosti o lhůtu 60 dnů ode dne podání žádosti. Jako v předchozím případě se žadatel musí podrobit pohovoru a následně vylepení dlouhodobého víza do platného cestovního dokladu.⁷² Vízovou politikou se v oblasti prvního ohlášení cizince na území ČR zabývá cizinecká policie, ve všech ostatních případech OAMP.

Žádosti o první dlouhodobé pobyty požadované cizinci, kteří na území ČR nepobývají na základě dlouhodobého víza, podléhají podání přes ZÚ. Tyto žádosti bývají vyřízeny zpravidla do 60 dnů, jedná-li se o podnikání, studium, vědecký výzkum a zaměstnanecké karty, do 90 dnů u složitějších případů zaměstnaneckých karet, avšak u programu PKVP do 30 dnů. Pokud chce žadatel získat pobyt za účelem společného soužití rodiny, tak zde se uvádí lhůta až 270 dnů, nebo lhůta 180 dnů, pokud se jedná o sloučení s držitelem modré karty EU. Po udělení povolení k dlouhodobému pobytu, resp. po kladném vyřízení žádosti o zaměstnaneckou kartu se žadateli vylepí vstupní vízum označené D/VR.⁷³ Po příchodu na území ČR se cizinec dostaví v souladu s **§ 44 odst. 1 zákona o pobytu cizinců** do 3 dnů na OPC z důvodu provedení řádného přihlášení a poté sejmoutí biometrických údajů.

Cizinci, kteří chtějí v ČR zůstat i po uplynutí stanovené doby platnosti jejich pobytového oprávnění, se opět dostaví na OPC k podání nové žádosti. Cesta na OAMP vede cizince i tehdy, chtějí-li si vyzvednout české rodné číslo nebo musejí-li oznámit jakoukoliv změnu např. rodinného stavu, adresy, či třeba cestovního dokladu. OAMP dále rozhoduje o udělení mezinárodní ochrany, vydání

---

⁷² Ministerstvo vnitra ČR. *Vízum k pobytu nad 90 dnů (dlouhodobé)*. [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 05.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/vizum-k-pobytu-nad-90-dnu-dlouhodobé.aspx>.

⁷³ Ministerstvo vnitra ČR. *Dlouhodobý pobyt*. [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 05.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/obcane-tretich-zemi-dlouhodobý-pobyt.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>.

cizineckého pasu nebo kupř. o přiznání postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta na území.⁷⁴

2.1.1.2 Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců

K datu 1. ledna 2011 se novelizací zákona o pobytu cizinců, přesněji § 170a zákona o pobytu cizinců zřídila Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (dále jen „Komise“) jakožto orgán nadřízený OAMP. Jak již bylo řečeno, OAMP vydává rozhodnutí zpravidla na základě žádostí ze stran cizinců, někdy však i z moci úřední. Obdrží-li cizinec rozhodnutí s negativním výsledkem, je oprávněn proti tomuto rozhodnutí podat řádný opravný prostředek ve formě odvolání, jež se projedná buďto v rámci autoremedury na OAMP, nebo se postoupí k rozhodnutí právě Komisi jednající ve tříčlenných senátech, která mj. rozhoduje o přestupcích a rušení údajů o místě hlášeného pobytu.⁷⁵

Komisi lze považovat za určitou obměněnou formu rozkladové komise, avšak oproti této je samostatná a nezávislá. V prvních letech svého působení se zde nacházelo 24 členů, ale kvůli neustále se zvyšující agendě se počet členů k roku 2019 zvýšil na počet 49 členů, kdy byl zřízen i zvláštní senát komise zkoumající záznamy a písemnosti obsahující utajované informace zpravidla uchovávané mimo spis. Za rok 2020 se komise zabývala celkem 7 660 případy, přičemž 3 580 případů patřilo do oblasti dlouhodobých pobytů, 2 635 podnětů směřovalo k vydání opatření proti nečinnosti správních orgánů I. stupně, 604 věcí se objevilo v souvislosti s dlouhodobými vízy a 275 případů v souvislosti s přechodnými pobyty občanů EU a jejich rodinných příslušníků. Proti rozhodnutí komise bylo ve zmíněném roce podáno celkem 708 žalob, které však byly krajskými soudy téměř z 84 % případů zamítnuty.⁷⁶

---

⁷⁴ Ministerstvo vnitra ČR. *Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky 2020*. [online]. Praha, 2021. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 05.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/rocní-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace-a-integrace-cizinců-v-ceske-republice-za-roky-2001-2019.aspx>. s. 16.

⁷⁵ JÍLEK, Dalibor; POŘÍZEK, Pavel, eds. *Aktuální právní problémy azylového a cizineckého práva: sborník z vědeckého semináře uskutečněného dne 10. září 2015 v Kanceláři veřejného ochránce práv – Aktuální právní problémy azylového a cizineckého práva*. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv, 2016. 512 s. ISBN 978-80-7552-364-8. s. 493.

⁷⁶ Ministerstvo vnitra ČR. *Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky 2020*. [online]. Praha, 2021. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 05.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/rocní-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace-a-integrace-cizinců-v-ceske-republice-za-roky-2001-2019.aspx>. s. 71–72.

2.1.1.3 Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra

Správa uprchlických zařízení ministerstva (dále jen „SUZ“) samozřejmě není ústředním orgánem státní správy, ale funguje jako organizační složka státu ministerstva. Činnost SUZ spočívá zejm. v zajištění služeb v devíti zařízeních pro žadatele o mezinárodní ochranu a pro osoby této ochrany již požívající. SUZ disponuje **přijímacími středisky** sloužícími k ubytování migrantů po nezbytně nutnou dobu k provedení jistých úkonů dle zákona o azylu, dále **pobytovými středisky** určenými k ubytování migrantů prakticky po celou dobu řízení o udělení mezinárodní ochrany a v neposlední řadě také **integračními azylovými středisky** zaměřenými na dočasnou možnost ubytování cizinců, kterým se udělila doplňková ochrana nebo azyl.⁷⁷

Střediska přijímací se v ČR nachází celkem na třech místech. První středisko vzniklé v roce 2001 můžeme nalézt v **tranzitním prostoru mezinárodního letiště Václava Havla** v Praze. Do tohoto zařízení zamíří buďto nově příchozí žadatelé o mezinárodní ochranu pod podmínkou, že tito jedinci podají žádost v tranzitním prostoru letiště, anebo tzv. dublinští žadatelé, kteří tímto střediskem pouze prochází a směřují do přijímacího střediska v Zastávce u Brna. Ruzyňské středisko disponuje zdravotními, sociálními, psychologickými i právními službami a dále klientům poskytuje stravu, hygienické potřeby a určité volnočasové aktivity.⁷⁸

Druhé zařízení fungující od roku 2006, jehož účel spočívá zejména v detenci migrantů starších 15 let, jímž cizinecká policie vydala rozhodnutí o zajištění a o správním vyhoštění, lze najít v **Bělé-Jezové**. V důsledku pandemie nemoci covid-19 se toto středisko stalo na začátku dubna 2020 i karanténním místem. Byť se nejedná o vězení ani jemu podobné zařízení, je minimálně vhodné, aby zde byla kontrolována bezpečnost, na niž dohlíží Policie ČR společně se smlouvenou bezpečnostní agenturou. SUZ ve středisku zajišťuje klientům

---

⁷⁷ Ministerstvo vnitra ČR. *Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky 2020*. [online]. Praha, 2021. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 14.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/rocni-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace-a-integrace-cizincu-v-ceske-republice-za-roky-2001-2019.aspx>, s. 94–95.

⁷⁸ Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra ČR. *PrS Ruzyň*. [online]. Copyright © 2017 Správa uprchlických zařízení ministerstva vnitra [cit. 14.11.2021]. Dostupné z: <http://www.suz.cz/co-delame/provoz-zarizeni/prs-ruzyne/>.

např. stravu, ubytování, zdravotnické a sociální pracovníky. Cizinci pobývající v tomto zařízení smí využívat sportoviště, knihovnu, televizi a další aktivity.⁷⁹

Zmíněná **Zastávka** původně vytvořená v roce 2009 jako přijímací středisko, která slouží ke stejným účelům jako předchozí dvě zařízení, se v roce 2018 stala současně i pobytovým střediskem. Zastávka jakožto jedno z nejvytíženějších zařízení svého typu v ČR také nabízí rovněž stravu, ubytování, zdravotní péči, výtvarné dílny a mnohé další aktivity.⁸⁰

Jak již bylo uvedeno výše, SUZ kromě přijímacích středisek dále spravuje dvě pobytová střediska, která se vyskytují v Havířově a Kostelci nad Orlicí, a čtyři integrační azylová střediska. V roce 2020 byla celková vytiženost přijímacích a pobytových středisek dohromady stanovena na 686 lůžek. Oproti tomu integračních zařízení nacházejících se v Předlicích, Jaroměři, Brně a Havířově, v nichž cizinci smějí strávit maximálně 18 měsíců, mohlo k roku 2020 využít 124 migrantů.⁸¹

2.1.2 Cizinecká policie

Cizinecká policie zřízená **nařízením Ministerstva vnitra č. 67/2008 Sb., kterým se zřizují útvary Policie České republiky s celostátní působností**, jakožto specializovaná složka Policie ČR se zaměřuje na úkoly stanovené právními předpisy Evropského společenství a mezinárodními smlouvami. Cizinecká policie se rovněž zabývá potíráním nelegální migrace, např. činí jisté kroky vůči cizincům, kteří se nacházejí na území ČR v rozporu se zákonem o pobytu cizinců, zaobírá se jednak trestnou činností v důsledku překročení státních hranic ČR, jednak trestnou činností přeshraniční.⁸² Příslušník policie má za úkol kupříkladu zamezit vstupu cizincům na území ČR, kteří nevlastní platný cestovní doklad, nebo vlastní padělaný či pozměněný doklad, vízum, anebo povolení k pobytu. Policisté také nesmějí vpustit cizince označené jako tzv. nežádoucí osoby, tudíž osoby, jejichž

---

⁷⁹ Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra ČR. *ZZC Bělá-Jezová*. [online]. Copyright © 2017 Správa uprchlických zařízení ministerstva vnitra [cit. 14.11.2021]. Dostupné z: <http://www.suz.cz/co-delame/provoz-zarizeni/zzc-bela-jezova/>.

⁸⁰ Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra ČR. *PrS/PoS Zastávka*. [online]. Copyright © 2017 Správa uprchlických zařízení ministerstva vnitra [cit. 14.11.2021]. Dostupné z: <http://www.suz.cz/co-delame/provoz-zarizeni/prs-zastavka/>.

⁸¹ Ministerstvo vnitra ČR. *Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky 2020*. [online]. Praha, 2021. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 14.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/rocni-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace-a-integrace-cizincu-v-ceske-republice-za-roky-2001-2019.aspx>. s. 95–96.

⁸² Policie České republiky. *Služba cizinecké policie*. [online]. Copyright © 2021 Policie ČR [cit. 14.11.2021]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-831034.aspx>.

přítomnost by mohla ohrozit bezpečí státu, veřejný pořádek či třeba veřejné zdraví.⁸³

Tyto osoby se vyskytují v programu SIS již zmíněném v kapitole 1.4 Imigrace od roku 1989, proto není těžké zjistit, kdo je a není do této evidence zařazen. Jsem toho názoru, že o něco složitější situace může nastat tehdy, když se nějaká nežádoucí osoba v informačním systému nachází, avšak pouze pro daný stát schengenského prostoru, který zařadil do této evidence člověka jen v rámci svého území. V případě, kdyby měl dotyčný cizinec zákaz vstupu do celého schengenského prostoru, vedlo by to k zamezení vstupu dané osoby na území ČR. Tudíž oprávněné osoby mající přístup do tohoto systému vidí, že jedinec je veden jako nežádoucí osoba v jiné zemi, ale také vědí, že není v jejich pravomoci onomu jedinci vstup do ČR neumožnit. Byť se v SIS neuvádí důvod, proč se v něm osoba nachází, přijde mi minimálně logické vykonávat nad takovýmto migrantem určitý zvýšený dozor, aby své jednání neopakoval i v ČR. Limitující faktor zde představuje ta skutečnost, že když se cizinec nedostaví fyzicky na úřad, v tomto případě na OPC nebo cizineckou policii, nikdo nezjistí, že je v této databázi veden.

Zde je asi na místě si položit otázku, kam až sahá ochrana osobních údajů a kde začíná ochrana veřejného pořádku a zdraví? Kdo jiný než policisté, celníci a popř. i pracovníci OAMP by měl chránit veřejnost před migranty, kteří např. pašují zbraně, omamné a psychotropní látky a mnohé další, ale nemohou, jelikož to prostě není mnohdy možné.

O něco příjemnější situace nastává, když se cizinec na OAMP či cizineckou policii dostaví, nebo je někde náhodně kontrolován. Tehdy lze cizinci pobyt buďto zrušit, anebo ani neudělit, čemuž však předchází kontrolní hlášení, což v praxi vypadá asi tak, že se oprávněné osoby dotáží organizace zvané SIRENE⁸⁴, z jakého důvodu se migrant v SIS nachází, a je-li důvod pro nepovolení nebo zrušení jeho pobytu v ČR. Představme si situaci, kdy má cizinec v ČR povolený např. trvalý pobyt vydaný zpravidla s dobou platnosti na 10 let. Cizinec se po celou dobu pobytu nedostaví na OAMP ani cizineckou policii ani není náhodně kontrolován, ale nachází se v evidenci SIS, protože např. pašoval zbraně, za což byl v sousedním státě ČR odsouzen k výkonu trestu odnětí svobody, poté byl propuštěn a vrátil se do ČR.

---

⁸³ §§ 9 odst. 1 písm. a), b), f) a 154 odst. 1 zákona o pobytu cizinců.

⁸⁴ Policie České republiky. *SIS a SIRENE*. [online]. Copyright © 2021 Policie ČR [cit. 15.11.2021]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/sis-a-sirene.aspx>.

Nastává situace, kdy i přestože je jedinec považován za nežádoucí osobu v sousedním státě, není nežádoucí osobou v ČR. Tento migrant se na území nachází legálně, a jelikož se zpravidla na dotyčné správní úřady nedostaví, může zde i nadále setrvat. V těchto případech lze spatřit určitou šanci a příležitost pro zlepšení či zkvalitnění efektivní veřejné správy.

Cizinci jsou povinni ohlásit své místo pobytu na území ČR, popř. má takovou povinnost jejich ubytovatel, což musí učinit právě na cizinecké policii.⁸⁵ Hovoříme zde o cizincích nepodléhajících povinnosti registraci na OAMP, ale o migrantech, kteří v ČR pobývají buďto v rámci bezvízového styku, nebo na krátkodobé vízum do 90 dnů nebo dlouhodobé vízum delší než 90 dnů, anebo občanech EU. Cizinecká policie má dále v kompetenci institut **pozvání**, což představuje formu víza maximálně na dobu 3 měsíců, přičemž se zvoucí osoba zavazuje k hrazení nákladů po celou dobu pobytu zvaného.⁸⁶ Cizinecká policie spolupracuje také s OAMP, kdy např. provádí pobytové kontroly cizinců v rámci řízení o žádosti za účelem sloučení občana třetího státu na občana EU, ale také v situacích, kdy OAMP tzv. předává cizince z důvodu nelegálního pobytu právě cizinecké policii. Výše zmíněné pravomoci policie však nejsou kompletní, jsou však zmíněny, alespoň dle mého názoru, ty zásadní a pro mou práci podstatné.

2.1.2.1 Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování

V oblasti nelegální migrace má NCOZ, útvar s celostátní působností, nezastupitelnou roli. NCOZ se snaží bojovat s převaděčstvím, obchodem s lidmi, paděláním měny a platebních prostředků, ale také další závažnou organizovanou trestnou činností.⁸⁷ Činnost této organizace je nutno považovat za minimálně důležitou, jelikož pouze za rok 2020 zahájila 114 trestních řízení dle **§ 158 odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (dále jen „trestní řád“)**, a dále započala 89 případů trestního stíhání dle **§ 160 odst. 1 a 5 trestního řádu**. Ke konci roku 2020 měla NCOZ

---

⁸⁵ § 97 zákona o pobytu cizinců.

⁸⁶ § 15 zákona o pobytu cizinců.

⁸⁷ Ministerstvo vnitra ČR. *Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky 2020*. [online]. Praha, 2021. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 14.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/rocní-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace-a-integrace-cizincu-v-ceske-republice-za-roky-2001-2019.aspx>. s. 16–17.

celkem 285 rozpracovaných spisů, přičemž např. 20 z těchto jsou případy terorismu a extremismu.⁸⁸

V rámci cizinecké problematiky se NCOZ roku 2020 kupř. potýkala s případem, ve kterém byli 2 ukrajinští státní příslušníci využívající při své činnosti moderních technologií odhaleni při praní peněz. NCOZ ve spolupráci s FBI pachatele odhalila a zadržela. Následně ČR, na základě žádosti USA o jejich vydání, cizince vydala. Migranti byli předáni agentům FBI a nyní čekají v USA na soud, kde jim hrozí až 20 let výkonu trestu odnětí svobody. Další skutečností, kterou se NCOZ v této oblasti zabývala, bylo obvinění celkem dvanácti osob napomáhajících k neoprávněnému pobytu v ČR. Skupina vyhledávala sociálně slabé jedince, kteří měli za úkol prohlašovat na OAMP, že jsou rodinnými příslušníky, družkami či druhy, občanů třetích států za účelem získání přechodného pobytu.⁸⁹ Jak si lze všimnout, NCOZ nesehrává bezvýznamnou vedlejší roli, ale spíše jednu z hlavních rolí při odhalování velkých případů, při objasňování závažných činů, které by nám měly ukázat, s čím se je třeba potýkat a na co je potřeba se připravit do budoucna.

2.2 Mezinárodní organizace

Je třeba si uvědomit, že svět se netočí pouze kolem naší krásné ČR, že nelze uvést pouze instituce zabývající se touto problematikou v národním měřítku, byť některé mají dozajista přesah, ale že rozhodně stojí za zmínění i další významné uskupení sehrávající důležitou roli na poli mezinárodním.

2.2.1 OSN

Činnost OSN se promítá do fungování ČR v souvislosti s cizineckou problematikou především skrze její agentury. Jedná se o Kancelář Světové zdravotnické organizace v ČR, Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky v ČR, Mezinárodní organizace pro migraci a Český výbor UNICEF.⁹⁰

Kancelář Světové zdravotnické organizace v ČR, po světě známé jako WHO, funguje v ČR od roku 1991, kdy se podílí např. na tvorbě zdravotní politiky na regionální a národní úrovni. Kancelář se snaží koordinovat aktivity a projekty

---

⁸⁸ NCOZ. *Výroční zpráva 2020*. [online]. Praha, 2020. Copyright © 2021 NCOZ [cit. 14.11.2021]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/web-informacni-servis-zpravodajstvi-vyrocní-zprava-ncoz-2020.aspx>. s. 21.

⁸⁹ NCOZ. *Výroční zpráva 2020*. [online]. Praha, 2020. Copyright © 2021 NCOZ [cit. 16.11.2021]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/web-informacni-servis-zpravodajstvi-vyrocní-zprava-ncoz-2020.aspx>. s. 11 a 17.

⁹⁰ OSN Česká republika. *Agentury OSN v ČR*. [online] Praha, 2020. Copyright © 2021 Informační centrum OSN [cit. 17.11.2021] Dostupné z: <https://www.osn.cz/osn/agentury-osn-v-cr/>.

WHO v ČR či podporuje spolupráci s českými odborníky a na českém území zastupuje zájmy WHO.⁹¹

Další agenturou fungující v ČR je **Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky v ČR**, někdy též uváděn pod zkratkou UNHCR, propagující podporu vytvoření komplexního, samostatného a udržitelného azylového systému, díky němuž stát v souvislosti s mezinárodním právem posuzuje žádosti o mezinárodní ochranu. Úřad se v ČR zřídil roku 1992 po přistoupení k Úmluvě o právním postavení uprchlíků.⁹²

V pořadí třetí agenturu OSN v ČR představuje **Mezinárodní organizace pro migrace (IOM)** ve světě fungující od roku 1951, v ČR od roku 1998 s cílem zajištění dobrovolných návratů a reintegrace migrantů. Mimo tyto skutečnosti se organizace kupř. zaměřuje na pracovní migraci, zamezování a prevenci obchodu s lidmi. Oproti tomu notoricky známá organizace **UNICEF**, dětský fond OSN, se snaží po celém světě zlepšit život dětí, zejm. těm, které neměly to štěstí a nenarodily se ve vyspělém státě, formou poskytnutí mj. zdravotní péče, pitné vody nebo vzdělání. Ve vyspělých státech, tudíž i v ČR, vyvstává aktivita skrze jednotlivé národní výbory, skrze **Český výbor pro UNICEF** s úkolem přispívat k naplňování práv dětí a získávat potřebné finanční prostředky formou dobrovolných příspěvků určených daným programům pomoci.⁹³

2.2.2 Rada Evropy

Jedna z nejvýznamnějších evropských, mezivládních institucí založena roku 1949 nesoucí název Rada Evropy se zaměřuje především na ochranu lidských práv, avšak rovněž se kupř. zabývá právní spoluprací, sociální soudružností či kulturní rozmanitostí. V Radě Evropy setrvává 47 členských států, přičemž 27 států je členem EU.⁹⁴ Státy, které jsou součástí Rady Evropy, se již svým vstupem do této rady zavazují k přijetí zásad právního státu a k dodržování základních lidských práv a svobod svých občanů. Odpovědnost za dodržování nese každý jednotlivý stát sám,

---

⁹¹ OSN Česká republika. *Agentury OSN v ČR*. [online] Praha, 2020. Copyright © 2021 Informační centrum OSN [cit. 19.11.2021]. Dostupné z: <https://www.osn.cz/osn/agentury-osn-v-cr/>.

⁹² OSN Česká republika. *Agentury OSN v ČR*. [online] Praha, 2020. Copyright © 2021 Informační centrum OSN [cit. 19.11.2021]. Dostupné z: <https://www.osn.cz/osn/agentury-osn-v-cr/>.

⁹³ OSN Česká republika. *Agentury OSN v ČR*. [online] Praha, 2020. Copyright © 2021 Informační centrum OSN [cit. 19.11.2021]. Dostupné z: <https://www.osn.cz/osn/agentury-osn-v-cr/>.

⁹⁴ Ministerstvo vnitra ČR. *Rada Evropy*. [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 19.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rada-evropy.aspx>.

avšak kontrola či dohled je v rukou **Výboru ministrů**.⁹⁵ Vzhledem ke spoustě různých orgánů bývá Rada Evropy místem pro setkávání a dialog mezi členskými státy, jelikož orgány Rady vydávají nezávazná doporučení vedoucí k pozdějšímu vytvoření právně závazných úmluv a dohod pro ratifikující státy.⁹⁶

V oblasti sociální soudružnosti se Rada Evropy může pyšnit vypracováním bilaterálního a regionálního programu na podporu členských států s cílem poskytnout těmto státům pomocnou ruku při tvorbě zákonodárství v oblasti sociálního zabezpečení. Tato problematika se rovněž dotýká rovného přístupu k sociálnímu zabezpečení migrujících pracovníků a jejich rodin.⁹⁷

Rada spolu s jejími monitorovacími orgány, mezi něž lze zařadit Evropskou komisi proti rasismu a nesnášenlivosti (ECRI), Evropský výbor pro sociální práva či Skupinou expertů pro boj proti obchodování s lidmi (GRETA), se snaží prosazovat svobodu projevu a médií, bojuje proti nenávisným projevům a za práva národnostních menšin, zejm. za práva Romů, prostřednictvím mezinárodních úmluv.⁹⁸

2.2.3 Frontex

Teroristické útoky v New Yorku roku 2001. Teroristické útoky v Londýně a Madridu. Nelegální migrace exponovaná vznikem schengenského prostoru. Tyto a mnohé další žalostné události vedly členské státy EU ke konsenzu o stvoření agentury odpovídající na nové výzvy. Agentura Frontex je organizací, jejíž nutnost a potřebnost vyvstala především po zmíněných událostech a uplynulých migračních krizích, kdy se došlo k názoru, že není dostatečně zajištěna ochrana vnějších hranic EU.⁹⁹ Frontex podléhá jednak dohledu správní rady skládající se z jednotlivých zástupců každé členské země a dvou zástupců Evropské komise, jednak Evropskému účetnímu dvoru a Evropskému úřadu pro boj proti podvodům.¹⁰⁰

---

⁹⁵ Rada Evropy. *800 milionů Evropanů*. Praha: Informační středisko Rady Evropy, 2006. 101 s. s. 12.

⁹⁶ JANKŮ, Martin; JANKŮ, Linda. *Politické a právní základy evropských integračních seskupení*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010. 253 s. ISBN 978-80-7400-323-3. s. 98.

⁹⁷ JANKŮ, Martin; JANKŮ, Linda. *Politické a právní základy evropských integračních seskupení*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010. 253 s. ISBN 978-80-7400-323-3. s. 104.

⁹⁸ Rada Evropy. *Hodnoty*. [online]. Copyright © 2021 Council of Europe [cit. 19.11.2021]. Dostupné z: <https://www.coe.int/en/web/about-us/values>.

⁹⁹ BAUEROVÁ, Helena; HLAVÁČKOVÁ, Hana; VOŠTA, Milan. *Vnitřní a vnější dimenze bezpečnosti Evropské unie*. Praha: Libri, 2018. 168 s. ISBN 978-80-7277-576-7. s. 107 a 113.

¹⁰⁰ Frontex. *Co je to Frontex?* [online]. Copyright © 2021 FRONTEX [cit. 19.11.2021]. Dostupné z: <https://frontex.europa.eu/language/cs/>.

Vznik této agentury se datuje k roku 2004, kdy byla však z personálního a technického hlediska závislá na vůli jednotlivých zemí EU. Roku 2004 agentura zaměstnávala 43 pracovníků, roku 2006 již 72, roku 2007 131 a např. roku 2008 už 219. Činnost agentury nebyla adekvátní pouze z důvodů personálních, ale též v důsledku jazykové bariéry znesnadňující komunikaci pracovníků, jelikož tato probíhá především v angličtině. Zpočátku Frontex pracoval s omezenými monitorovacími a analytickými možnostmi, poněvadž ostatní aktivity např. zásahové akce podléhaly zájmům členských států dle vymezení vzniku a fungování schengenského prostoru.¹⁰¹

Roku 2007 se Frontex rozšířil o pohraniční jednotky rychlé reakce Rabbit, jejichž aktivaci zajišťují v případě velkého počtu migrantů ze třetích států jednotlivé členské státy EU, nikoliv samotný Frontex. V prvních letech se služeb jednotek Rabbit nevyužívalo, činnost probíhala pouze jako dobrovolné cvičení, avšak jejich první operace byla využita roku 2010 na základě žádosti Řecka na hranici s Tureckem. K využití schopností agentury je třeba vůle státu, ale kde není vůle, není ani možná pomoc, což lze spatřit na příkladu Itálie, která se potýkala v letech 2013–2014 s velkou migrační vlnou. K možné spolupráci nedošlo patrně i kvůli převrácení lodě, na níž zemřelo 350 pasažérů, tudíž Itálie neměla zájem o dalšího aktéra řízení v této události.¹⁰²

Naproti tomu lze uvést skutečnost, že Frontex pomohl v letech 2015–2017 k záchraně až 280 tisíc migrantů v oblasti Středozemního moře, tudíž že jeho činnost je dozajista záslužná a potřebná.¹⁰³ Limitované možnosti Frontexu ukázaly určité mezery ve fungování a odpovídajících výsledcích, proto se např. v souvislosti s arabským jarem a velkou migrační krizí v roce 2015 role „starého“ Frontexu roku 2016 na základě **Nařízení č. 2016/1624**¹⁰⁴ posílila rozšířením agentury na **Evropskou hraniční a pobřežní stráž**. Ve snaze dosáhnout pevnějšího vztahu mezi Frontexem a členskými státy se vytvořil **Evropský systém ostrahy hranic**

---

¹⁰¹ BAUEROVÁ, Helena; HLAVÁČKOVÁ, Hana; VOŠTA, Milan. *Vnitřní a vnější dimenze bezpečnosti Evropské unie*. Praha: Libri, 2018. 168 s. ISBN 978-80-7277-576-7. s. 108, 112–113.

¹⁰² BAUEROVÁ, Helena; HLAVÁČKOVÁ, Hana; VOŠTA, Milan. *Vnitřní a vnější dimenze bezpečnosti Evropské unie*. Praha: Libri, 2018. 168 s. ISBN 978-80-7277-576-7. s. 114–116.

¹⁰³ Frontex. *Co je to Frontex?* [online]. Copyright © 2021 FRONTEX [cit. 19.11.2021]. Dostupné z: <https://frontex.europa.eu/language/cs/>.

¹⁰⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1624 ze dne 14. září 2016 o Evropské pohraniční a pobřežní strážce a o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 a zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 863/2007, nařízení Rady (ES) č. 2007/2004 a rozhodnutí Rady 2005/267/ES.

(dále jen „EUROSUR“), jehož zřízení ukazuje mj. na potřebu ochrany hranic za linií EU.¹⁰⁵ EUROSUR představuje nezbytný kousek v mozaice pro každodenní fungování agentury Frontex, který se snaží předcházet přeshraniční trestné činnosti, zabránit nelegální migraci a rovněž ochránit životy migrantů. Členským státům poskytuje EUROSUR potřebnou spolupráci, nabízí společnou odpověď na jisté výzvy a rychlou výměnu informací, jelikož provozuje i vesmírné sledovací služby (např. drony, satelity, průzkumná letadla...), které by si jednotlivé státy samy dovolit nemohly.¹⁰⁶

2.2.4 EUROPOL

EUROPOL představuje jednu z agentur EU v oblasti prosazování práva a policejní spolupráce, která se zpočátku zaměřovala na zamezení obchodu s drogami, avšak postupem času začala hrát důležitou roli v potírání zločinu obecně. Pokud dojde k trestnému činu dotýkajícího se dvou a více zemí EU, EUROPOL může při jeho řešení pomoci orgánům dotčených států. Chod této agentury zajišťuje více než 250 pracovníků z téměř 50 různých zemí a agentur. K rychlé výměně informací se využívá nejmodernější platforma, zabezpečená síť SIENA, jejíž využívání stále roste, jelikož např. v roce 2012 bylo odhaleno 15 tisíc případů a v roce 2019 již 84 tisíc případů, přičemž se nejčastěji jednalo o loupeže a organizovaný zločin, obchod s drogami, podvody, pašování migrantů a terorismus.¹⁰⁷

---

¹⁰⁵ BAUEROVÁ, Helena; HLAVÁČKOVÁ, Hana; VOŠTA, Milan. *Vnitřní a vnější dimenze bezpečnosti Evropské unie*. Praha: Libri, 2018. 168 s. ISBN 978-80-7277-576-7. s. 113 a 117.

¹⁰⁶ Evropská komise. *Eurosur*. [online]. Copyright © 2021 Generální ředitelství pro migraci a vnitřní záležitosti [cit. 19.11.2021]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/home-affairs/policies/schengen-borders-and-visa/border-crossing/eurosur_en.

¹⁰⁷ EUROPOL. *EUROPOL in brief 2019*. [online]. Copyright © 2020 European Union Agency for Law Enforcement Cooperation [cit. 09.01.2022]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/publications-events/main-reports/europol-in-brief-2019#downloads>. s. 2–5.

3. Právní předpisy upravující azylovou a migrační politiku v ČR

Z výše uvedeného textu je patrné, že cizinecká problematika ČR stojí na základních pilířích, na základních právních předpisech nesoucích název **zákon o pobytu cizinců** a **zákon o azylu**. Tato kapitola se bude věnovat jak zmíněným zákonům, tak i dalším právním předpisům na vnitrostátní i mezinárodní úrovni.

3.1 Vnitrostátní úroveň

Na úrovni vnitrostátní se azylovou a migrační politikou zabývají především dva výše uvedené zákony, které však na příslušnou úpravu politiky nejsou samy. Cizincům stejně jako Čechům jsou zaručena základní práva a svobody v **čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“)**. Listina dále také stanovuje kupř. v **čl. 26** možnost svobodné volby povolání, avšak v **odst. 4** tohoto článku neopomíná výjimku pro cizince, kteří jsou limitováni dalšími pravidly, dalšími předpisy. Posléze **čl. 14 odst. 5 Listiny** myslí na možnost vyhoštění cizince z ČR, stanoví-li tak však příslušný zákon. Rozhodně stojí za zmínku i **čl. 43 Listiny** deklarující právo azylu. Celý proces od získání určitého pobytu, popř. jeho změnu nebo zánik provází zpravidla správní řízení, tudíž i **zákon č. 500/2004 Sb., správní řád**. Ovšem cizincům není odepřena ani možnost řízení občanskoprávního dle **zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu**, či řízení trestního dle **zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (dále jen „trestní zákoník“)** a **trestního řádu**.

3.1.1 Druhy pobytů a víz v ČR

S ohledem na azylovou a migrační politiku je důležité být si vědom toho, že se na daného jedince **zákon o pobytu cizinců** nedívá pouze z hlediska jeho státní příslušnosti k danému státu, ale z hlediska formy jeho pobytu na území ČR. Níže jsou uvedeny kategorie jednak **krátkodobých víz, dlouhodobých víz a pobytů**, jednak **přechodných a trvalých pobytů**.

3.1.1.1 Krátkodobá víza

Krátkodobá víza se řadí mezi formy pobytů nepřesahující *„dobu 90 dnů v jakémkoliv 180denním období“*. Skutečnost, že se cizinec nacházel na území, se vyznačí do příslušného cestovního dokladu pomocí vstupních a výstupních razítek na hraničním přechodu. Legislativa užívá dvojího nahlížení na krátkodobé pobyty. Tyto pobyty jsou diferencovány díky **nařízení Evropského parlamentu**

a Rady (EU) 2018/1806 (dále jen „nařízení 2018/1806“)¹⁰⁸ a díky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009¹⁰⁹ z hlediska zemí, které uplatňují společnou vízovou politiku, jejichž občané jsou od vízové povinnosti osvobozeni v rámci bezvízového styku dle Nařízení vlády č. 215/2017 Sb., o stanovení výjimek z vízové povinnosti a z osvobození od vízové povinnosti, a zemí, jejichž státní příslušníci musí vlastnit při překročení vnějších hranic schengenského prostoru odpovídající vízum.¹¹⁰

Bezvízového styku lze využít pouze v případě nevýdělečných pobytů, což znamená, že kdyby chtěl migrant ekonomicky prosperovat, musel by si obstarat příslušné schengenské vízum za účelem zaměstnání. Tohoto styku mohou využít občané např. Japonska, Kanady, Mexika či USA a dalších států uvedených v nařízení č. 2018/1806, avšak toto nařízení smýšlí i nad výjimkami pro další státy. Bezvízového styku smí dále požívat kupř. státní občan Albánie, Moldavska či Ukrajiny, byl-li mu vystaven biometrický pas.¹¹¹

Těchto forem pobytu dle mého názoru cizinci využívají hojně, jelikož představují i praktickou variantu tehdy, má-li cizinec požádáno o dlouhodobý pobyt skrze ZÚ a v průběhu jeho pobytu na území ČR je jeho žádost kladně vyřízena. Migrant se tedy nemusí vrátit zpět do země původu pro D/VR vízum, ale může si pobytové oprávnění vyzvednout rovnou v průběhu svého dosavadního krátkodobého pobytu. Jistý problém v těchto situacích mnohdy představuje čas, jelikož je na úředníky z OPC vyvíjen tlak, aby našli pro migranta co možná nejbližší termín pro sejmутí jeho biometrických údajů a následně aby mu vydali do konce jeho krátkodobého víza biometrickou kartu. Celý proces od sejmутí biometrických údajů až po vydání karty trvá minimálně 1 týden, jelikož se biometrické karty vyrábí v Praze ve Státní tiskárně cenin, z níž jsou na OAMP zasílány kurýrem. Tudiž přijde-li cizinec

---

¹⁰⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1806 ze dne 14. listopadu 2018, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (kodifikované znění).

¹⁰⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009, ze dne 13. července 2009, o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex).

¹¹⁰ Ministerstvo vnitra České republiky. *Krátkodobý pobyt (vízová povinnost / bezvízový styk)*. [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 28.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/kratkodoby-pobyt-vizova-povinnost-bezvizovy-styk.aspx>.

¹¹¹ Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. *Státy bez vízové povinnosti*. [online]. Copyright © 2021 MZV ČR [cit. 28.11.2021]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/informace_pro_cizince/kratkodobe_vizum/seznam_statu_jejichz_obcane_nepodlehaji/index..

na OPC s požadavkem, že by si chtěl své pobytové oprávnění vyzvednout v průběhu svého krátkodobého pobytu, hraniční datum pro možné uskutečnění představuje minimálně jeden týden před koncem dosavadního pobytu, nikoliv méně. To však neplatí v případě níže zmíněných dlouhodobých víz, protože ta se vylepují na ZÚ, kde žadatel podal příslušnou žádost o vízum.

3.1.1.2 Dlouhodobá víza

Oproti předchozí kategorii se dlouhodobá víza odlišují délkou doby, na kterou jsou vydávána. Tato víza se udělují nejdéle na 1 rok s tím, že víza vydaná za účelem sezónního zaměstnání maximálně na 6 měsíců.¹¹² Problematika dlouhodobých víz však doposud na úrovni EU sjednocena není, proto v legislativě EU nenalezneme detailní úpravu procesních práv žadatelů, a proto podmínky pro vydání tohoto víza setrvávají v rukách členských států.¹¹³

Na vnitrostátní úrovni se zakotvení dlouhodobých víz vyskytuje v **§§ 30–41 zákona o pobytu cizinců**, v nichž zákon neopomíná náležitosti k žádostem o tento druh víza, členění jednotlivých druhů víz jako např. **mimořádné pracovní vízum** v případě nedostatku pracovníků v jednotlivých odvětvích nebo profesích, dále **dlouhodobé vízum za účelem sezónního zaměstnání** anebo **víza za účelem strpění pobytu na území**. Na poslední uvedené vízum ovšem nevzniká nárok automaticky všem migrantům, ale pouze těm, kterým kupř. brání k vycestování překážka na jejich vůli nezávislá vznikající na základě důvodných obav o cizincovo zdraví či život z jeho návratu do vlasti, nebo do země, kde měl naposledy trvalý pobyt. Tuto skutečnost však cizinec při podání žádosti o vízum strpění musí prokázat.¹¹⁴ Kategorie dlouhodobých víz je dále doplněna **dlouhodobým vízem za účelem studia** či **podnikání**, následně za **účelem rodinným, sportovním a kulturním**.¹¹⁵

Jak se lze dočíst již v podkapitole 2.1.1.1 OAMP, výhody dlouhodobého víza se zrcadlí v rychlejším vyřízení žádosti nežli o pobyt, avšak na vízum např. za účelem

---

¹¹² Český statistický úřad. *Cizinci v České republice. Foreigners in the Czech Republic*. Praha: Odbor statistiky trhu práce a rovných příležitostí, 2020. 236 s. ISBN 978-80-250-348-6. s. 27.

¹¹³ JÍLEK, Dalibor; POŘÍZEK, Pavel, eds. *Aktuální právní problémy azylového a cizineckého práva: sborník z vědeckého semináře uskutečněného dne 10. září 2015 v Kanceláři veřejného ochránce práv – Aktuální právní problémy azylového a cizineckého práva*. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv, 2016. 512 s. ISBN 978-80-7552-364-8. s. 59–60.

¹¹⁴ § 33 odst. 1 písm. a) a § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců.

¹¹⁵ Ministerstvo vnitra ČR. *Vízum k pobytu nad 90 dnů (dlouhodobé)*. [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 28.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/vizum-k-pobytu-nad-90-dnu-dlouhodobě.aspx>.

rodinným nelze pracovat, nepožádá-li cizinec o pracovní povolení příslušný úřad práce. Jelikož se vízum uděluje maximálně na dobu 1 roku, tak další výhodu zde představují i nezbytné finanční prostředky k životu v ČR, které jsou značně nižší oproti prostředkům potřebným k realizaci dlouhodobého pobytu udělovaného zpravidla na 2 roky.

3.1.1.3 Dlouhodobé pobyty

Kategorie dlouhodobých pobytů v ČR je určena pro cizince ze třetích zemí, avšak tento typ pobytu může být realizován za nejedním účelem. Tato podkapitola se pokusí zmínit dlouhodobé pobyty včetně jejich nejčastěji využívaných jednotlivých druhů a příslušných právních předpisů.

Cizinci emigrují do ČR zejm. kvůli své ekonomické situaci, přičemž nejčastěji ke svému pobytu využívají institutu **zaměstnanecké karty, modré karty, nebo karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance**, proto se v této sféře objevuje samozřejmě **zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, a zákon o zaměstnanosti** definující např. v **§ 5 písm. e) bod 2.** nelegální výkon práce, jehož se cizinec může dopustit tehdy, je-li držitelem zaměstnanecké karty, modré karty či karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance a současně vykonává-li práci bez příslušného oprávnění. Jedná se o běžné zaměstnance, kteří nemají tzv. volný přístup na trh práce. Na tento přístup mohou mj. dosáhnout držitelé zmíněných karet, kteří v ČR úspěšně vystudovali dle **zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)**, a dle **zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)** ať střední, vyšší odbornou nebo vysokou školu.¹¹⁶ Zákon o zaměstnanosti vede v patrnosti povinnost MPSV spravovat centrální evidenci volných míst, jež jsou nezbytná pro získání výše uvedených karet, nemá-li cizinec právě volný přístup na trh práce.¹¹⁷ V čem spočívá výhoda volného přístupu na trh práce? Migrantů disponujících touto možností se nemusí ucházet o volné místo hlášené na příslušném úřadu práce, které tam musí být vyvěšeno minimálně 30 dní, proto aby si ho cizinec směl vzít.

Nechce-li být migrant zaměstnán, může si zvolit formu dlouhodobého pobytu za účelem **podnikání** dle **§ 42 zákona o pobytu cizinců**

---

¹¹⁶ Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. *Volný vstup na trh práce*. [online]. Copyright © 2021 MPSV ČR [cit. 27.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/volny-vstup-na-trh-prace>.

¹¹⁷ § 6 odst. 1 písm. i) zákona o zaměstnanosti.

a kupř. dle **zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)**, nebo za účelem **vědeckého výzkumu** dle **§ 42f zákona o pobytu cizinců**, do něž se transponovala **Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801**¹¹⁸.

Další pohnutkou pro migraci bývají i důvody rodinné, proto **§§ 42 a 42a zákona o pobytu cizinců** společně se **Směrnicí Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny** myslí i na tento aspekt životů cizinců.¹¹⁹ O dlouhodobý pobyt za účelem **společného soužití rodiny** se smí ucházet přímý rodinný příslušník občana třetího státu již v ČR žijícího, s nímž plánuje společně na území pobývat.¹²⁰

Nejen však důvody ekonomické a rodinné mohou vést migranty do ČR. Mladí cizinci využívají ke zvýšení své kvalifikace a vzdělání institutu dlouhodobého pobytu za účelem **studia** zakotveného v **§ 42d zákona o pobytu cizinců** a ve stejné směrnici, jako tomu je u pobytu za účelem vědeckého výzkumu. Tato kategorie pobytu se vztahuje např. na studium na akreditované vysoké škole, vyšší odborné škole, střední škole či konzervatoři, anebo na studium v rámci stáže a odborné praxe.¹²¹ Migranti mají během svého studia v ČR volný přístup na trh práce, tudíž mohou vykonávat výdělečnou činnost, ke které nepotřebují zvláštní povolení ze strany OAMP, a jak již bylo řečeno na začátku této kapitoly, v případě řádného zakončení studia jim tento přístup zůstává zachován. Nevýhodu v této formě pobytu reflektuje **§ 68 odst. 2 písm. d) bod 1. zákona o pobytu cizinců**, který říká, že chtěl-li by cizinec (student) podat žádost o trvalý pobyt, tak takto smí učinit nikoliv po 5, ale po 10 letech svého pobytu, jelikož se forma studia započítává pouze jednou polovinou.

---

¹¹⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801 ze dne 11. května 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair.

¹¹⁹ JÍLEK, Dalibor; POŘÍZEK, Pavel, eds. *Aktuální právní problémy azylového a cizineckého práva: sborník z vědeckého semináře uskutečněného dne 10. září 2015 v Kanceláři veřejného ochránce práv – Aktuální právní problémy azylového a cizineckého práva*. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv, 2016. 512 s. ISBN 978-80-7552-364-8. s. 37.

¹²⁰ Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. *Sloučení rodiny*. [online]. Copyright © 2021 MZV ČR [cit. 28.11.2021]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/informace_pro_cizince/pobytova_opravneni_k_pobytu_nad_90_dnu/sloucení_rodiny_1.html.

¹²¹ Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. *Studium*. [online]. Copyright © 2021 MZV ČR [cit. 28.11.2021]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/informace_pro_cizince/pobytova_opravneni_k_pobytu_nad_90_dnu/studium_dlouhodobě.html.

3.1.1.4 Přechodné pobyty

O přechodný pobyt může požádat dle § 87a zákona o pobytu cizinců občan jakéhokoliv státu EU, dále pak občan Norska, Švýcarska, Islandu, Lichtenštejnska či Velké Británie a dle § 87b zákona o pobytu cizinců rodinný příslušník občana EU, který sám občanem EU není a který plánuje pobývat s tímto občanem EU na území ČR déle než 3 měsíce.¹²² Početný zájem o tyto pobyty v ČR projevují dle mého názoru nejvíce Bulhaři, Slováci, Rumuni, ale také kupř. Ukrajinci s rumunským nebo maďarským pasem. Zájem o přechodný pobyt vzrostl i s příchodem pandemie covid-19, kdy došlo k uzavření státních hranic a cizinci začali pociťovat, že být v ČR pouze v rámci volného pohybu osob již nestačí a je minimálně vhodné si přechodný pobyt obstarat. Byť migrantům tento pobyt nepřináší téměř žádná nová práva, zakládá jim řadu povinností. Pokud např. cizinec ztratí, zničí nebo poškodí příslušný doklad potvrzující přechodný pobyt, je tento povinen tuto skutečnost nahlásit, uhradit kolkovou známku v hodnotě 300 Kč a vyzvednout si doklad nový.¹²³

Co se týče jakýchkoliv dalších podstatných změn v cizincově životě např. při změně rodinného stavu, změně příjmení, nebo nového cestovního dokladu apod., je opět držitel přechodného pobytu, stejně jako je tomu u ostatních typů pobytů, nahlásit tyto a další významné skutečnosti na OPC.¹²⁴ Držitelé přechodného pobytu na území ČR se však setkávají s jistými výhodami kupř. při jednání s různými institucemi, ať již bankami, úřady apod. Bohužel držitelé pobytu však mnohdy neplní ani základní povinnosti, mezi něž patří zrušení pobytu jimi samými, nezdržují-li se nadále v ČR či opustí-li ČR natrvalo.¹²⁵ Proč se takto děje? Možná lze vinit lenost, možná nevědomost, ale možná i záměr pro potencionální snazší získání trvalého pobytu a s ním spojené další benefity, zejm. sociální benefity.

---

¹²² Český statistický úřad. *Cizinci v České republice. Foreigners in the Czech Republic*. Praha: Odbor statistiky trhu práce a rovných příležitostí, 2020. 236 s. ISBN 978-80-250-348-6. s. 25.

¹²³ § 87v zákona o pobytu cizinců.

¹²⁴ Ministerstvo vnitra ČR. *Hlášení změn*. [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 30.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/obcane-tretich-zemi-hlaseni-zmen.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>.

¹²⁵ Český statistický úřad. *Cizinci v České republice. Foreigners in the Czech Republic*. Praha: Odbor statistiky trhu práce a rovných příležitostí, 2020. 236 s. ISBN 978-80-250-348-6. s. 26.

Skupinu rodinných příslušníků občanů EU tvoří o něco rozmanitější spektrum migrantů. Za **blízkého rodinného příslušníka občana EU** se považuje dle **Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/38/ES**¹²⁶ a **§ 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců** manžel/manželka, popř. registrovaný partner, rodič občana EU mladšího 21 let, o nějž skutečně pečuje, potomek mladší 21 let nebo takový potomek manžela/manželky občana EU anebo potomek či předek (rovněž i manžela/manželky občana EU), v případě, je-li v současnosti, nebo byla-li v minulosti v jiném státě tato slučující se osoba závislá na jiné osobě při uspokojování základních potřeb, při výživě nebo nutné péči.¹²⁷

Rodinným příslušníkem však dále může být dle **§ 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců** i tzv. **vzdálený rodinný příslušník**, tudíž příbuzný občana EU. Do této skupiny spadají příbuzní, kteří jsou v zemi původu vyživovanou osobou občanem EU, kteří jsou v zemi původu členem domácnosti občana EU, nebo takovou osobou, která se potýká s vážnými zdravotními důvody vyžadujícími osobní péči občana EU. V neposlední řadě do této kategorie patří též cizinci, kteří mají s občanem EU trvalý partnerský vztah (druh/družka), ovšem tento vztah je nutno řádně prokázat.¹²⁸

V důsledku BREXITU byl na základě výstupové dohody Spojeného království¹²⁹ včleněn do zákona o pobytu cizinců **§ 15b** pojednávající rovněž o rodinných příslušnících téměř za obdobných podmínek, jako je tomu v § 15a. Na jedné straně by se dalo říci, že je jasné, kdo je a není rodinným příslušníkem, když zákon taxativně jmenuje osoby, které se do této skupiny řadí, ale na druhé straně však tato kategorie není leckdy snadno identifikovatelná, jelikož není žádnou novinkou, že se lidé často uchylují k účelovým či obdobným sňatkům. O této problematice ovšem blíže hovoří podkapitola 4.3 Účelové sňatky.

---

¹²⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/.

¹²⁷ Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. *Rodinný příslušník občana EU*. [online]. Copyright © 2021 MZV ČR [cit. 07.01.2022]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/informace_pro_cizince/kratkodobe_vizum/rodinny_prislusnik_obcana_eu/index.html.

¹²⁸ Ministerstvo vnitra ČR. *Kdo je občan EU a jeho rodinný příslušník?* [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 07.01.2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/kdo-je-obcan-eu-a-jeho-rodinny-prislusnik-209966.aspx>.

¹²⁹ § 1 odst. 4 zákona o pobytu cizinců.

3.1.1.5 Trvalé pobyty

Další významnou formu pobytu na území ČR reprezentuje pobyt trvalý, který rovněž obsahuje vnitřní členění. Ve smyslu **§ 65 a násl. zákona o pobytu cizinců** zákonodárce myslí na trvalé pobyty občanů třetích států, ovšem co se týče pobytů občanů EU a jejich rodinných příslušníků, tak tyto upravují **§§ 87g a 87h zákona o pobytu cizinců**. Právní úprava neopomíjí v **§ 53c zákona o azylu** ani cizince, kteří jsou **držiteli doplňkové ochrany**, což je, co do rozsahu práv v oblasti zaměstnanosti, obdoba trvalého pobytu. Co se samotných **azylantů** týče, tak i na jejich pobyt na území ČR pohlíží **§ 76 zákona o azylu** jako na formu trvalého pobytu. Další možná varianta trvalého pobytu se vztahuje na **cizince s udělenou dočasnou ochranou dle § 32 zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců**, přičemž také platí jako u doplňkové ochrany, že se toto ustanovení vztahuje k oblasti zaměstnanosti a samostatné výdělečné činnosti cizinců.

Občané třetích zemí mohou získat trvalý pobyt zpravidla po nepřetržitém pětiletém pobytu na území ČR, přičemž se do tohoto pětiletého pobývání nepočítá doba, kdy byl cizinec kupř. vyslán do ČR zahraničním zaměstnavatelem, nebo kdy byl cizinec v ČR jako tzv. au-pair. Do tohoto pětiletého období nespadá ani doba, kdy se osoba nacházela ve výkonu trestu odnětí svobody.¹³⁰ Podmínka 5 let na území je pro cizince, kterým skončila mezinárodní ochrana, zkrácena na dobu nepřetržitých 4 let. Jedná-li se o cizince, který žádá o trvalý pobyt z humanitárních důvodů nebo jiných důvodů hodných zřetele v zájmu ČR, tak zde tato podmínka počtu let není.¹³¹

Jednou z podstatných náležitostí k žádosti o tento druh pobytu je úspěšné absolvování zkoušky z českého jazyka.¹³² V praxi občas nastává minimálně zarážející situace, když na OPC dorazí cizinec, který má zájem o trvalý pobyt, má i doklad o úspěšném vykonání příslušné zkoušky, avšak česky neumí skoro ani jedno slovo, mnohdy se i sám přizná, že česky neumí, popř. se chce bavit jiným jazykem, většinou anglickým. Posléze se může mít důvodně za to, že např. za cizince mohl vykonat zkoušku někdo jiný, a proto ministerstvo nemusí uznat doklad o vykonání zkoušky, usnesením přerušit řízení o pobytu a následně dá

¹³⁰ § 68 odst. 1 a 3 písm. a) – c) zákona o pobytu cizinců.

¹³¹ Český statistický úřad. *Cizinci v České republice. Foreigners in the Czech Republic*. Praha: Odbor statistiky trhu práce a rovných příležitostí, 2020. 236 s. ISBN 978-80-250-348-6. s. 27.

¹³² § 70 odst. 2 písm. h) zákona o pobytu cizinců.

cizinci lhůtu k vykonání opětovné zkoušky a k doložení nového výsledku nové zkoušky od jiné instituce nežli původní.¹³³

Proč však někteří cizinci riskují takové chování, které by se dalo klasifikovat dle § 209 trestního zákoníku jako podvod, nebo dle § 348 trestního zákoníku padělání a pozměnění veřejné listiny? Jsem toho názoru, že jim mnohdy ani nedochází, jak vážné důsledky jejich chování může mít, že pouze naivně doufají v kladný výsledek přinášející výhody trvalého pobytu, jelikož např. od nabytí právní moci rozhodnutí o povolení trvalého pobytu jsou cizinci automaticky členy veřejného zdravotního pojištění.¹³⁴

Další výhody trvalého pobytu tkví např. v možnosti zaměstnání za stejných podmínek jako občané ČR, tzn. tito cizinci nepotřebují příslušné povolení od úřadu práce, dále si tito mohou požádat o český důchod, popř. i jiné sociální dávky. Získá-li trvalý pobyt rodič nezaopatřeného, studujícího dítěte do 26 let, tak tomuto dítěti je hrazena bezplatná zdravotní péče. Dále také platí, že cizinci s trvalým pobytem mohou po 5 letech, jak již bylo zmíněno výše, požádat o české státní občanství.¹³⁵

Co se týče **trvalých pobytů občanů EU**, tak zde je vyjma výjimek ze zákona rovněž pro získání pobytu podmínka minimálně 5 let nepřetržitého pobytu na území ČR, avšak cizinec nemusí mít 5 let přechodný pobyt, ale pouze se může v ČR nacházet v rámci EU, ale tento pobyt musí prokázat jinými důkazy, příslušnými listinami prokazujícími jeho setrvání na území.¹³⁶

Výjimku počtu 5 let zákon stanovuje např. pro osoby, které dosáhly důchodového věku na 3 roky nepřetržitého pobytu, dále pro osoby, u nichž došlo v důsledku zaměstnání či podnikání k invaliditě třetího stupně na 2 roky, avšak došlo-li k této invaliditě kvůli nemoci z povolání nebo pracovnímu úrazu, tak tehdy podmínka počtu let odpadá. Stejně jako tomu bylo u občanů třetích zemí, i zde tato podmínka odpadá v případě, žádá-li cizinec o trvalý pobyt z humanitárních či obdobných důvodů, anebo je-li cizincův pobyt v zájmu ČR.¹³⁷

---

¹³³ § 70 odst. 6 zákona o pobytu cizinců.

¹³⁴ § 73 zákona o pobytu cizinců.

¹³⁵ IRS Czech. *Trvalý pobyt pro cizince v ČR*. [online]. Copyright © 2018 IRS CZECH [cit. 07.01.2022]. Dostupné z: <https://irsczech.com/trvaly-pobyt>.

¹³⁶ § 87g odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.

¹³⁷ § 87g odst. 1 písm. b) – c) a odst. 2 a 3 zákona o pobytu cizinců.

Na základě § 87h odst. 2 a 3 zákona o pobytu cizinců u rodinných příslušníků občana EU rovněž platí podmínka 5 let, ale opět zde můžeme najít odlišnost, jelikož tito žadatelé mají nárok na trvalý pobyt již po 2 letech nepřetržitého pobytu na území s tím, že žadatel musí být minimálně 1 rok rodinným příslušníkem nositele pobytu, tzn. jeden rok musí být buďto manželé, nebo partneři.¹³⁸ U této formy pobytu není zapotřebí vykonat zkoušku z českého jazyka a následně dokládat k příslušné žádosti.

Institut trvalého pobytu s sebou přináší mnoho výhod, avšak zmíněna bude již pouze jedna, podle mého názoru také určitě podstatná, nesoucí název „cizinecký pas“. Cizinecký pas se vydává na základě žádosti cizince, který je držitelem trvalého pobytu, doplňkové či dočasné ochrany a který není schopen si opatřit klasický průkaz totožnosti v důsledku překážky na jeho vůli nezávislé.¹³⁹ Dále se cizinecký pas vydává osobám bez státní příslušnosti na základě **Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti ze dne 28. září 1954.**¹⁴⁰

3.2 Mezinárodní úroveň

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR (dále jen „Ústava“) ve svém **čl. 1 odst. 2** zmiňuje povinnost ČR dodržovat závazky pro ni plynoucí z mezinárodního práva, proto se tato podkapitola věnuje různým mezinárodním dohodám, úmluvám či smlouvám, které je třeba v oblasti cizinecké problematiky zohlednit a mít stále na mysli. Ostatně i na aplikační přednost mezinárodních smluv myslí **čl. 10 Ústavy**, který uvádí, že *„vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva“*. Následně pak **čl. 10a odst. 1 Ústavy** smýšlí nad možným přesunem pravomocí ČR na mezinárodní organizaci či instituci a **čl. 10b odst. 1 Ústavy** neopomíjí povinnost Vlády ČR informovat Parlament o závazcích plynoucích z členství ČR v mezinárodní organizaci či instituci.

---

¹³⁸ Český statistický úřad. *Cizinci v České republice. Foreigners in the Czech Republic*. Praha: Odbor statistiky trhu práce a rovných příležitostí, 2020. 236 s. ISBN 978-80-250-348-6. s. 26.

¹³⁹ § 113 odst. 1 zákona o pobytu cizinců.

¹⁴⁰ Rada Evropské unie. *PRADO – CZE-JO-05001*. [online]. Copyright © 2019 EU [cit. 07.01.2022]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/prado/cs/CZE-JO-05001/index.html>.

Již od roku 1950 Rada Evropy iniciovala řadu mezinárodních úmluv, mezi něž se řadí kupř. **Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod z roku 1950** chránící občanská a politická práva, následně **Evropská sociální charta z roku 1961** pojednávající o ochraně sociálních a ekonomických práv či **Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin z roku 1966**.¹⁴¹ ČR se touto úmluvou zavázala k podpoře, zachování a rozvíjení identity a kultury národnostních menšin.¹⁴²

Bývalá ČSFR jako vůbec první postkomunistická země přijala významný, již zmíněný, dokument hrající v uprchlické problematice důležitou roli tzv. **Ženevskou úmluvu**.¹⁴³ Na poli mezinárodních předpisů vyjma výše uvedených stojí za zmínku **Úmluva o právech dítěte** vztahující se dle jejího **čl. 1** na každou lidskou bytost mladší 18 let, nedosáhla-li tato zletilosti dříve. Komentář této úmluvy rovněž polemizuje kupř. nad posuzováním žádostí o dlouhodobý pobyt za účelem sloučení rodiny. Došlo-li v důsledku migrace k přerušení vztahů mezi rodičem a dítětem, mělo by se k této skutečnosti přihlídnout při posuzování žádosti o sloučení pobyt (ať již dítěte, nebo rodiče) s ohledem na nejlepší zájem dítěte.¹⁴⁴

Jako další významné mezinárodně uznávané dokumenty sui generis lze uvést **Úmluvu o právním postavení osob bez státní příslušnosti z roku 1954** a **Úmluvu o omezení případů bezdomovectví z roku 1961**, jejichž úkolem je jednak omezovat vznik bezdomovectví, jednak chránit osoby bez státní příslušnosti po celém světě.¹⁴⁵ Svět se musí potýkat s mnohými problémy souvisejícími nejen s ochranou sociálně slabých obyvatel, ale s ochranou nejlépe všech. Za jednu z mnoha dalších problematických oblastí této politiky lze považovat terorismus, proto jistě stojí za zmínku uvést **Mezinárodní úmluvu proti braní rukojmí**

---

¹⁴¹ JANKŮ, Martin; JANKŮ, Linda. *Politické a právní základy evropských integračních seskupení*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010. 253 s. ISBN 978-80-7400-323-3. s. 98–99.

¹⁴² SLÁDEK, Karel. *Ruská diaspora v České republice: sociální, politická a religiózní variabilita ruských migrantů*. Praha: Pavel Mervart, 2010. 144 s. ISBN 978-80-87378-49-6. s. 61.

¹⁴³ EZZEDDINE, Petra; KANIOKOVÁ, Miriam; VOSECKÁ, Blanka. *Vstupní analýza zohledňování genderové perspektivy a problematiky genderově podmíněného násilí při realizaci české azylové politiky*. [online]. Copyright © 2017 Odbor rovnosti žen a mužů Úřad vlády ČR [cit. 09.01.2022]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/Analýza_migrace-KVOP-MK-170510.pdf. s. 8.

¹⁴⁴ Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. *Úmluva o právech dítěte a související dokumenty*. [online]. Copyright © 2016 MPSV ČR [cit. 09.01.2022]. ISBN 978-80-7421-120-1. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rfp/vybory/pro-prava-ditete/Preklady-dokumentu-OSN.pdf>. s. 4 a 128.

¹⁴⁵ UNHCR Czech Republic. *Právní dokumenty*. [online]. Copyright © 2001-2022 UNHCR [cit. 09.01.2022]. Dostupné z: <https://www.unhcr.org/cz/226-czzakladni-informaceumluvy-html.html>.

z roku 1979, která jakožto první mezinárodní úmluva reaguje na trestné činy dříve neupravené, tedy na trestné činy páchané zajištěním rukojmích. Tato úmluva myslí jednak na prevenci takových činů, jednak též ukládá smluvním stranám závazky k trestnímu postihu. Na teroristické činy se dále zaměřuje kupř. první obecně pojatá protiteroristická úmluva tzv. **Mezinárodní úmluva o potlačování financování terorismu z roku 1999** zavádějící a definující nový trestný čin „financování terorismu“.¹⁴⁶

Pro unijní oblast zásadní dokument dozajista představuje **Listina základních práv Evropské unie** stojící na základních hodnotách, jimiž je především důstojnost, svoboda, rovnost, solidarita. Tato listina nezapomíná ani na soudnictví a občanská práva jakožto právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu či ve volbách obecních, právo na řádnou správu, následně i právo na volný pohyb a pobyt nebo právo na diplomatickou a konzulární ochranu garantující občanovi EU na území třetího státu, kde jeho vysílací členský stát nemá své zastoupení, právo na ochranu kterýmkoliv jiným členským státem za stejných podmínek jako v případě jeho státních příslušníků.¹⁴⁷

Za zmínku v oblasti unijní stojí též **Smlouva o EU** tzv. **Maastrichtská dohoda** podepsaná v únoru roku 1992 celkem dvanácti členskými státy Evropského společenství. Díky jejímu liberálnímu institucionálnímu pohledu vyvstala adekvátní reakce v podobě posílení evropské integrace. Posléze roku 1997 přijatá **Amsterodamská smlouva** umožnila přístup státům k EU svým **čl. 49** pojednávajícím o podání žádosti o přístup Radě, která se po konzultaci s komisí a souhlasu nadpoloviční většiny všech poslanců Evropského parlamentu usnáší jednomyslně. Zmíněný článek ale rovněž smýšlí nad povinností potencionálně přidruženého státu dodržovat společné zásady zakotvené v **čl. 6 odst. 1**, jimiž jsou zásady právního státu, demokracie a respektu k lidským právům a základním svobodám. Možnost členství není tedy nikomu upírána, avšak je nutno projevit ochotu podrobit se základním pilířům smlouvy a také udržet pomyslný krok s aktuálními členskými státy.¹⁴⁸ Společně s touto smlouvou došlo k úpravě otázek

---

¹⁴⁶ DANČÁK, Břetislav; ŠIMÍČEK, Vojtěch, eds. *Bezpečnost České republiky: právní aspekty situace po 11. září 2001*. Brno: Masarykova univerzita, 2002. 286 s. ISBN 80-210-3009-7. s. 190 a 193.

¹⁴⁷ Evropská unie. *Listina základních práv a svobod EU*. [online]. Copyright © 2012 EU [cit. 09.01.2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/ALL/?uri=CELEX:12012P/TXT>.

¹⁴⁸ HAMPL, Martin. *Regionální vývoj: specifika české transformace, evropská integrace a obecná teorie*. Praha: DemoArt, 2001. 328 s. ISBN 80-902686-6-8. s. 191.

spolupráce zaměřující se na ochranu menšin a azylové, imigrační a též zahraniční politiky, jelikož Smlouva o EU původně zakotvovala oblast azylové a imigrační politiky ve svém třetím pilíři, avšak Amsterodamská smlouva tuto problematiku transformovala do pilíře prvního.¹⁴⁹

Následně roku 2001 byla podepsána **Smlouva z Nice** přinášející větší demokratizaci při rozhodovacích procedurách. Díky této smlouvě, aby bylo přijato určité rozhodnutí, se již nevyžaduje souhlas všech států, ale k přijetí postačuje pouze kvalifikovaná většina zastupující minimálně 62 % obyvatelstva EU. Velký úspěch zaznamenala i z důvodu reformy soudního systému, přizpůsobení institucí EU a tím otevření přístupu většímu počtu států.¹⁵⁰ Prosinec 2007 se nesl v duchu podpisu **Lisabonské smlouvy**, též známé pod názvem **Smlouva o fungování EU** stojící na revizi stávajících smluv, jíž daly členské státy přednost před samostatnou Smlouvou o Ústavě pro Evropu s tím, že Lisabonská smlouva v sobě skýtá i ustanovení ze zmíněné Ústavy pro Evropu. Tato smlouva zrušila strukturu pilířů Maastrichtské smlouvy a zlepšila činnost EU přinejmenším v oblastech, kde zatím nebyl celoevropský postup např. boj proti mezinárodnímu terorismu.¹⁵¹

Úprava na úrovni EU se v oblasti azylové politiky činí formou právních nástrojů **společného evropského azylového systému (dále jen „CEAS“)**. Tento systém obsahuje řadu nařízeních a směrnic, např. **směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU**¹⁵², **směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU**¹⁵³, jejíž **čl. 9** pojednává o přiměřeném využívání zdrojů Evropského uprchlického fondu a Evropského podpůrného úřadu v souvislosti s polohou členských států, jejichž azylové systémy jsou vystaveny většímu náporu díky jejich demografické situaci nebo zeměpisné poloze. CEAS, jak již bylo uvedeno, tvoří též nařízení

---

¹⁴⁹ JANKŮ, Martin; JANKŮ, Linda. *Politické a právní základy evropských integračních seskupení*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010. 253 s. ISBN 978-80-7400-323-3. s. 41–42.

¹⁵⁰ Moje Evropa. *Niceská smlouva*. [online]. Copyright © 2022 Mojeevropa [cit. 09.01.2022]. Dostupné z: <https://mojeevropa.cz/eurowiki/niceska-smlouva/>.

¹⁵¹ JANKŮ, Martin; JANKŮ, Linda. *Politické a právní základy evropských integračních seskupení*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010. 253 s. ISBN 978-80-7400-323-3. s. 47.

¹⁵² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli používat mezinárodní ochranu, o jednotném statutu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, včetně poskytnutého obsahu ochrany (přepřacované znění).

¹⁵³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statutu mezinárodní ochrany.

zejm. **Nařízení Rady (ES) č. 539/2001**¹⁵⁴, **Vízový kodex**, **Schengenská prováděcí úmluva**¹⁵⁵, **Schengenský hraniční kodex**¹⁵⁶.¹⁵⁷

Výše zmíněný Schengenský hraniční kodex představuje zcela zásadní progres pro oblast ochrany hranic, jelikož se snaží sjednocovat pravidla a upravovat řízení pohybu obyvatelstva. Kodex myslí na společné podmínky umožňující překročení vnějších hranic, což zakotvuje již ve své preambuli, kde zmiňuje, že ochrana hranic se činí v zájmu všech členských států. Následně smýšlí nad prováděním hraničních kontrol, ale též i odepřením vstupu. V důsledku interpretačních nedostatků prošel dokument roku 2011 důležitou revizí, díky níž má být zachována větší suverenita jednotlivých států. Při této revizi měl značnou roli rovněž Evropský parlament, který posílil bezpečnostní stránku ochrany hranic již možným prověřováním migrantů v evropských i národních databázích.¹⁵⁸

---

¹⁵⁴ Nařízení Rady (ES) č. 539/2001 ze dne 15. března 2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic víza, jakož i hlavní i seznam třetích zemí, státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni.

¹⁵⁵ Úmluva k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzská republika o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích.

¹⁵⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex).

¹⁵⁷ EZZEDDINE, Petra; KANIOKOVÁ, Miriam; VOSECKÁ, Blanka. *Vstupní analýza zohledňování genderové perspektivy a problematiky genderově podmíněného násilí při realizaci české azylové politiky*. [online]. Copyright © 2017 Odbor rovnosti žen a mužů Úřad vlády ČR [cit. 22.01.2022]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/Analýza_migrace-KVOP-MK-170510.pdf. s. 9–10.

¹⁵⁸ HRABÁLEK, Martin. *Ochrana hranic EU a role agentury Frontex v ní*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, Mezinárodní politologický ústav, 2012. 155 s. ISBN 978-80-210-5988-7. s. 75–76.

4. Problémy azylové a migrační politiky ČR

Stejně jako každá jiná politika, tak i azylová a migrační politika, jak se lze dočíst již v předchozích kapitolách, se potýká s určitými problémy. Problematika této politiky je ustavičně opakována, ať již v médiích, předvolebních debatách, či volebních sloganech a programech, nebo dennodenně mezi obyčejnými lidmi. Pro patřičné pochopení lidského chování je důležité rozumět pohnutkám vedoucím k danému jednání, proto se tato kapitola zprvu zaměří na faktory, které migraci ovlivňují, a posléze již na konkrétní vybrané problematické aspekty této politiky.¹⁵⁹

4.1 Faktory ovlivňující migraci v ČR

Odhodlání odejít ze země původu může být motivováno celou řadou okolností. Co migrant, to jiný důvod. Někdo využívá migraci ve prospěch osobního růstu pomocí studia nebo zájmu o novou zemi, někdo kvůli utužení rodinných vztahů v případě, že část rodiny již žije v cílové zemi, jiný zase imigruje kvůli ekonomické situaci s úmyslem zlepšit svou životní úroveň.¹⁶⁰ Migrace je mj. podmíněna vojenskými konflikty, nedodržením lidských práv a svobod, náboženskou nenávisť a klimatickými změnami.¹⁶¹ Ať už je důvod jakýkoliv, rozhodně stojí za zmínku alespoň ty nejčastěji se vyskytující, jež budou uvedeny níže.

Migraci můžeme považovat za jeden komplexně podmíněný proces ovlivňovaný tzv. „pull“ a „push“ faktory. Faktory typu „pull“ lze vypočítat převážně u občanů putujících z východu na západ, avšak faktory typu „push“ naopak u obyvatel západu směřujících na východ. U valné většiny cizinců z Východu se jaksi počítá s predikcí méně vzdělaných a kvalifikovaných občanů, kteří migrují v nejširším měřítku za lepším životem. Samozřejmě se myslí i na vysoce vzdělané odborníky, ale ti většinou migrují dále v jejich očích na „pravý“ Západ. V ČR se imigranti zpravidla uplatňují v sektoru zemědělství, stavebnictví, služeb a v průmyslových odvětvích. Migrace ze Západu utvářená „push“ faktory láká obyvatele Západu a investory z celého světa díky příznivým ekonomicky atraktivním podmínkám, ale oproti „pull“ migraci se tato charakterizuje spíše kvalitou nežli kvantitou.

---

¹⁵⁹ DRBOHLAV, Dušan, ed. *Nelegální ekonomické aktivity migrantů: (Česko v evropském kontextu)*. Praha: Karolinum, 2008. 311 s. ISBN 978-80-246-1552-3. s. 233.

¹⁶⁰ RÁKOCZYOVÁ, Miroslava; TRBOLA, Robert, eds. *Sociální integrace přistěhovalců v České republice*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2009. Studie. 309 s. ISBN 978-80-7419-023-0. s. 51–52.

¹⁶¹ MARCZYOVÁ, Klaudia; MEDELSKÝ, Jozef; ODLER, Robert a kol. *Aktuálne problémy migrácie v Európe a jej ľudskoprávna dimenzia*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2016. 400 s. ISBN 978-80-87975-50-3. s. 19.

Tento jev se sice v krátkodobém hledisku zdá nepříliš významným, avšak z dlouhodobého horizontu se jeví velice příznivě pro budoucí vývoj společnosti.¹⁶²

Jednu z nejčastějších pohnutek vedoucích k ochutnání jiné země ukotvuje chuť po perspektivnějších **ekonomických podmínkách**. Český trh práce nabízí velké množství a bohatou strukturu pracovních míst, ale hlavně poskytuje naprosto odlišnou výši odměny za práci, nežli např. trh východních či jižních států Evropy. Rozhodujícím rysem je také délka plánovaného pobytu, protože mnohdy jsou cizinci svolní vykonávat práce, které by ve své zemi považovali za „podřadné“, ale mají-li ambice žít v ČR dlouhodobě, nebo snad i trvale, mohou se postupem času dostat do zaměstnání v jejich očích standardních, či dokonce atraktivních.¹⁶³ Migraci z ekonomických důvodů lze považovat za rizikový faktor, jelikož mnozí migranti nemají mnohdy moc co ztratit, ale spíše získat.¹⁶⁴ S ekonomickou situací souvisí též **geografická vzdálenost**, jelikož platí, že čím delší geografická vzdálenost, tím i úměrně se zvyšující náklady na cestu. Tento faktor limituje zejm. méně kvalifikované cizince.¹⁶⁵ ČR význam své polohy více zaznamenala po roce 1990, kdy se stala významnou tranzitní zemí pro mnohé zločinecké skupiny.¹⁶⁶

Další pro migraci důležitý rys se dozajista opírá o **bytovou situaci**.¹⁶⁷ I když nespočet cizinců v ČR bydlí na různých ubytovnách, tak ani toto bydlení, dle mých poznatků z praxe, není nijak zvlášť ekonomicky výhodné. Za ubytovnu v Plzni v roce 2021 se platil pomalu stejný nájem jako za klasický byt, alespoň dle tvrzení nejmenovaného občana Ukrajiny, který žil se svou přítelkyní na ubytovně, za niž dohromady platili čistý nájem cca 12 000 Kč. Toto je částka za jeden pokoj. Pokoj se společnou kuchyní, kterou využívali další obyvatelé,

---

¹⁶² HAMPL, Martin. *Regionální vývoj: specifika české transformace, evropská integrace a obecná teorie*. Praha: DemoArt, 2001. 328 s. ISBN 80-902686-6-8. s. 118–119.

¹⁶³ RÁKOCZYOVÁ, Miroslava; TRBOLA, Robert, eds. *Sociální integrace přistěhovalců v České republice*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2009. Studie. 309 s. ISBN 978-80-7419-023-0. s. 97.

¹⁶⁴ CEJP, Martin a kol. *Společenské zdroje vývoje organizovaného zločinu*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. Studie. 211 s. ISBN 978-80-7338-155-4. s. 49.

¹⁶⁵ HASMAN, Jiří; NOVOTNÝ, Josef. *Kdo, odkud, kam a s kým: prostorová příbuznost migračních skupin na globální, národní i lokální úrovni*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2017. Studie. 146 s. ISBN 978-80-88018-13-1. s. 21–22.

¹⁶⁶ CEJP, Martin a kol. *Společenské zdroje vývoje organizovaného zločinu*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. Studie. 211 s. ISBN 978-80-7338-155-4. s. 45.

¹⁶⁷ HAMPL, Martin. *Regionální vývoj: specifika české transformace, evropská integrace a obecná teorie*. Praha: DemoArt, 2001. 328 s. ISBN 80-902686-6-8. s. 96.

tudíž lze usoudit, že tento faktor je spíše demotivující, avšak i přesto únosný a vzhledem ke všem okolnostem akceptovaný. Bytová situace se odráží i v politické stránce země, což značí, že i **politické faktory** mohou být důvodem volby daného státu, protože podmínky pro vstup a pobyt do jednotlivých zemí světa mohou být různé. V globálním měřítku se nejednotnost podepisuje na jednotlivých vládách jednak tlakem veřejnosti v důsledku přílivu uprchlíků umocňujícího xenofobii obyvatelstva, jednak zájmem zaměstnavatelů o levnou pracovní sílu.¹⁶⁸

Migranti rovněž přemýšlí i nad **kulturními faktory**, mezi něž patří **migrační sítě** zvyšující míru pravděpodobnosti hojnějšího přesunu cizinců a snižující možné obavy z neznámého prostoru díky již vytvořenému sociálnímu zázemí, proto se většinou jedná o etnicky podobné skupiny. Migrační sítě sice mohou zpočátku cizincův pobyt usnadnit např. z hlediska výměny informací o dané zemi, ale v dlouhodobějším horizontu mohou být přítěží z důvodu uzavřené komunity, neúplné integrace a též slabší motivace učít se jazyk.¹⁶⁹ Avšak někdy bývá **jazyková podobnost** jakožto další kategorie těchto faktorů motivem výběru hostitelského státu. Neznalost jazyka však může vést k využívání pracovních agentur nebo tzv. zprostředkovatelů, kteří někdy až charitativně či mecenášsky tvrdí, že se o jedince postarají, ale ve skutečnosti se nejedná o nic jiného než o business.

4.2 Nelegální migrace

Oproti legální migraci postavené na dodržování podmínek stanovených právními normami realizovanými státními institucemi a orgány se nelegální migrace liší nedodržením podmínek pro řádný vstup a pobyt na území státu, popř. pozbytím příslušného oprávnění k pobytu. Tato migrace podněcuje nedůvěru v systém a dává záminku k jeho kritice.¹⁷⁰ Nelegální migrací se rozumí jednak tedy nelegální vstup, nelegální pobyt a nelegální práce. Tyto kategorie lze dále členit dle rozhodných skutečností, kdy migrant vstupuje do EU legálně, pobývá legálně, avšak je zaměstnán nelegálně na pozici, k níž nemá náležitý povolení.

---

¹⁶⁸ HASMAN, Jiří; NOVOTNÝ, Josef. *Kdo, odkud, kam a s kým: prostorová příbuznost migračních skupin na globální, národní i lokální úrovni*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2017. Studie. 146 s. ISBN 978-80-88018-13-1. s. 22.

¹⁶⁹ HASMAN, Jiří; NOVOTNÝ, Josef. *Kdo, odkud, kam a s kým: prostorová příbuznost migračních skupin na globální, národní i lokální úrovni*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2017. Studie. 146 s. ISBN 978-80-88018-13-1. s. 13–14.

¹⁷⁰ MARCZYOVÁ, Klaudia; MEDELSKÝ, Jozef; ODLER, Robert a kol. *Aktuálne problémy migrácie v Európe a jej ľudskoprávna dimenzia*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2016. 400 s. ISBN 978-80-87975-50-3. s. 18–19.

Další možností je častá situace, kdy cizinec vstoupí do EU legálně, ale zůstane na území např. i po uplynutí příslušného víza, tudíž se jeho pobyt, popř. i práce stává nelegální. Klasická situace, kterou si představuje většina obyvatel v souvislosti s nelegální migrací, nastává, když cizinec nelegálně vstoupí na území, pracuje a pobývá na něm. Poslední možností může být dodatečná legalizace pobytu v některých členských státech EU, což znamená, že vstup proběhl nelegálně, ale pobyt byl zlegalizován kupř. díky sňatku.¹⁷¹

I přesto, že **§ 340 trestního zákoníku** smýšlí nad tresty za organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice ve formě zákazu činnosti nebo odnětím svobody od šesti měsíců až do dvanácti let, se nelegální migrace ukazuje jako permanentní fenomén nejen doby dnešní a minulé, ale určitě i doby budoucí.¹⁷² Faktem zůstává, že čím tvrdší jsou imigrační pravidla státu, tím více vzrůstá nelegální migrace a další nelegální aktivity např. padělání dokumentů, pašování přes hranice atd. Touto formou migrace trpí jak cílová země, tak samotní migranti, kteří podstupují mnohdy velká rizika. Ilegální přistěhovalci si nemohou dovolit vyhledat lékařskou pomoc, aniž by na sebe upozornili, nemohou využít jiných forem pomoci při naléhavých situacích. Ona obecně ani samotná cesta do cílové země nebývá zvláště bezpečná, zejm. pak cesta přes Středozemní moře, kde ročně umírá okolo 2 000 migrantů.¹⁷³

Nejen ČR, ale obecně země EU a ostatní rozvinuté státy se potýkají s ilegální migrací. Pro různé kriminální skupiny, ale i jednotlivce ČR kvůli své poloze, jak již bylo uvedeno výše, znamená převážně tranzitní zemi, což lze vyzorovat z případu, kdy jistí arménští státní příslušníci nejprve požádali v ČR o azyl, ale posléze sami organizovali nelegální přesun obyvatel. K nelegální migraci byla využívána nejprve známá cesta z Rumunska do Maďarska, Slovenska či Rakouska přes ČR nebo Polsko až do Německa, avšak později se začala využívat cesta novější ze Srbska do Chorvatska, Slovinska a Rakouska, kde se nachází dočasný úkryt migrantů v tzv. safe housech, z nichž se po pár dnech

---

¹⁷¹ HRABÁLEK, Martin. *Ochrana hranic EU a role agentury Frontex v ní*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, Mezinárodní politologický ústav, 2012. 155 s. ISBN 978-80-210-5988-7. s. 56–57.

¹⁷² HAMPL, Martin. *Regionální vývoj: specifika české transformace, evropská integrace a obecná teorie*. Praha: DemoArt, 2001. 328 s. ISBN 80-902686-6-8. s. 101.

¹⁷³ DRBOHLAV, Dušan, ed. *Nelegální ekonomické aktivity migrantů: (Česko v evropském kontextu)*. Praha: Karolinum, 2008. 311 s. ISBN 978-80-246-1552-3. s. 36–38.

migranti odebírají opět na cestu buďto rovnou do Německa, nebo do ČR a až poté do Německa.¹⁷⁴

4.3 Klientský systém a zprostředkovatelé

Klientský systém fungující díky tzv. zprostředkovatelům, pomocníkům, někdy možná členům mafie představuje jednu z nejobtížnějších oblastí této problematiky. Zprostředkovateli rozumíme osoby, které se podílejí na procesu získání pobytového oprávnění od obstarání potřebných dokladů přes zajištění ubytování a stravy po poskytování dalších služeb potřebných pro cizincův život. Někdy bývá zprostředkovatel cizincovým zaměstnavatelem, někdy bývá též jeho krajanem, což může vzbuzovat větší důvěru v jedince. Opustit však takovýto vztah nemusí být pro migranta lehké, neboť to není v zájmu zprostředkovatele, který si za své služby účtuje nemalé ceny, který má nad migrantem určitou moc. Může se jednat o nadměrné srážky ze mzdy nebo nevyplacení odpovídající mzdy, nedodržení pracovních podmínek, či dokonce výhrůžky a zastrašování. Bohužel tato problematika není nijak detailně zmapována, nejspíše kvůli strachu a neochotě cizinců svěřit se, spolupracovat a podílet se na rozkrytí těchto praktik.¹⁷⁵

Klientský systém se vyskytuje také u **agenturního zaměstnávání**, kde můžeme vidět trojstranný právní vztah mezi zaměstnancem, agenturou práce jako zaměstnavatelem a fyzickou nebo právnickou osobou, která si pronajímá zaměstnance od agentury.¹⁷⁶ Samotné agenturní zaměstnávání se dá považovat za jeden z dalších problémů této politiky. Jak je uvedeno již v první kapitole mé práce, cizinci nemohou změnit kmenové zaměstnání na agenturní, avšak agentury práce se toto ustanovení snaží obcházet všelijakými způsoby, např. kupováním a prodáváním závodů svých či jiných agentur, přičemž se cizinci při převodu práv a povinností stávají zaměstnanci nové agentury. Najdou se i takové agentury, které takto činí téměř každý rok a nadále jejich jednání zůstává legálním, proto si myslím, že zde by mohl být prostor pro příslušnou legislativní úpravu. Toto chování zatěžuje příslušné OPC, neboť u každého jednoho cizince je zapotřebí změnit v cizineckém

---

¹⁷⁴ NCOZ. *Výroční zpráva 2020*. [online]. Praha, 2020. Copyright © 2021 NCOZ [cit. 14.11.2021]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/web-informacni-servis-zpravodajstvi-vyrocní-zprava-ncoz-2020.aspx>. s. 21.

¹⁷⁵ RÁKOCZYOVÁ, Miroslava; TRBOLA, Robert, eds. *Sociální integrace přistěhovalců v České republice*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2009. Studie. 309 s. ISBN 978-80-7419-023-0. s. 129–130.

¹⁷⁶ HRADEČNÁ, Pavla a kol. *Řešení otázek neoprávněného pobytu cizinců: situace v ČR a ve vybraných evropských zemích*. Praha: Linde, 2011. 267 s. ISBN 978-80-7201-869-7. s. 25.

informačním systému zaměstnání. Zde je třeba si uvědomit, že se jedná mnohdy o stovky cizinců, což představuje poměrně značnou časovou zátěž.

Tento systém dokáže mj. fungovat s ohledem na pohodlnost, neznalost zákonů, podstatných náležitostí potřebných pro získání pobytu nebo samotného jazyka ze strany migrantů. Zprostředkovatelé doprovází migranty kupř. na úřady, sofistikovanější „pomocníci“ si na jedince zařídí plnou moc, přičemž pak cizinec ani neví, co vše zprostředkovatel zařídil, co vše je potřeba uhradit, a především nemá nejmenší ponětí, zda výsledná požadovaná částka odpovídá její skutečné hodnotě. Bohužel většina těchto údajných pomocníků na naivních cizincích sprostě vydělává, nikterak se o ně více nezajímá, což při množství desítek, někdy stovek migrantů na 1 zprostředkovatele není ani kapacitně možné.

Díky již zmíněné plné moci přišel o svůj pobyt ne jeden cizinec – např. nejmenovaný 64letý podnikatel z Ukrajiny, který v ČR žil od roku 2004. Tento důvěřivý podnikatel uzavřel s jednou svou známou plnou moc, kdy ani nevěděl, co přesně podepisuje, ale chtěl mít dle jeho slov klid. Dotyčná osoba tohoto muže okradla dle jeho tvrzení minimálně o 19 000 Kč a jako bonus za své služby za něj ukončila jeho živnostenské oprávnění, načež dostal OAMP podnět od živnostenského úřadu. Podnikatel tedy přestal plnit účel svého pobytu v ČR a bylo s ním zahájeno správní řízení z moci úřední o zrušení jeho pobytu v ČR. Byť si tento cizinec mohl změnit účel pobytu např. na zaměstnaneckou kartu, činil by takto zbytečně, protože jeho známá ukončila jeho živnostenské oprávnění zpětně ke konci roku 2019, tudíž od tohoto momentu již neplnil účel pobytu a nová žádost by byla zamítnuta. Jedinou nadějí by tento cizinec měl ve chvíli, kdyby byl žadatelem o pobyt jako rodinný příslušník občana EU, což tento bohužel nebyl. Cizinec i přes všechna úskalí uvedl, že se bude chtít do ČR vrátit.

Tento systém škodí rovněž obecné veřejnosti ve smyslu neadekvátní integrace jedince do společnosti. Z praxe vím, že se dají jistě najít poměrně solidní zprostředkovatelé, kteří cizincům dokáží zařídit život v ČR za cca 1 500 Kč, přičemž tato částka zahrnuje služby „all inclusive“, služby od zařízení veškerých dokumentů, aktivního sledování stavu řízení, až do získání oprávnění k pobytu, ale faktem zůstává, že takových zprostředkovatelů není mnoho.

4.4 Neoprávněné zaměstnávání

Dle mnoho statistik, mnoho výzkumů a výpovědí cizinců je neoprávněné zaměstnávání bohužel běžným jevem. Co však vede k takovému jednání? Apatie? Nevědomost? Lenost? Na vině může být spousta faktorů. Na tuto problematiku myslí § 342 **trestního zákoníku**, který za takovéto jednání ukládá v jednotlivých odstavcích dle míry společenské odpovědnosti zákaz činnosti, propadnutí věci nebo odnětí svobody od šesti měsíců až do pěti let. Ostatně neoprávněné či chceme-li nelegální zaměstnávání bývá důvodem např. pro nevydání zaměstnanecké karty, přičemž zaměstnavatele toto jednání může uvést do světla tzv. nespolehlivého zaměstnavatele.¹⁷⁷ Zaměstnavatel, který podniká jako právnická nebo podnikající fyzická osoba, se dále vystavuje pokutě s horní hranicí až do výše 10 000 000 Kč, minimálně však 50 000 Kč. Podniká-li zaměstnavatel jako fyzická osoba, tak tento může očekávat pokutu za nelegální zaměstnávání až do výše 5 000 000 Kč. Cizincům může příslušný oblastní inspektorát práce nebo Státní úřad inspekce práce uložit pokutu do výše 100 000 Kč.¹⁷⁸ Je asi na místě položit si otázku, jaký cizinec si může dovolit takovou pokutu zaplatit? Nechci tímto nikoho podceňovat, ale jsem toho názoru, že valná většina cizinců si nemůže dovolit uhradit takovou pokutu, proto jim bývají ukládány nižší pokuty jdoucí ruku v ruce s jejich správním vyhoštěním ze země, popř. i zákazem vstupu na území EU po určitou dobu.¹⁷⁹

Šedá ekonomika se stala v mnoha zemích výraznou částí celé ekonomiky daných zemí. Zaměstnavatelé nabízí velké množství nelegálních pracovních příležitostí vedoucích k destabilizaci mezd, zejm. v oblasti stavebnictví a zemědělství, kde se valně uplatňují nekvalifikovaní nelegální migranti, jelikož jsou ochotni pracovat za mzdu, kterou čeští státní příslušníci odmítají. Jednotlivé státy se snaží s touto problematikou bojovat za pomoci různých kontrol přinášejících i výše uvedené vysoké sankce, které by měly od takového jednání zaměstnavatele odrazovat. EU se tuto skutečnost pokouší řešit díky **Směrnici Evropského parlamentu**

---

¹⁷⁷ § 46 odst. 6 písm. e) a § 178f odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

¹⁷⁸ Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. *Nelegální zaměstnávání*. [online]. Copyright © 2022 MPSV ČR [cit. 18.01.2022]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/nelegalni-zamestnavani>.

¹⁷⁹ Nejvyšší kontrolní úřad ČR. *Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 18/32*. [online]. Praha, 2020. Copyright © 2022 NKÚ [cit. 18.01.2022]. Dostupné z: <https://www.nku.cz/scripts/rka/detail.asp?cisloakce=18/32>. s. 16.

a Rady 2009/52/ES¹⁸⁰ harmonizující sankce pro zaměstnavatele nelegálně zaměstnávající cizince třetích států.¹⁸¹ Neoprávněné zaměstnávání se někdy transformuje až do formy otroctví či nevolnictví a nemusí být páčáno pouze na cizincích v ČR, ale i na Čechách v zahraničí. NCOZ v roce 2019 odhalila skupinu osob nabízejících „dobře honorované“ zaměstnání ve Velké Británii. Tato skupina se zaměřovala na sociálně slabé občany, mladé lidi čerstvě vycházející z dětských domovů. Po příjezdu do cílové země měly být obětem odebrány doklady a pod různými výhrůzkami začaly být tyto vykořisťovány. Pachatelé sice poškozeným poskytovali stravu a ubytování, ale veškeré ostatní svobody poškozených byly limitovány, protože pachatelé se k těmto chovali jako k předmětům „vlastnického práva“. Vykořisťování lidé byli neustále pod absolutní kontrolou pachatelů, neboť neměli nárok ani na mzdu. Někteří z vykořisťovaných měli být donuceni i k uzavírání účelových sňatků s příslušníky zemí mimo EU.¹⁸² Problematika účelových manželství je dalším palčivým problémem, proto bude tato uvedena v následující podkapitole.

4.5 Účelové sňatky

Migranti využívají všelijakých způsobů, všelijakých možností, jak zneužít právo ve svůj prospěch. Není tedy výjimkou, že dochází ke zneužití i práva manželského. Skutková podstata za napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky je zakotvena v § 341 trestního zákoníku s tím, že pachatel může být potrestán zákazem činnosti nebo odnětím svobody v délce až osmi let. Účelovými sňatky se rozumí jednak „klasické“ účelové sňatky, kdy oba manželé vstupují do manželství s úmyslem zneužít právo většinou pro finanční zisk, jednak **podvodné sňatky**, při nichž bývá zpravidla příslušník EU obelstěn občanem třetího státu na základě romantické iluze společného života, přičemž těmto vztahům většinou předchází krátká známost ať již na dovolené, či na internetu. Dále rozeznáváme sňatky napojené na obchod s lidmi, tzv. **vynucené sňatky a sňatky předstírané**, které jsou ovšem z pohledu práva neplatné, neboť pramení ze zneužití či padělání

---

¹⁸⁰ Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES ze dne 18. června 2009, o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.

¹⁸¹ HRABÁLEK, Martin. *Ochrana hranic EU a role agentury Frontex v ní*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, Mezinárodní politologický ústav, 2012. 155 s. ISBN 978-80-210-5988-7. s. 54.

¹⁸² NCOZ. *Výroční zpráva 2020*. [online]. Praha, 2020. Copyright © 2021 NCOZ [cit. 16.11.2021]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/web-informacni-servis-zpravodajstvi-vyrocní-zprava-ncoz-2020.aspx>. s. 23–24.

dokumentů.¹⁸³ Odhalit takový účelový sňatek nemusí být vždy jednoduché, proto jsou vytvořeny různé „pojistné mechanismy“ napomáhající k rozkrytí těchto praktik. Správní orgán by měl nejprve zvážit skutečnosti, zda neexistují pochybnosti o zneužití práva a poté činit příslušné kroky. Případy zneužití mohou být alarmující tehdy, pokud se manželé doposud nesečkali, neuvádějí stejný jazyk, ve kterém by spolu komunikovali, nebo pokud byl sňatek uzavřen v místě známém takovými praktiky, popř. i napojením na organizovanou trestnou činnost. Podezřelým se může stát též sňatek, po němž manželé zažádají o povolení k pobytu, avšak o sobě vzájemně uvedou chybné informace, např. v oblasti předchozího rodinného a pracovního života.¹⁸⁴

V praxi se lze nejčastěji setkat se situací, při níž si žadatel původem ze třetího státu podá žádost třeba o přechodný pobyt jako rodinný příslušník občana EU. Nemá-li žadatel všechny požadované náležitosti *de lege lata* již v okamžiku podání žádosti a nechce-li, aby bylo řízení o žádosti zastaveno, musí tyto v průběhu řízení doložit, přičemž se zpravidla jedná o aktuální platné zdravotní pojištění. Během tohoto správního řízení komunikuje OAMP s cizineckou policií, kdy si OAMP vyžádá pobytovou kontrolu ze strany policie v místě bydliště žadatele, načež výsledek kontroly zašle policie k rukám OAMP. Následně OAMP učiní pohovor („výslech“) jednak s žadatelem, jednak se svědkem, tedy osobou, na kterou se chce žadatel sloučit. Na tento pohovor může být dále přizván tlumočník, právní či jiný zástupce, což nemusí vždy být řeckně výhodné pro všechny zúčastněné strany, protože tlumočník nemusí, byť by samozřejmě měl, vždy překládat naprosto přesně, zvláště když je z žadatelovy komunity, a protože otázky kladené při pohovoru většinou zůstávají kromě občasných subjektivních modifikací konstantní. Ironií je, že této skutečnosti využívají i někteří právní zástupci, kteří leckdy pokládané otázky zveřejňují a tím podřívají jak autoritu OAMP, tak smysl pohovoru.

---

¹⁸³ Velvyslanectví České republiky v Dillí. *Rodinný příslušník občana EU*. [online]. Copyright © 2022 MZV ČR [cit. 16.01.2022]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/newdelhi/cz/ko/kratkodoba_viza_do_90_dnu/kratkodoba_viza_do_90_dnu/rodinny_prislusnik_obcana_eu.html.

¹⁸⁴ Evropská komise. *Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě – Pomáhat vnitrostátním orgánům v boji proti zneužívání práva na volný pohyb: Příručka pro řešení otázky údajných účelových sňatků mezi občany EU a státními příslušníky třetích zemí v kontextu práva EU o volném pohybu občanů EU*. [online]. Brusel, 2014. Copyright © 1995–2022 EU [cit. 16.01.2022]. Dostupné z: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2014\)604&lang=cs](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2014)604&lang=cs). s. 7–8.

4.5.1 Příklad účelového sňatku

Není výjimkou, že neúspěšní žadatelé o pobyt jako rodinní příslušníci se nevzdají hned po prvoinstančním rozhodnutí a činí další příslušné kroky, které je mnohdy dovedou až před Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“), proto zde bude pro představu uveden jeden případ z mnoha.

Právě jeden ze senátů NSS potvrdil v **rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 Azs 69/2015-30**, obcházení zákona uzavřením účelového manželství. V tomto případě šlo o to, že žalobce původem ze třetí země uzavřel své první manželství s občankou stejné třetí země v roce 1996, avšak po vstupu do ČR roku 2000 oba tito manželé požádali o azyl, narodilo se jim první dítě, a přitom tvrdili, že jsou oba svobodní. Rok po vstupu do ČR se žalobce znovu oženil s Češkou, díky čemuž mu byl udělen trvalý pobyt. První manželce žalobce se narodilo druhé dítě, jehož biologickým otcem byl také její první manžel, tzn. žalobce, ale tato žena se znovu vdala za Čecha, který byl mj. bratrem nové manželky žalobce a byl zapsán do rodného listu dítěte, tudíž toto dítě získalo české státní občanství, byť oba rodiče měli občanství třetího státu a jejich manželství pořád trvalo.¹⁸⁵

První manželka žalobce, občanka třetího státu, však v roce 2001 zemřela a jejich děti byly posléze svěřeny do péče jiných osob, jelikož otec zapsaný v rodném listě o tyto nejevnil zájem. V roce 2008 se žalobce rozvedl s druhou manželkou (Češkou), načež bylo zahájeno řízení o zrušení jeho trvalého pobytu. Aby však žalobce nepozbyl svůj pobytový status, požádal v červnu 2010 o osvojení svého druhého biologického dítěte, z čehož je patrné, že své otcovství začal řešit až v situaci, kdy nebylo jiného východiska, kdy již běželo řízení o zrušení jeho pobytu. V srpnu 2010 bylo rozhodnutím MV ČR zrušeno jeho povolení k trvalému pobytu, po čemž nastal celý proces odvolání až po kasační stížnost. Mezi tím však žalobce v roce 2011 opět podal žádost o trvalý pobyt, následně roku 2014 žádost o přechodný pobyt, kdy se chtěl sloučit na své osvojené dítě (Čecha), ale marně, neboť všechny tyto žádosti byly zamítnuty.¹⁸⁶ V roce 2015 dospěl NSS v řízení o kasační stížnosti k závěru, že žalobce od samého začátku pobytu v ČR zatajoval skutečné informace, jednal

---

¹⁸⁵ Zákony pro lidi – Sbíрка zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25.8.2015, čj. 6 Azs 69/2015-30*. [online]. Copyright © 2010 AION CS, s.r.o. [cit. 16.01.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nsscr/6-azs-96-2015-30>.

¹⁸⁶ Zákony pro lidi – Sbíрка zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25.8.2015, čj. 6 Azs 69/2015-30*. [online]. Copyright © 2010 AION CS, s.r.o. [cit. 16.01.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nsscr/6-azs-96-2015-30>.

účelově, neboť uzavřel sňatek v době trvání předchozího manželství a posléze ve svůj prospěch osvojil své dítě, z čehož čerpal a chtěl čerpat dále patřičné výhody. I přes toto všechno, pro nepřezkoumatelnost podkladů bez opory ze spisu, ze kterých vycházel správní orgán a krajský soud, NSS dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná a věc vrátil žalovanému MV ČR, konkrétně tedy Komisi k novému projednání s tím, že MV ČR je povinno uhradit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši přes 20 000 Kč.¹⁸⁷ Výsledek tohoto celého případu znám bohužel není. Faktem však zůstává, že žalobce ze třetího státu zneužíval déle než 15 let ve svůj prospěch právní předpisy, tudíž i zde lze spatřit prostor pro případné budoucí zlepšení a zefektivnění této politiky.

4.6 Jazyková bariéra

Pro ucelený pohled se tato podkapitola zaměří lehkým rozšířením na již v předchozích částech práce naznačený problém související s neznalostí jazyka, zejm. tedy českého jazyka, ale také např. anglického či jiného často používaného. Není pochyb o tom, že člověk, který je schopen se dorozumět jak v mluvené formě, tak ve formě psané, má velkou výhodu, díky níž dosáhne vyššího stupně integrace do společnosti a lepšího pochopení mentality majoritní většiny. Některým cizincům stačí základní znalosti, jiným skoro žádné, byť je pro tyto např. jednání na úřadech složité, bez překladatele skoro nemožné, což cizince opět vede za zprostředkovateli a jim podobným jedincům, kteří nemusí překládat doslovně, ba dokonce naprosto odlišně.¹⁸⁸ Dorozumět se na základní bázi je jedna věc, jelikož pro vstup na území ČR není podmínkou ovládat český jazyk, avšak, jak jsem již uvedla v kapitole 3.1.1.5 Trvalé pobyty, pro trvalý pobyt a následně české občanství ano. Jak jistí migranti při těchto zkouškách z jazyka obchází zákon, není známo, ale je jasné, že se to děje. Někteří z přistěhovalců se pokouší požadovanou jazykovou zdatnost obejít tvrzením, že neumí číst ani psát, což však musí také prokázat. Vesměs by se dala jazyková bariéra považovat za jeden z prvotních spouštěčů dalších na sebe se navazujících problémů v životech migrantů, a proto jsem toho názoru, že je důležité, byť okrajově, ji zde zmínit a pokusit se zamyslet nad jejími důsledky.

---

¹⁸⁷ Zákony pro lidi – Sbírnka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25.8.2015, čj. 6 Azs 69/2015-30*. [online]. Copyright © 2010 AION CS, s.r.o. [cit. 16.01.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nsscr/6-azs-96-2015-30>.

¹⁸⁸ RÁKOCZYOVÁ, Miroslava; TRBOLA, Robert, eds. *Sociální integrace přistěhovalců v České republice*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2009. Studie. 309 s. ISBN 978-80-7419-023-0. s. 71–72.

II. Praktická část

5. Výzkumný problém a cíl výzkumu

Vzhledem k tématu a teoretické části mé diplomové práce se praktická část nese rovněž v duchu azylové a migrační problematiky ČR. Výzkum si klade za cíl především zhodnotit někdejší i aktuální stav této politiky s tím, že se snaží myslet též do budoucna na potencionálně možné zlepšení díky zamyšlení se nad jejími úskalími, díky poukázání na možné nedostatky jednak ze strany cizinců, jednak ze strany státních zaměstnanců. Jsem toho názoru, že nic nemůže být dokonalé, avšak vždy se najde prostor pro zdokonalení, pro lepší fungování, což v oblasti státní správy myslím platí dvojnásob, proto bych byla ráda, kdyby byl minimálně, můj výzkum poskytoval kýžený efekt.

5.1 Metodologie výzkumu

Praktická část mé diplomové práce stojící na empirickém šetření je utvořena kvalitativním výzkumem, konkrétně formou polostrukturovaného osobního rozhovoru se třemi zaměstnanci OAMP – OPC Plzeňského kraje a dvěma trvale v ČR žijícími cizinci. Prvotní záměr tvorby výzkumu sice směřoval k mnohem většímu počtu cizinců, ale s ohledem na jejich jazykovou vybavenost, či s ohledem na jejich neochotu založenou na různých obavách podělit se o zkušenosti a názory se tento plán rychle rozplynul, a proto bylo šetření uskutečněno pouze s dvěma zmíněnými, velmi ochotnými cizinci. Jsem si vědoma toho, že výsledek výzkumu může být subjektivně zkreslen a ovlivněn omezeným vzorkem respondentů, ba dokonce mým osobním zájmem a zkušenostmi z praxe, ale doufám, že pro určitý základní pohled, pro podstatný „obrázek“ čtenáře na věc by mohl být výzkum postačující.

Pro spravedlivý, méně zaujatý a otevřenější náhled na věc jsem zpracovala otázky, které jsem nechala zodpovědět obě strany účastníci se procesu azylové a migrační politiky. Cizinci dostali při výzkumu více prostoru, jelikož se mohou podělit o své jedinečné, osobní poznatky od celého procesu řízení až po reálný, každodenní život v ČR. Ačkoliv byl státním zaměstnancům věnován o něco menší prostor, věřím, že pro výzkum byl dostačující a že vyjádřili k dané problematice cenný a konstruktivní názor vycházející z jejich dlouholeté praxe.

5.2 Vytvoření teorií

Výzkumné otázky jsem vytvořila tak, abych získala poznatky vztahující se k problematice azylové a migrační politiky ČR, resp. abych vyzdvihla palčivé oblasti této problematiky, které bylo, je a bude potřeba řešit, kterým bylo, je a bude nutno čelit. Pokusila jsem se zmapovat cestu cizince do ČR od samotného začátku výběru země po setrvání a žití v ní se záměrem kladoucího důrazu na možné problematické oblasti života. Zajímalo mě, s čím jsou nuceni se dennodenně potýkat jak cizinci, tak státní zaměstnanci, a přestože se všechny problémy nejspíš vyřešit nedají, určitě stojí za to na ně poukázat a snažit se je alespoň minimalizovat.

5.2.1 Teorie č. 1

Rasismus. Předsudky. Xenofobie. S těmito a dalšími podobnými pojmy se potýká snad každá společnost, v jejímž teritoriu se nachází etnické, národnostní menšiny, byť se mnoho států hlásí k tzv. multikulturalismu, tedy k akceptovanému soužití různých lidí z různých zemí na jednom území za stejných podmínek. Co se cizinců v ČR týče, tak se domnívám, že se bohužel většina těchto během svého pobytu v ČR setkala s jistými formami např. rasismu či diskriminace.

5.2.2 Teorie č. 2

Ač se počty státních zaměstnanců statisticky zvyšují, jsem toho názoru, že se státní zaměstnanci OAMP – OPC potýkají s personálně poddimenzovanými pracovišti, což posléze vede k nedostatku času na jednotlivé klienty, ke stresu a dalším s tím souvisejícím problémům.

5.2.3 Teorie č. 3

I přesto, že se stále hovoří o digitalizaci, o elektronizaci, o zjednodušení a zefektivnění činnosti veřejné správy, zastávám stanovisko, že obě strany mého výzkumu v oblasti azylové a migrační politiky ČR zápolí s nadměrnou byrokracií a složitostí celého procesu.

5.3 Objekty dotazování

Za realizaci mého výzkumu vděčím dvěma cizincům původem z Ukrajiny Yuriimu K. a Mykolovi L. a samozřejmě třem mým kolegyním, pracovnícím OAMP – OPC Plzeňského kraje Tereze M., Bohumile N. a Haně Š. Všem těmto patří za jejich ochotu mé uznání a respekt.

5.3.1 Yurii K.

Dotazovaný Ing. Yurii K., vystudovaný inženýr výstavby ropovodu a plynovodu, je nyní 43letý finanční podnikatel, občan Ukrajiny, který má v ČR povolený trvalý pobyt. Dle jeho slov se nachází na území již od minulého století, konkrétně od roku 1999.

5.3.2 Mykola L.

Respondent Mgr. Mykola L. je 54letý Ukrajinec, jenž též v ČR setrvává na základě trvalého pobytu jako respondent Yurii K., avšak v odlišném pobytovém režimu, jelikož Mykola L. žije v ČR od roku 1995 jako rodinný příslušník občana ČR. Tento dotazovaný disponuje vysokoškolským magisterským vzděláním v oboru právo.

5.3.3 Tereza M.

Respondentka Tereza M. je 27letá administrativní pracovnice OAMP – OPC Plzeňského kraje. U tohoto útvaru je zaměstnaná od roku 2016, čemuž předcházelo vystudování Obchodní akademie v Plzni a posléze zaměstnání na katastru nemovitostí.

5.3.4 Bohumila N.

Další dotazovanou osobou je 51letá paní Bohumila N. disponující středoškolským odborným vzděláním s maturitou a pracující na MV ČR od 1. 9. 2001, přičemž od 1. 1. 2011 díky reorganizaci již konkrétně na OAMP jakožto zástupkyně vedoucí oddělení OPC Plzeňského kraje.

5.3.5 Hana Š.

Poslední dotazovanou pracovnící OAMP – OPC Plzeňského kraje je 25letá absolventka vysokoškolského bakalářského studia Bc. Hana Š. Respondentka u tohoto útvaru pracuje od roku 2019 na pozici vrchního referenta.

5.4 Rozhovory

Jak si lze všimnout výše, rozhovory jsou uskutečněny se dvěma cizinci a třemi pracovníci OAMP – OPC Plzeňský kraj, proto budou níže z důvodu lepší orientace rozhovory odděleny. Nejprve se práce zaměří na 2 respondenty z Ukrajiny a posléze na 3 státní zaměstnankyně.

5.4.1 Rozhovory s cizinci

1) Proč jste si vybral právě ČR jako zemi, ve které budete žít? Co Vás k tomu vedlo?

Yurii K.: „Přijel jsem navštívit vzdálenou rodinu, ale samozřejmě mě lákalo i určité dobrodružství. Chtěl jsem v životě změnu.“

Mykola L.: „Českou republiku jsem si vybral proto, že jsem měl možnost vydělávat a žít rodinu.“

2) Jak se liší život v ČR od života v zemi Vašeho původu?

Yurii K.: „Oproti Ukrajině je v ČR více šancí vydělat si peníze poctivou prací a slušně žít.“

Mykola L.: „Život na Ukrajině je odlišný od života v ČR tím, že obyvatelé ČR se snaží dodržovat zákony a ustanovení, které nařizuje vláda, ale na Ukrajině v době mého vycestování nikdo nic nedodržoval a všichni úředníci byli zkorumpovaní. Dostat se k pravdě bylo nereálné.“

3) Jste v ČR poprvé, nebo jste zde byl už někdy dříve?

Yurii K.: „Jsem v ČR poprvé, ale jak jsem řekl, je to už od roku 1999.“

Mykola L.: „Sice mám pobyt od roku 1995, ale do ČR jsem přijel o rok dříve, v roce 1994. Přicestoval jsem s kamarádem koupit auto.“

4) Měl jste nějaké povědomí o ČR před Vaším příchodem na její území?

Yurii K.: „Ano, měl, ale minimální. Znal jsem např. základní slova jako „ahoj“, dále jsem věděl, co to jsou Karlovy Vary, rychlík nebo Švejk.“

Mykola L.: „Před příjezdem jsem o ČR nevěděl v podstatě nic, znal jsem asi jen Karla Gotta a to, že se rozpadlo Československo, ale i po mém příjezdu to tu pro mě ještě nějakou dobu bylo Československo.“

5) Jak probíhala Vaše cesta do ČR? Co jste musel absolvovat, podstoupit, strpět?

Yurii K.: „Přijel jsem autobusem na pozvání (vízum zavedli až v roce 2000) a pak jsem zde již zůstal.“

Mykola L.: „V době mé cesty do ČR jsem potřeboval voucher a peníze na pobyt. Myslím, že v tu dobu to vycházelo na cca 150 USD na dobu 3 měsíců.“

6) Jste si vědom svých práv a povinností v ČR, pokud ne, tak na koho se obracíte a proč?

Yurii K.: „V naprostých začátcích mi pomáhal zprostředkovatel. Později jsem se to naučil sám. Pokud něco nevím, tak mi většinou pomůžou na úřadě, nebo u právníka.“

Mykola L.: „Tím, že jsem skoro 6 let pracoval jako asistent advokáta v advokátní kanceláři Mgr. Martin Janča, tak jsem si svých práv a povinností řekl bych vědom.“

7) Existuje něco, co pro Vás v ČR představuje problém? Např. jazyková bariéra, rasismus, předsudky, neznalost zákonů atd. Jestli ano, tak jak se tento problém snažíte vyřešit?

Yurii K.: „S rasismem jsem se nějak nesetkal, ale narážky jsou i doted'. Jazyk jsem se učil díky filmům, hudbě, knihám a společnosti.“

Mykola L.: „Co se týče rasismu, tak s tím jsem měl problém na začátku pobytu, ale v současné době již tento problém nemám. Potkával jsem se i s předsudky, se kterými se potýkám dodnes, protože mě každý bere jako Rusáka, což nejsem.“

8) Splnila Vaše cesta do ČR Vaše očekávání, nebo jste očekával něco jiného?

Yurii K.: „Miluju ČR a to proto, že je zde pro mě komfortní prostředí, podobný jazyk, možnosti vzdělávat se a pracovat. V ČR lze naplnit svůj sen.“

Mykola L.: „Můžu říct, že očekávání má cesta splnila.“

9) S čím jste a nejste v ČR spokojen, popř. máte nějaký nápad, co by šlo dělat lépe?

Yurii K.: „Od dob, co vyřizuje agendu OAMP místo cizinecké policie, se to hodně posunulo k lepšímu pro cizince. Někdy jsou však některé věci nespravedlivé.“

Mykola L.: „Nejsem spokojený s obrovskou byrokracií při vyřizování povolení k pobytu. Pamatuji dobu, kdy povolení k pobytu bylo vyřizované během jednoho

týdne na území. Tím, že cizinci nemohou žádat o pobyt na území ČR, tak je umožněno velkému množství zprostředkovatelů na tom vydělávat.“

10) Co pro Vás znamená život v ČR? Plánujete zde zůstat, nebo si např. „jen“ vydělat peníze a odjet at' již zpět do Vaší vlasti, či do jiného státu?

Yurii K.: „Plánuju zde zůstat, protože tu mám rodinu, zázemí, přátele a své podnikání.“

Mykola L.: „Za dobu, co žiji v ČR, jsem si zvykl na české zvyky a myslím, že už tady dožiji těch pár let, co mi zbývá.“

11) Máte zde rodinu? Jestli ne, tak jak dlouho jste odloučení a jak často jezdíte domů?

Yurii K.: „Rodinu mám zde a za svůj domov považuji ČR. Na Ukrajinu jezdím velice zřídka.“

Mykola L.: „Mám zde rodinu a za příbuznými na Ukrajinu jezdím jen občas.“

12) Jste-li zaměstnán nebo sám podnikáte, popište, prosím, Vaši pracovní dobu a náplň Vaší práce.

Yurii K.: „Podnikám v oblasti financí (hypotéky, pojištění, finanční gramotnost). Moje pracovní doba je od nevidím do nevidím.“

Mykola L.: „Jsem zaměstnaný jako podnikový právník u soukromé společnosti PEDIDO, s. r. o.“

13) Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání? Odpovídá Vaše zaměstnání Vašemu vzdělání?

Yurii K.: „Jsem inženýr výstavby plynovodu a ropovodu, ale v tomto oboru se už asi neuchytím.“

Mykola L.: „Vystudoval jsem vysokou školu v oboru právo, takže mé zaměstnání mému vzdělání odpovídá.“

14) Setkal jste se v ČR s nějakým nelegálním jednáním? Pokud ano, tak s jakým a kde.

Yurii K.: „Už je to dávno, ale měl jsem potíže s mafiány, které jsem ale přesvědčil, aby mě neotravovali. Vždy se dá domluvit.“

Mykola L.: „Díky mé práci jsem se s nelegálním jednáním setkal mnohokrát.“

15) Chtěl byste něco, co v otázkách nezaznělo, doplnit? Můžete sdělit cokoliv.

Yurii K.: „Např. to, že jsem objezdil skoro celou EU a zjistil jsem, že život v ČR je báječný. ČR má bohatou historii, skvělý intelekt, svou měnu, spoustu krásných míst (hrady, národní parky, galerie atd.), sport a kultura je na světové úrovni. Líbí se mi zde i klima – není horko, není sucho, není zima. Je zde možné vzdělání ve všech oborech. Zkrátka ČR je pro obyčejný normální život naprosto ideální. Co dodat? Kdybych měl vrátit čas, tak bych zase přijel do ČR. Je to tu fajn, a to říkají i moji přátelé.“

Mykola L.: „Asi ani ne, ale děkuji.“

5.4.2 Rozhovory s pracovníci OAMP – OPC

1) Popište, prosím, náplň svého zaměstnání.

Tereza M.: „Mou náplní práce je zajišťování administrativních činností souvisejících se žádostmi, dále zpracování údajů ve specializovaném evidenčním systému, databázích a systému eSSL.“

Bohumila N.: „Snažím se zabezpečovat chod našeho oddělení, zejm. v oblasti personální, ale i v ostatních úkolech při zastupování vedoucí oddělení.“

Hana Š.: „Má práce spočívá v přepážkové činnosti, tzn. v odbavování cizinců a kontrole jejich údajů. Dále samozřejmě v nabírání, zpracovávání a někdy i rozhodování žádostí, poskytování informací a řešení nastalých situací.“

2) Uveďte důvod, proč jste si vybrala právě toto zaměstnání a jestli jste v něm spokojena?

Tereza M.: „Rok práce na katastru nemovitostí, poté půl roku na pracáku, tak proto. Spokojená bohužel nejsem, mohl by být větší plat.“

Bohumila N.: „Práci jsem získala náhodou z důvodu reorganizace, kdy mi byla nabídnuta práce na OAMP. V zaměstnání jsem spokojena.“

Hana Š.: „To, že jsem skončila tady, byla čistě náhoda, ale nakonec jsem za to ráda, protože to je stabilní zaměstnání, jistota platu, hodně dovolené, možnosti stále se vzdělávat. Baví mě, že většina lidí si váží, když jim pomůžeme, a jsou za to vděční.“

3) Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání? Odpovídá Vaše zaměstnání Vašemu vzdělání?

Tereza M.: „Vystudovala jsem Obchodní akademii v Plzni, což je střední škola s maturitou, takže si myslím, že mé vzdělání mojí současné pracovní pozici odpovídá.“

Bohumila N.: „Mám střední odborné vzdělání s maturitou, tudíž bych řekla, že vzdělání zaměstnání odpovídá. Jediné, co možná mému vzdělání neodpovídá, je platová třída.“

Hana Š.: „Mám bakalářské vysokoškolské vzdělání, ale nemyslím si, že by zde titul hrál velkou roli.“

4) V čem vidíte největší problémy azylové a migrační politiky ČR?

Tereza M.: „Tyto problémy spatřuji asi ve složitosti požadavků pro vstup a pobyt na území ČR. Největší problém vidím v nulovém zájmu státu o fungování této oblasti, není zde žádná motivace zaměstnanců a neustále se zvyšuje počet cizinců. Stát má zájem o příchod levné pracovní síly ze 3. zemí, ale už nezdokonaluje zákon či postupy řízení o jejich pobytech. Tím ale nechci říct zjednodušit postup, ale připravit jednotlivá pracoviště OAMP na takový nápor cizinců, protože zatím všechna pracoviště mají minimálně o 2 zaměstnance méně, než by mít měla.“

Bohumila N.: „Myslím si, že problémy jsou v celé struktuře – malý počet zaměstnanců, někdy složité a zbytečné úkony, obrovská byrokracie, velká členitost, špatná informovanost. Další velký problém vidím v celkovém nárůstu agendy. Samozřejmě jsou zde i problémy týkající se nelegální migrace, ale to my nijak neovlivníme.“

Hana Š.: „Zpřísnila bych podmínky ke vstupu do země. Nelíbí se mi, že se sem dostanou cizinci se záznamem v rejstříku trestů, nebo když zde něco spáchají, tak jim to většinou nijak neuškodí a pobyt mají dál. Také mi vadí, že cizinci, kteří sem přišli, pobírají podporu.“

5) Co by se dle Vašeho názoru mělo v oblasti azylové a migrační politiky ČR zlepšit?

Tereza M.: „Zlepšit by se dalo asi úplně všechno, hlavně zmodernizovat úřad a vše zřizovat elektronicky (online). Určitě by bylo dobré dodat nám zaměstnancům větší motivaci do práce např. zvýšení platu, větší odměny, stravenky větší hodnoty, e-sport karty atd. Je ale spousta způsobů, jak motivovat. Bohužel s narůstajícím

počtem cizinců a neustálým náporům na zaměstnance (nedostatek tabulek) se nedá moc dělat, nebo to spíš nikoho nezajímá. Takže bych se spíš zaměřila na motivaci zaměstnanců, protože ta je nulová.“

Bohumila N.: „Jsem toho názoru, že celkový systém není dobře nastaven, proto by mělo dojít k nějaké jeho transformaci. Někdy by však šlo zlepšit např. občasná liknavost nadřízených... Dále si myslím, že by bylo dobré zajistit dostatečnou informovanost cizinců i veřejnosti a posílit větší bezpečnost občanů ČR.“

Hana Š.: „Rozhodně by se mělo zlepšit řádné prověřování, zda cizinci opravdu plní účel, za kterým sem přijeli. Potom bych znovu zmínila posilování bezpečnosti státu – dbát na zpřísnění opatření ke vstupu a samozřejmě netolerovat tolik přečiny. Myslím, že by mělo dojít i k určitému zjednodušení, přinejmenším např. zjednodušit cizincům webové stránky, kde si mohou dohledávat informace či zřídit nějaký portál přímo pro ně, kde by si mohli podávat žádosti zjednodušeně a elektronicky přes podatelnu. A co se týče fyzické stránky pracoviště OAMP, tak bych byla pro pořízení rychlejších a výkonnějších počítačů apod.“

6) Myslíte si, že lze nějak omezit aktivity mafiánských struktur zneužívajících postavení cizinců?

Tereza M.: „Ano, ale na to jsme krátkí.“

Bohumila N.: „Při tak složitém procesu – od podání žádosti přes neustálé dokládání náležitostí, jazykovou bariéru a bohužel i naivitu některých klientů – asi moc ne.“

Hana Š.: „Bohužel proti nim asi nic nezmůžeme, vždycky si najdou kličku, a navíc mají hodně kontaktů.“

7) Chtěla byste něco, co v otázkách nezaznělo, doplnit? Můžete sdělit cokoliv.

Tereza M.: „Ne, děkuji.“

Bohumila N.: „Přála bych kolegům lepší pracovní podmínky, malý úbytek klientů nebo nové kolegy a také aby všichni chodili do práce rádi a bylo jim tu fajn.“

Hana Š.: „Podle mého názoru by se mělo zvážit zvýšení počtu zaměstnanců, protože se každoročně trend cizinců zvyšuje a nás je málo, bohužel nestíháme a stresujeme se z toho.“

5.5 Zhodnocení

Znovu uvádím, jak tomu ostatně bylo již v podkapitole 5.2 Vytvoření teorií a jak si lze povšimnout ze samotných rozhovorů, otázky, které jsem položila celkem pěti respondentům, dvěma cizincům Yurii K. a Mykolovi L. a třem pracovnícím OAMP – OPC Plzeňského kraje Tereze M., Bohumile N. a Haně Š., jsem koncipovala především na oblast problematiky azylové a migrační politiky ČR. Snažila jsem se reflektovat zkušenosti, názory a stanoviska obou stran, resp. všech pěti stran, což mi, alespoň doufám, umožnilo vytvořit vyvážený a nestranný výzkum.

První položená otázka cizincům se pokoušela zjistit důvod výběru cílové země, tedy ČR, kdy oba respondenti odpověděli, že toužili po změně, Yurii K. nadto uvedl, že přicestoval za vzdálenou rodinou a byl motivován i určitým dobrodružstvím, Mykola L. sdělil, že chtěl a měl možnost lépe uživit svou rodinu. Koneckonců důvod výběru nikoliv země, ale povolání se pokoušela stanovit i druhá otázka položená státním zaměstnankyním, kdy respondentky Bohumila N. a Hana Š. shodně uvedly, že cesta na OAMP byla dlážděná spíše náhodou nežli záměrem, přičemž u Terezy M. k tomu přispělo bývalé neuspokojivé zaměstnání. Bohumila N. a Hana Š. dále zmínily, že jsou ve svém současném zaměstnání spokojeny, avšak Tereza M. se svěřila, že s ohledem na platové ohodnocení bohužel spokojena není. Pro úplnost první otázka směřující vůči pracovnícím mapovala náplň jejich zaměstnání, z níž lze vyzorovat, že každá z těchto se podílí na chodu oddělení v jiném sektoru, neboť Tereza M. se nachází v administrativní části OPC, pracuje v různých databázích a systému elektronické spisové a skartační služby, oproti tomu Bohumila N. mimo to, že zastupuje vedoucí oddělení, se pohybuje v personální oblasti a Hana Š. odbavuje klienty, nabírá, zpracovává a někdy též rozhoduje o jejich žádostech. Administrativní činnost bohužel spadá do nižší platové třídy než zbylé dvě činnosti, z čehož plyne uvedená finanční nespokojenost.

Jak se říká, jiný kraj, jiný mrav, proto druhá otázka orientovaná na cizince pátrala po rozdílnostech života v ČR a na Ukrajině. Oba dotazovaní zastávají stejné stanovisko, že v ČR se lidé více snaží dodržovat nastavená pravidla, vydělávat si poctivě, žít slušně. Mykola L. dodal, že v době jeho odjezdu v roce 1994 se Ukrajina potýkala se zkorumpovanými úředníky a nulovou možností dopátrání se pravdy.

V pořadí třetí otázka zkoumala, zda byli cizinci v ČR již někdy dříve, nebo jsou v ČR poprvé. Yurii K. řekl, že v ČR dříve nebyl, že je v ČR od roku 1999 poprvé. Mykola L. prozradil, že do ČR poprvé přijel v roce 1994 mj. se záměrem koupit automobil a roku 1995 si požádal o pobyt.

Následující čtvrtá otázka se zaměřila na vědomosti migrantů o ČR před jejich příchodem. Oba respondenti nepopírali, že o ČR mnoho informací nevěděli, a když věděli, tak pouze základní slova, přičemž Yurii K. měl dále povědomí o Karlových Varech a Švejkovi a Mykola L. znal dle jeho slov asi jen Karla Gotta a byl si vědom rozpadu Československa.

Posléze otázka pátá již obecně uvažovala nad průběhem cesty dotazovaných cizinců z Ukrajiny do ČR, v níž Yurii K. odpověděl, že přicestoval autobusem na pozvání a zde si požádal o pobyt, což jak se lze dočíst v první kapitole mé práce, v roce 1999 ještě bylo možné. Oproti tomu Mykola L. odpověděl, že na cestu potřeboval voucher a finance k pobytu.

Šestá otázka položená cizincům měla na starost zjistit, zdali si jsou vědomi svých práv a povinností v ČR a nejsou-li, tak na koho se obrací. Yurii K. se netajil tím, že mu jako mnoho jiným v úplných začátcích jeho pobytu v ČR pomáhal zprostředkovatel, ale posléze se již začal orientovat v daném prostředí sám, k čemuž dodal, že pokud něco neví, obrátí se na úřad (*patrně na OAMP*), nebo na právníka. Mykola L. uvedl, že vzhledem k jeho dlouholeté advokátní praxi si je svých práv a povinností vědom.

Následující sedmá otázka si kladla za cíl vyzvědět, co, pokud vůbec něco, pro cizince v ČR představuje určitý problém a jak se tento pokouší vyřešit. Yurii K. řekl, že se potýkal s jistými narážkami na svůj původ. Co se týká kupř. jazykové bariéry, tak tento dotazovaný se učil český jazyk za pomoci filmů, hudby, knih a celé společnosti, tudíž tento často problematický jev překonal s grácií jako samouk. Naproti tomu Mykola L. se prý musel zpočátku svého pobytu v ČR naučit bojovat s rasismem i předsudky, s nimiž válčí bohužel dodnes, což jsou však takové problematické oblasti, které se jen tak snadno vyřešit nedají.

Otázka osmá se zajímala o to, zda jsou migranti se svým výběrem cílové země spokojeni, zda jejich cesta naplnila jejich očekávání. Oba cizinci se shodli, že cesta do ČR jejich očekávání splnila, Yurii K. ještě podotkl, že si ČR naprosto zamiloval.

Další, devátá otázka se snažila předcházející otázku prohloubit díky konkretizaci kladných a záporných oblastí života cizinců v ČR. Yurii K. vyzdvihl činnost OAMP, jelikož zastává názor, že od doby, co jisté záležitosti vyřizuje OAMP namísto cizinecké policie, došlo ke zlepšení této problematiky, ale i přesto tento respondent poukázal na určitou občasnou nespravedlivost. Mykola L. se svěřil, že není spokojen s obrovskou byrokracií při vyřizování povolení k pobytu, neboť prý pamatuje doby, kdy toto povolení bylo vyřízeno během jednoho týdne, nikoliv v řádu měsíců, jako je tomu dnes. Své tvrzení doplnil tím, že tento proces přispívá k činnosti spousty různých zprostředkovatelů.

Stejně tak otázka čtvrtá dotazující se pracovníků OAMP se zaměřila na reflektování nejpálčivějších problémů azylové a migrační politiky z jejich pohledu. Názory se zde lehce rozcházel, jelikož Tereza M. a Bohumila N. spatřují stejně jako Mykola L. jisté problémy zapříčiněné velkou byrokracií a složitostí požadavků pro vstup a pobyt na území ČR, které by však dle Hany Š. měly být přísnější, zejm. pro cizince se záznamem v rejstříku trestů. Tereza M. ještě doplnila, že dle ní by nemělo dojít ke zjednodušení celého procesu, ale spíše k přípravě pracovišť OAMP na nápor stále se zvyšujícího počtu cizinců. Respondentky bohužel poukázaly i na apatii státu, resp. zájem státu o levnou pracovní sílu ze 3. zemí, ale nezájem ve smyslu průběžného zdokonalování této politiky, novelizací zákonů pro tuto oblast potřebných, zvýšení motivace, a především počtu zaměstnanců.

Státní zaměstnankyně následně v páté otázce vyjádřily potencionální návrhy na zlepšení fungování azylové a migrační politiky ČR, na zlepšení chodu OAMP. Tereza M. zastává názor, že by nebylo od věci začít více a lépe řešit modernizaci a elektronizaci úřadu (*OAMP*). Tato dotazovaná by byla ráda, kdyby byla zaměstnancům dodána větší motivace k práci, protože nyní je prý tato motivace nulová a velmi podlomená neustále narůstajícím množstvím cizinců. Lhostejnost nadřízených zmiňuje též Bohumila N., která si myslí, že současný nešťastně nastavený systém by měl projít určitou transformací, minimálně formou zajištění větší bezpečnosti občanů ČR a adekvátní informovanosti cizinců a veřejnosti. Stejného názoru je i Hana Š. zmiňující jednak snazší možnost cizinců se informovat a třeba si i zjednodušeně podat žádost online, jednak posilování bezpečnosti státu za pomoci kladení většího důrazu na kontrolu osob při vstupu na území, při jejich pobytu a za pomoci menší tolerance přečinů cizinců.

Potencionální plány cizinců do budoucna se pokoušela vypátrat desátá otázka, na niž oba dotazovaní odpověděli, že v ČR plánují zůstat, neboť jak lze vypočítat z otázky jedenácté tazající se na jejich rodinný život v ČR, zde mají své rodiny, a nemají v úmyslu se vrátit zpět na Ukrajinu, kam však oba jezdí jen velmi zřídka např. za ostatními příbuznými.

Otázka dvanáctá cílila k dosažení informací o pracovní době a náplni práce cizinců v ČR. Yurii K. odpověděl tím, že jelikož podniká v oblasti financí, je jeho pracovní doba „od nevidím do nevidím“, zato Mykola L. pracující jako podnikový právník u soukromé společnosti se se svou pracovní dobou bohužel nesevěřil.

Snaha následující třinácté otázky se orientovala na nejvyšší dosažené vzdělání migrantů a rovněž na souvislost mezi jejich vzděláním a současným zaměstnáním. Tato souvislost se u Yuriiho K. neprojevovala, protože tento dosáhl inženýrského titulu v oblasti výstavby plynovodu a ropovodu, byť se dnes žije převážně finančnictvím. U Mykoly L. si lze spojitost mezi jeho vzděláním a zaměstnáním jasně všimnout, neboť disponuje magisterským právnickým vzděláním, jehož ve své profesi podnikového právníka patřičně využívá.

Ostatně i třetí otázka kladená státním zaměstnankyním se zaměřila také na kontinuitu jejich nejvyššího dosaženého vzdělání a současného zaměstnání, resp. současného pracovního zařazení. Všechny tři respondentky zastávaly názor, že jejich vzdělání koresponduje s jejich zaměstnáním, poněvadž Tereza M. i Bohumila N. disponují maturitním vysvědčením, Hana Š. dokonce vysokoškolským titulem, který dle jejích slov na její pracovní pozici nehraje příliš velkou roli. Bohumila N. však dodala, že své vzdělání považuje za odpovídající, ale jakožto zástupkyně vedoucí má vyšší platovou třídu, jež s jejím vzděláním již tolik nekoresponduje.

Čtrnáctá otázka položená cizincům se zajímala o to, jestli se respondenti setkali v ČR s určitým nelegálním jednáním, popř. s jakým a kde. Dotazovaný Yurii K. se podělil o někdejší potíže s mafiány, které však vyřešil domluvou. Ačkoliv Mykola L. řekl, že se s nelegálním jednáním setkal mnohokrát díky svému povolání, nezmínil již konkrétní případy.

Nezákoným, nelegálním jednáním se zabírala i otázka šestá týkající se pracovníků OAMP, zda se domnívají, že je možné nějak limitovat aktivity mafiánských struktur zneužívajících postavení cizinců. Na rozdíl od Terezy M., která si myslí, že toto jednání určitým způsobem omezit lze, Bohumila N. a Hana Š. zastávají názor, že při tak složitém procesu, přes jazykovou bariéru po naivitu klientů a znalosti zprostředkovatelů, bohužel ne.

Sedmá otázka určená pracovníkům OAMP nechávala prostor pro volné doplnění předchozích otázek a pro vyjádření jakéhokoliv osobního sdělení. Tereza M. nic doplnit nechtěla, ale Bohumila N. a Hana Š. se svěřily, že by si přály nové, další kolegy z důvodu každoročního narůstajícího trendu počtu cizinců vedoucího k časové tísní a ke stresu státních zaměstnanců. Bohumila N. dodala, že by obecně kolegům přála lepší pracovní podmínky, díky nimž by všichni chodili do práce rádi a bylo jim tam dobře.

Poslední, patnáctá otázka adresovaná migrantům byla koncipována stejně jako sedmá otázka položená státním zaměstnankyním, tudíž i cizinci mohli cokoli ještě nad rámec doplnit a jakkoliv se vyjádřit. Mykola L. tuto možnost nevyužil, avšak Yurii K. v odpovědi projevil svou velkou náklonnost k ČR plynoucí z bohaté české historie, intelektu, kultury, podnebí, ale také ze svých zkušeností z ostatních zemí EU, které navštívil, které ho utvrdily v tom, že život v ČR je báječný, že ČR je naprosto ideálním místem pro běžný život.

Z výše uvedeného si lze povšimnout, že **teorie č. 1** smýšlející nad určitou diskriminací cizinců v ČR se bohužel potvrdila, jelikož se oba respondenti museli vypořádat minimálně v začátcích svého pobytu v ČR s předsudky a narážkami na svůj původ, což jim však dle tvrzení naštěstí nezkreslilo pohled na ČR a setrvali zde dalších téměř 30 let.

Rovněž u **teorie č. 2** se potvrdila má predikce personálně poddimenzovaných pracovišť OAMP – OPC, neboť z výzkumu vyplývá, že se víceméně každé pracoviště potýká v důsledku neustále narůstajícího trendu migrujících cizinců do ČR s nedostatkem pracovníků, což může být však mj. zapříčiněno nulovou motivací zaměstnanců a nezájmem ze strany státu.

I **teorie č. 3** naplnila mé očekávání ohledně nadměrné byrokracie zapříčiněné nejspíše nedostatečnou elektronizací a modernizací OAMP, s níž jsou nuceni se potýkat nejen státní zaměstnanci, ale i cizinci samotní. Faktem zůstává, že samotná elektronizace je finančně nákladná, zvláště v době, kdy se vláda ČR chystá šetřit, kde se dá, tudíž nemůže být provedena v takové míře, v jaké by nejspíše bylo potřeba v rámci potřebného časového období. Prozatím bohužel neexistuje žádná zjednodušená verze pro cizince např. pro podávání žádostí elektronicky, nikoliv datovou schránkou, kterou mnoho cizinců nemá, jako je tomu doposud, ale spíše přes nějaký kupř. snadný online formulář, omezující jednání všelijakých zprostředkovatelů či pracovních agentur.

Je jasné, je logické, že není možné celý imigrační proces zjednodušit jen proto, že cizinci dostatečně neovládají český jazyk, že se nevyznají v příslušných zákonech a jiných právních předpisech, ale snad by stálo za úvahu některé úkony činit jinak např. zvýšením efektivity komunikace mezi jednotlivými státními institucemi a tím tak snížit zátěž kladenou jak na klienty, tak na pracovníky OAMP.

Nic však není jen černé a bílé, co cizinec, to jiný příběh, jiný motiv výběru cílové země, ale i přesto nelze ke každému cizinci přistupovat naprosto individuálně, zvláště když se jejich počet v ČR ustavičně zvyšuje. Tím, že problematika azylové a migrační politiky ČR má dozajista přesah i do politik ostatních států a jiných aspektů života obyvatel, není žádoucí její kompletní náhlá reforma, hovoříme zde o dlouhodobém, strategickém konceptu, na kterém se musí průběžně pracovat a se kterým je zapotřebí pružně manipulovat jednak s ohledem na aktuální dění ve světě, jednak s ohledem na aktuální dění v zemi.

Závěr

Azylová a migrační politika ČR ušla, a dozajista ještě ujde, dlouhou, leckdy kamenitou a nerovnou cestu, na níž se setkala s mnoha četnými změnami, úskálími a oblastmi potřebnými modifikovat a zohlednit současnou situaci, na kterou musí být připravena reagovat. Ona obecně otázka migrace a azylu představuje mimořádně složitou, náročnou a velmi aktuální problematiku, jejíž význam i komplikovanost v čase dále narůstá. Tomuto faktu by měl rovněž odpovídat vývoj státní azylové a migrační politiky v ČR, která je v současnosti velmi atraktivní a významnou destinací přistěhovalců, a proto se toto téma stalo předmětem našeho výzkumu, z něž vyplývá, že se česká veřejná správa sice snaží držet krok s dynamikou vývoje, ale v řadě případů zaostává. Naopak pozitivem zůstává stálá modernizace a modifikace činnosti veřejné správy, která bude s nemenší intenzitou probíhat i v budoucnu.

Kapitola první mé práce se zaměřila právě na postupný vývoj a progres této politiky v průběhu přibližně čtyř posledních století, kde se pokoušela sledovat **emigraci do roku 1989** zprvu zapříčiněnou náboženským a politickým útlakem řemeslníků, umělců a obchodníků odcházejících za lepšími podmínkami, což se však rozcházel s názory tehdejších panovníků, dle nichž měl stát prosperovat díky kvantitě pracovníků. Situace si žádala určité řešení, které se jí dostalo v podobě vydání vystěhovaleckých patentů a poptávky po kvalifikovaných pracovnících ze zahraničí, přičemž se posléze stát snažil chránit novým zákonem své obyvatele před údajnými zkreslenými klady emigrace.

Přestože se na území nacházely desítky tisíc lidí z Vietnamu, Kuby, Severní Koreje či Jugoslávie, tak **imigrace do roku 1989** nezastávala příliš silnou pozici, neb totalitní země neměly zájem o přistěhovalce, proto v případě nedostatku pracovních nebo branných sil sáhly po vnitřní migraci současných obyvatel. Na tyto poměry měl vliv konec první světové války, rozpad Rakouska-Uherska a vznik Československa, které začalo být velmi atraktivní destinací pro reemigraci Čechů a Slováků z ciziny, s tím, že konec 20. let 19. století s sebou přinesl prvotní myšlenky upravující imigraci a pobyty cizinců na území Československa. Následně po druhé světové válce došlo k dalším legislativním úpravám směřujícím vůči režimem vysídleným, repatriovaným osobám a dalším obyvatelům evropských i mimoevropských zemí, načež se v 70. a 80. letech 20. století do popředí dostala dočasná pracovní migrace řízená mezivládními dohodami.

Byť se **po roce 1989** předpokládala zvýšená **emigrace** v řádech milionů lidí, ve skutečnosti emigrovalo téměř a „pouze“ 200 000 tisíc obyvatel Československa do západních a jižních zemí, tudíž Československo zůstávalo stále spíše zemí imigrační. Jisté změny však v migračních otázkách doprovázelo vytvoření schengenského prostoru, na jehož základě šlo a lze snáze překročit státní hranice, o čemž svědčí i samotná **imigrace po roce 1989**, kdy stoupl zájem podnikatelů o zahraniční síly, které byly levnější nežli tuzemské, a imigrace se stala běžným jevem. Nejen schengenský prostor, ale též vstup ČR do EU znamenal pro oblast této politiky velké novum, řadu nových pravidel a zásad. Tato podkapitola hovoří také o postupně se uvolňující vízové politice a zásadních právních předpisech, zákonu o azylu a zákonu o pobytu cizinců, avšak neopomíná přechod části agendy z cizinecké policie na OAMP a zavedení nových pobytových oprávnění včetně jejich proměn až do současné podoby. Podkapitola nebyla ochuzena ani o různé tabulky sloužící k představě čtenáře o možných počtech cizinců, kteří smějí vstoupit do ČR buďto klasicky, nebo zrychleně díky tzv. stanoveným kvótám a programům. V neposlední řadě se tato kapitola doprovázená i různými grafy pokoušela vymezit základní, bohužel často zaměňované pojmy: cizinec, azylant, uprchlík, žadatel o mezinárodní ochranu, osoba požívající doplňkové ochrany a migrant.

Druhá kapitola se zaměřila na instituce a organizace zabývající se azylovou a migrační politikou s tím, že tyto logicky rozčlenila na úrovni **vnitrostátní**, posléze na úrovni **mezinárodní**. V rámci vnitrostátní úpravy se zde objevují ústřední orgány státní správy, jako je např. Ministerstvo vnitra ČR, poté jeho dílčí organizační složka OAMP, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, a Policie ČR, resp. cizinecká policie. Podkapitola nezapomíná ani na Správu uprchlických zařízení MV ČR a Národní centrálu proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování. V případě mezinárodních organizací se dostalo prostoru OSN včetně jejích agentur, Radě Evropy, Frontexu a EUROPOLu.

Kapitola třetí smýšlela nad právními předpisy, které jsou pro tuto politiku zásadní, díky kterým může fungovat. Stejně jako tomu bylo u předchozí kapitoly, i zde se v rámci zachování logiky věci kapitola člení jak na **vnitrostátní**, tak na **mezinárodní** úroveň. Ve vnitrostátní rovině podkapitola hovoří o základních právních předpisech, ale také o možných variantách pobytů a víz v ČR, ať již krátkodobých, dlouhodobých, přechodných, nebo trvalých. Co se týče úrovně

mezinárodní, tak v této podkapitole má slovo jednak Ústava ČR, jednak různé komunitární normy a mezinárodní úmluvy.

Poslední kapitola teoretické části diplomové práce, **čtvrtá kapitola** polemizovala zprvu nad faktory ovlivňujícími migraci v ČR, kam můžeme zařadit určité jazykovou podobnost, geografickou vzdálenost, ekonomické, politické či kulturní podmínky spolu s migračními sítěmi, jež mohou zpočátku cizincův život v ČR usnadnit, ale později mohou být spíše k tíži. Následně se tato kapitola zaměřila na, dle mého názoru, nejpálčivější oblasti cizinecké problematiky, mezi něž byla uvedena nelegální migrace, neoprávněné zaměstnávání, klientský systém a zprostředkovatelé spolu s agenturním zaměstnáváním, jazyková bariéra a účelové sňatky. Podkapitola účelových manželství byla také kazuisticky doplněna o případ takového manželství, kde můžeme vidět, že prokázat účelovost manželství v prvoinstančním řízení není vždy samo o sobě jednoduché přinejmenším s ohledem na unijní legislativu, protože vydá-li OAMP rozhodnutí s negativním výsledkem, žadatel využije řádného opravného prostředku, věc následně putuje na komisi, která obvykle věc vrátí k novému projednání OAMP. O něco paradoxně snazší situace pro prokázání účelového sňatku nastává tehdy, kdy byl žadatel o pobyt úspěšný, ale po určité době OAMP dostane informaci, že manželství není ve stavu, kdy ho jsou oba manželé schopni konzumovat, kdy mezi nimi dochází k jistým problémům vedoucím nositele pobytu k výpovědi, že spolu s žadatelem pár dále netvoří, tudíž že není důvod, který mnohdy nikdy ani nebyl, aby v ČR nadále setrval.

Pátá kapitola výzkumného charakteru se pomocí empirického šetření formou kvalitativního výzkumu se dvěma cizinci a třemi státními zaměstnankyněmi pokoušela ukázat na různá úskalí azylové a migrační politiky ČR, ale také na možné řešení budoucích výzev nadcházejících dnů, měsíců a let. Pro patřičné zhodnocení výzkumu byly vytvořeny celkem tři teorie. **Teorie č. 1** potvrdila myšlenku tkvící v představě, že se cizinci v ČR musí, nebo v tomto případě museli vypořádat s jistou diskriminací, předsudky a narážkami na jejich původ, byť minimálně v začátcích svého pobytu v ČR. Tato skutečnost pramenící patrně z dějin národů přetrvává a bohužel se nedá vyřešit ze dne na den. Ovšem není to záležitost jen ČR, která se s tímto potýká, což však neznamená, že by se na ni nemělo poukázat, ale naopak, že by měli být mladí, dospívající lidé utvářející si své názory a pohled na svět vedeni k respektu a dodržování základních lidských práv a svobod.

Teorie č. 2 také naplnila očekávání, neboť z výpovědí dotazovaných vyplynulo, že státní správa, resp. OAMP není dostatečně personálně vybaven na takový objem cizinců migrujících do ČR, proto jsem toho názoru, že by měl být nějak více podpořen zájem o toto povolání, anebo že by se mohlo od jistých administrativních úkonů upustit, či je alespoň zjednodušit. Ke zvýšení zájmu o toto povolání by jistě pomohla i úprava nešťastného zákona o státní službě s tím, že by zaměstnancům mohl být nabízen kupř. náborový či výsluhový příspěvek, popř. jiné motivační benefity. Dalším z řešení, které by mohlo vést k úbytku klientů, by mohlo být i zvýšení správních poplatků pro občany EU a jejich rodinné příslušníky žádající o pobyt v ČR, jelikož tito občané dnes např. za podání žádosti musí zaplatit 200 Kč, avšak občané třetích zemí starší 15 let 2 500 Kč a mladší 15 let 1 000 Kč. Obdobnou situaci můžeme spatřit též při ztrátě povolení k pobytu, kdy občané EU včetně jejich rodinných příslušníků za nový doklad zaplatí 300 Kč, ale občané třetích zemí 4 000 Kč.

Ostatně i **teorie č. 3** prokázala prvotní přesvědčení spočívající v nadměrné byrokratické zátěži jak cizinců, tak státních zaměstnanců, proto i zde vidím prostor pro možnou budoucí úpravu. Zvýšení elektronizace státní správy by v této sféře bylo jistě více než vítané, ovšem je jasné, že tato možnost se ukazuje jako nákladná a dlouhodobá záležitost. Myslím si, že jedním z efektivních řešení by mohlo být prodloužení lhůty k dokládání potřebných náležitostí, nebo prodloužení doby platnosti pobytového oprávnění občanů třetích zemí, např. ze dvou let na tři roky. Pro zachování patřičného finančního výnosu by se tato varianta však nejspíše měla promítnout i do již výše zmíněných správních poplatků.

Svou diplomovou prací bych ráda upozornila na problematické oblasti této politiky, které je a bude nutno řešit. Atraktivita České republiky stále zůstává, cizinců stále přibývá a vzhledem k současnému dění ve světě jistě přibývat bude i nadále. Jsem toho názoru, že každý slušný cizinec by měl dostat v ČR šanci, ale také zastávám stanovisko, že stát by měl více dbát na to, koho do země vpustit, jak reálně a současně rozumně zvládat nápor cizinců a jak zajistit optimální chod této politiky.

Resumé

My diploma thesis entitled "Issues of Asylum and Migration Policy of the Czech Republic in the Context of Public Administration" is divided into a total of five chapters, with the first four theoretical chapters and the fifth chapter consisting of the research itself. The first chapter has dealt with the gradual development of this policy over the last four centuries. This chapter also mentions both emigration and immigration to and since 1989.

The next, second chapter has dealt with institutions and organizations that address the asylum and migration policy of the Czech Republic at the national but also international level. Of course, the Department of Asylum and Migration Policy, the Commission for Decisions on the Residence of Foreigners, the Aliens Police, the Administration of Refugee Facilities of the Ministry of the Interior, the National Center against Organized Crime, or the UN, the Council of Europe, Frontex or EUROPOL are not left out of this chapter.

The third chapter has mentioned the legislation that this policy must follow and that it must respect. The legislation has been again divided into two levels, national law and international law. One of the subchapters at the national level deals with possible variants of stays and visas in the Czech Republic.

The fourth chapter has reflected on the factors that affect migration, but also on the most pressing issues of this policy, which include illegal migration, illegal employment of foreigners, the client system and intermediaries, including agency employment, language barriers and, unfortunately, purposeful marriages. This chapter has been enriched by one case of purposeful marriage, thanks to which we can notice that proving arranged marriage is not easy.

The last, fifth chapter was created with the help of qualitative research with two foreigners from Ukraine and three state employees. I have created a total of three theories, thanks to which I have later evaluated my research.

With my diploma thesis I would like to draw attention to the problematic areas of this policy, which are and will have to be addressed, at least due to the ever-growing number of foreigners in the Czech Republic and undersized workplaces of the Department of Asylum and Migration Policy. Adjustments are needed mainly so that state employees can continue to perform their work in a quality and professional manner, and so that foreigners themselves are satisfied with their work.

Zdroje

Knižní

- BARŠOVÁ, Andrea; BARŠA, Pavel. *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. 308 s. Monografie, sv. č. 15. ISBN 80-210-3875-6.
- BAUEROVÁ, Helena; HLAVÁČKOVÁ, Hana; VOŠTA, Milan. *Vnitřní a vnější dimenze bezpečnosti Evropské unie*. Praha: Libri, 2018. 168 s. ISBN 978-80-7277-576-7.
- BROUČEK, Stanislav. *Migrace z České republiky po roce 1989 v základních tematických okruzích*. Praha: Etnologický ústav AV ČR, 2017. 300 s. ISBN 978-80-88081-09-8.
- BROUČEK, Stanislav; GRULICH, Tomáš. *Nová emigrace z České republiky po roce 1989 a návratová politika: (náhled na problematiku v kontextu vývoje světových migrací: vznik moderních diaspor a transnacionálních společností)*. 1. vyd. Praha: Etnologický ústav AV ČR ve spolupráci se Senátem PČR a Mezinárodní organizací pro migraci, 2014. 237 s. ISBN 978-80-87112-76-2.
- CEJP, Martin a kol. *Společenské zdroje vývoje organizovaného zločinu*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. Studie. 211 s. ISBN 978-80-7338-155-4.
- Český statistický úřad. *Cizinci v České republice. Foreigners in the Czech Republic*. Praha: Odbor statistiky trhu práce a rovných příležitostí, 2020. 236 s. ISBN 978-80-250-348-6.
- DANČÁK, Břetislav; ŠIMÍČEK, Vojtěch, eds. *Bezpečnost České republiky: právní aspekty situace po 11. září 2001*. Brno: Masarykova univerzita, 2002. 286 s. ISBN 80-210-3009-7.
- DRBOHLAV, Dušan, ed. *Nelegální ekonomické aktivity migrantů: (Česko v evropském kontextu)*. Praha: Karolinum, 2008. 311 s. ISBN 978-80-246-1552-3.

- FASSMANN, Heinz; MÜNZ, Rainer. *Einwanderungsland Österreich? Historische Migrationsmuster, aktuelle Trends und politische Massnahmen*. Wien: Wissenschaft Jugend & Volk, 1995. 115 s. ISBN 978-3851910339.
- HAMPL, Martin. *Regionální vývoj: specifika české transformace, evropská integrace a obecná teorie*. Praha: DemoArt, 2001. 328 s. ISBN 80-902686-6-8.
- HASMAN, Jiří; NOVOTNÝ, Josef. *Kdo, odkud, kam a s kým: prostorová příbuznost migračních skupin na globální, národní i lokální úrovni*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2017. Studie. 146 s. ISBN 978-80-88018-13-1.
- HRABÁLEK, Martin. *Ochrana hranic EU a role agentury Frontex v ní*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, Mezinárodní politologický ústav, 2012. 155 s. ISBN 978-80-210-5988-7.
- HRADEČNÁ, Pavla a kol. *Řešení otázek neoprávněného pobytu cizinců: situace v ČR a ve vybraných evropských zemích*. Praha: Linde, 2011. 267 s. ISBN 978-80-7201-869-7.
- JAKOUBKOVÁ BUDILOVÁ, Lenka; FAKTOVÁ, Garbiela; HANUS, Lukáš; JAKOUBEK, Marek; PAVLÁSEK, Michal. *Balkán a migrace: na křižovatce antropologických perspektiv*. AntropoEdice, sv. 1. Praha: AntropoWeb, 2011. 149 s. ISBN 978-80-905098-0-1.
- JANKŮ, Martin; JANKŮ, Linda. *Politické a právní základy evropských integračních seskupení*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010. 253 s. ISBN 978-80-7400-323-3.
- JÍLEK, Dalibor; POŘÍZEK, Pavel, eds. *Aktuální právní problémy azylového a cizineckého práva: sborník z vědeckého semináře uskutečněného dne 10. září 2015 v Kanceláři veřejného ochránce práv – Aktuální právní problémy azylového a cizineckého práva*. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv, 2016. 512 s. ISBN 978-80-7552-364-8.

- MARCZYOVÁ, Klaudia; MEDELSKÝ, Jozef; ODLER, Robert a kol. *Aktuálne problémy migrácie v Európe a jej ľudskoprávna dimenzia*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2016. 400 s. ISBN 978-80-87975-50-3.
- PAVELČÍKOVÁ, Nina. *Romové v českých zemích v letech 1945-1989*. Praha: Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, 2004. Sešity Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, 12. 183 s. ISBN 80-86621-07-3.
- PAVLÍK, Zdeněk; KUČERA Milan. *Populační vývoj České republiky 1990-2002*. 1. vyd. Praha: Demoart, 2002. 98 s. ISBN 80-902686-8-4.
- Rada Evropy. *800 milionů Evropanů*. Praha: Informační středisko Rady Evropy, 2006. 101 s.
- RÁKOCZYOVÁ, Miroslava; TRBOLA, Robert, eds. *Sociální integrace přistěhovalců v České republice*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2009. Studie. 309 s. ISBN 978-80-7419-023-0.
- SLÁDEK, Karel. *Ruská diaspora v České republice: sociální, politická a religiózní variabilita ruských migrantů*. Praha: Pavel Mervart, 2010. 144 s. ISBN 978-80-87378-49-6.
- VACULÍK, Jaroslav. *Češi v cizině – Emigrace a návrat do vlasti*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2002. 74 s. ISBN 80-210-3001-1.
- VALÁŠKOVÁ, Nad'a. *Češi v Rusku*. In: *Češi v cizině 9*. Praha: Ústav pro etnografii a folkloristiku AV ČR, 1996.

Internetové

- Adobe Stock. *Nově musí každý cizinec s povolením k dlouhodobému pobytu absolvovat integrační kurz.* [online]. Copyright © 1994 CzechInvest [cit. 24.10.2021]. Dostupné z: <https://www.czechinvest.org/cz/Homepage/Novinky/Leden-2021/Nove-musi-kazdy-cizinec-s-povolenim-k-dlouhodobemu-pobytu-absolvovat-integracni-kurz>.
- Český statistický úřad. *Cizinci: počet cizinců.* [online]. Copyright © 2021 ČSÚ [cit. 24.10.2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/cizinci/cizinci-pocet-cizincu>.
- Člověk v tísni. *Uprchlíci v číslech.* [online]. Copyright © 2020 Člověk v tísni, o.p.s. [cit. 29.09.2021]. Dostupné z: <https://www.clovekv tisni.cz/migracni-statistiky-4518gp>.
- Evropská komise. *Eurosur.* [online]. Copyright © 2021 Generální ředitelství pro migraci a vnitřní záležitosti [cit. 19.11.2021]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/home-affairs/policies/schengen-borders-and-visa/border-crossing/eurosur_en.
- Evropský parlament. *Azyl a migrace v EU: fakta a čísla.* [online]. Copyright © 2021 UNHCR [cit. 16.11.2021]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/society/20170629STO78630/azyl-a-migrace-v-eu-fakta-a-cisla>.
- Evropský parlament. *Migrační krize v Evropě.* [online]. Copyright © 2021 UNHCR [cit. 16.11.2021]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/society/20170629STO78631/migracni-krize-v-evrope>.
- Frontex. *Co je to Frontex?* [online]. Copyright © 2021 FRONTEX [cit. 19.11.2021]. Dostupné z: <https://frontex.europa.eu/language/cs/>.
- IRS Czech. *Trvalý pobyt pro cizince v ČR.* [online]. Copyright © 2018 IRS CZECH [cit. 07.01.2022]. Dostupné z: <https://irsczech.com/trvaly-pobyt>.

- Lidovky.cz, ČTK. *Migrační krize v číslech. Do Evropy stále proudí nejvíc Syřanů a Afgánců, na třetím místě je ale změna.* [online] Praha, 2020. Copyright © 2021 MAFRA, a.s., ISSN 1213-1385 [cit. 17.11.2021]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/svet/migracni-krize-v-cislech-do-evropy-stale-proudi-nejvic-syranu-a-afghancu-na-tretim-miste-je-ale-zmen.A200831_184815_ln_zahranici_ele.
- Lidovky.cz, ČTK. *Po roce 1989 odešlo do ciziny až 200 tisíc Čechů. Nejvíce do USA.* [online] Praha, 2014. Copyright © 2021 MAFRA, a.s., ISSN 1213-1385 [cit. 12.10.2021]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/po-roce-1989-z-ceska-odeslo-az-200-tisic-lidi-nejvice-do-usa.A140605_172600_ln_domov_sk.
- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. *Nelegální zaměstnávání.* [online]. Copyright © 2022 MPSV ČR [cit. 18.01.2022]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/nelegalni-zamestnavani>.
- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. *Volný vstup na trh práce.* [online]. Copyright © 2021 MPSV ČR [cit. 27.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/volny-vstup-na-trh-prace>.
- Ministerstvo vnitra České republiky. *Krátkodobý pobyt (vízová povinnost / bezvízový styk).* [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 28.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/kratkodoby-pobyt-vizova-povinnost-bezvizovy-styk.aspx>.
- Ministerstvo vnitra ČR. *Česká republika aktivně pomáhá řešit migrační krizi.* [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 17.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/ceska-republika-aktivne-pomaha-resit-migracni-krizi.aspx>.
- Ministerstvo vnitra ČR. *Dlouhodobý pobyt.* [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 05.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/obcane-tretim-zemi-dlouhodoby-pobyt.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>.

- Ministerstvo vnitra ČR. *Kdo je občan EU a jeho rodinný příslušník?* [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 07.01.2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/kdo-je-obcan-eu-a-jeho-rodinny-prislusnik-209966.aspx>.
- Ministerstvo vnitra ČR. *Kvóty pro ekonomickou migraci & Programy schválené vládou za účelem dosažení ekonomického přínosu pro ČR.* [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 22.10.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/kvoty-pro-ekonomickou-migraci-programy-schvalene-vladou-za-ucelem-dosazeni-ekonomickeho-prinosu-pro-cr.aspx>.
- Ministerstvo vnitra ČR. *Odbor azylové a migrační politiky.* [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 05.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/odbor-azylove-a-migracni-politiky.aspx>.
- Ministerstvo vnitra ČR. *Organizační struktura.* [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 05.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/organizacni-struktura-362751.aspx>.
- Ministerstvo vnitra ČR. *Rada Evropy.* [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 19.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rada-evropy.aspx>.
- Ministerstvo vnitra ČR. *Slovníček pojmů – Aktuální informace o migraci.* [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 24.10.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>.
- Ministerstvo vnitra ČR. *Vízum k pobytu nad 90 dnů (dlouhodobé).* [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 05.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/vizum-k-pobytu-nad-90-dnu-dlouhodobě.aspx>.
- Ministerstvo vnitra ČR. *Hlášení změn.* [online]. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 30.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/obcane-tretich-zemi-hlaseni-zmen.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>.

- Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. *Rodinný příslušník občana EU*. [online]. Copyright © 2021 MZV ČR [cit. 07.01.2022]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/informace_pro_cizince/kratkodobe_vizum/rodinny_prislusnik_obcana_eu/index.html.
- Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. *Sloučení rodiny*. [online]. Copyright © 2021 MZV ČR [cit. 28.11.2021]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/informace_pro_cizince/pobytova_opravneni_k_pobytu_nad_90_dnu/sloucení_rodiny_1.html.
- Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. *Státy bez vízové povinnosti*. [online]. Copyright © 2021 MZV ČR [cit. 28.11.2021]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/informace_pro_cizince/kratkodobe_vizum/seznam_statu_jejichz_obcane_nepodlehaji/index..
- Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. *Studium*. [online]. Copyright © 2021 MZV ČR [cit. 28.11.2021]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/informace_pro_cizince/pobytova_opravneni_k_pobytu_nad_90_dnu/studium_dlouhodobě.html.
- Moje Evropa. *Niceská smlouva*. [online]. Copyright © 2022 Mojeevropa [cit. 09.01.2022]. Dostupné z: <https://mojeevropa.cz/eurowiki/niceska-smlouva/>.
- OSN Česká republika. *Agentury OSN v ČR*. [online] Praha, 2020. Copyright © 2021 Informační centrum OSN [cit. 17.11.2021]. Dostupné z: <https://www.osn.cz/osn/agentury-osn-v-cr/>.
- Policie České republiky. *SIS a SIRENE*. [online]. Copyright © 2021 Policie ČR [cit. 15.11.2021]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/sis-a-sirene.aspx>.
- Policie České republiky. *Služba cizinecké policie*. [online]. Copyright © 2021 Policie ČR [cit. 14.11.2021]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-831034.aspx>.

- Rada Evropské unie. *PRADO – CZE-JO-05001*. [online]. Copyright © 2019 EU [cit. 07.01.2022]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/prado/cs/CZE-JO-05001/index.html>.
- Rada Evropy. *Hodnoty*. [online]. Copyright © 2021 Council of Europe [cit. 19.11.2021]. Dostupné z: <https://www.coe.int/en/web/about-us/values>.
- Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra ČR. *PřS Ruzyně*. [online]. Copyright © 2017 Správa uprchlických zařízení ministerstva vnitra [cit. 14.11.2021]. Dostupné z: <http://www.suz.cz/co-delame/provoz-zarizeni/prs-ruzyne/>.
- Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra ČR. *PřS/PoS Zastávka*. [online]. Copyright © 2017 Správa uprchlických zařízení ministerstva vnitra [cit. 14.11.2021]. Dostupné z: <http://www.suz.cz/co-delame/provoz-zarizeni/prs-zastavka/>.
- Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra ČR. *ZZC Bělá-Jezová*. [online]. Copyright © 2017 Správa uprchlických zařízení ministerstva vnitra [cit. 14.11.2021]. Dostupné z: <http://www.suz.cz/co-delame/provoz-zarizeni/zzc-bela-jezova/>.
- UNHCR Czech Republic. *Právní dokumenty*. [online]. Copyright © 2001-2022 UNHCR [cit. 09.01.2022]. Dostupné z: <https://www.unhcr.org/cz/226-czzakladni-informaceumluvy-html.html>.
- Velvyslanectví České republiky v Dillí. *Rodinný příslušník občana EU*. [online]. Copyright © 2022 MZV ČR [cit. 16.01.2022]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/newdelhi/cz/ko/kratkodoba_viza_do_90_dnu/kratkodoba_viza_do_90_dnu/rodinny_prislusnik_obcana_eu.html.
- *Zákony pro lidi – Sbíрка zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25.8.2015, čj. 6 Azs 69/2015-30*. [online]. Copyright © 2010 AION CS, s.r.o. [cit. 16.01.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nsscr/6-azs-96-2015-30>.

Elektronické dokumenty

- EUROPOL. *EUROPOL in brief 2019*. [online]. Copyright © 2020 European Union Agency for Law Enforcement Cooperation [cit. 09.01.2022]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/publications-events/main-reports/europol-in-brief-2019#downloads>.
- Evropská komise. *Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě – Pomáhat vnitrostátním orgánům v boji proti zneužívání práva na volný pohyb: Příručka pro řešení otázky údajných účelových sňatků mezi občany EU a státními příslušníky třetích zemí v kontextu práva EU o volném pohybu občanů EU*. [online]. Brusel, 2014. Copyright © 1995–2022 EU [cit. 16.01.2022]. Dostupné z: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2014\)604&lang=cs](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2014)604&lang=cs).
- Evropská unie. *Listina základních práv a svobod EU*. [online]. Copyright © 2012 EU [cit. 09.01.2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/ALL/?uri=CELEX:12012P/TXT>.
- EZZEDDINE, Petra; KANIOKOVÁ, Miriam; VOSECKÁ, Blanka. *Vstupní analýza zohledňování genderové perspektivy a problematiky genderově podmíněného násilí při realizaci české azylové politiky*. [online]. Copyright © 2017 Odbor rovnosti žen a mužů Úřad vlády ČR [cit. 09.01.2022]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/Analyza_migrace-KVOP-MK-170510.pdf.
- KOŘALKA, Jiří; KOŘALKOVÁ, Květa. *Základní tendence českého vystěhovalectví a české reemigrace do počátku dvacátých let 20. století*. In *Češi v cizině 7*. [online]. Praha: Ústav pro etnografii a folkloristiku AV ČR, Copyright © 2005 Hospodářská a kulturní studia [cit. 08.10.2021]. Dostupné z: <http://www.hks.re/wiki/odkazy-krajane>.
- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. *Úmluva o právech dítěte a související dokumenty*. [online]. Copyright © 2016 MPSV ČR [cit. 09.01.2022]. ISBN 978-80-7421-120-1. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rlp/vybory/pro-prava-ditete/Preklady-dokumentu-OSN.pdf>.

- Ministerstvo vnitra ČR. *Podkladový materiál Ministerstva vnitra pro poslance Parlamentu ČR, 39. schůze PČR – bod Informace vlády ČR o migrační krizi.* [online]. Praha, 2016. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 17.10.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/informace-vlady-cr-o-migracni-krizi.aspx>.
- Ministerstvo vnitra ČR. *Přehled změn provedených novelou zákona o pobytu cizinců s účinností od 2.8.2021.* [online]. Praha, 2021. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 23.10.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/sluzby-pro-verejnost-informace-pro-cizince-informace-pro-cizince.aspx>.
- Ministerstvo vnitra ČR. *Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky 2020.* [online]. Praha, 2021. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 05.11.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/rocni-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace-a-integrace-cizincu-v-ceske-republice-za-roky-2001-2019.aspx>.
- Ministerstvo vnitra ČR. *Zpráva o situaci v oblasti migrace ČR na území České republiky za rok 2004.* [online]. Praha, 2005. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 17.10.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/rocni-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace-a-integrace-cizincu-v-ceske-republice-za-roky-2001-2019.aspx>.
- NCOZ. *Výroční zpráva 2020.* [online]. Praha, 2020. Copyright © 2021 NCOZ [cit. 14.11.2021]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/web-informacni-servis-zpravodajstvi-vyrocní-zprava-ncoz-2020.aspx>.
- Nejvyšší kontrolní úřad ČR. *Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 18/32.* [online]. Praha, 2020. Copyright © 2022 NKÚ [cit. 18.01.2022]. Dostupné z: <https://www.nku.cz/scripts/rka/detail.asp?cisloakce=18/32>.

- Sdružení pro integraci a migraci. *Změny zákona o pobytu cizinců platné od 31.7.2019*. [online]. Praha, 2019 Copyright © 2011 Sdružení pro integraci a migraci [cit. 20.10.2021]. Dostupné z: https://www.migrace.com/cs/clanky/1103_zmeny-zakona-o-pobytu-cizincu-platne-od-31-7-2019.
- Úmluva č. 179/1935 Sb., o mezinárodním postavení uprchlíků. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 08.10.2021]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.
- Vláda ČR. *Příloha č. 2 k nařízení vlády č. 220/2019 Sb.* [online]. Praha, 2019. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 23.10.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/kvoty-pro-ekonomickou-migraci-programy-schvalene-vladou-za-ucelem-dosazeni-ekonomickeho-prinosu-pro-cr.aspx>.
- Vláda ČR. *Příloha č. 2 k nařízení vlády č. 220/2019 Sb., ve znění nařízení vlády č. 233/2021 Sb.* [online]. Praha, 2021. Copyright © 2021 MV ČR [cit. 23.10.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/kvoty-pro-ekonomickou-migraci-programy-schvalene-vladou-za-ucelem-dosazeni-ekonomickeho-prinosu-pro-cr.aspx>.

Právní předpisy

- Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951 (Ženevská úmluva).
- Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).
- Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.
- Zákon č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky.
- Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

Seznam zkratek

CEAS	Společný evropský azylový systém
Cizinecká policie	Služba cizinecké policie
ČR	Česká republika
ČSFR	Česká a Slovenská Federativní Republika
EU	Evropská unie
EUROSUR	Evropský systém ostrahy hranic
FBI	Federální úřad vyšetřování
Komise	Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců
Kupř.	Kupříkladu
Listina	Listina základních práv a svobod
Ministerstvo	Ministerstvo vnitra ČR
Mj.	Mimo jiné
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
Např.	Například
Nařízení 2018/1806	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1806 ze dne 14. listopadu 2018, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (kodifikované znění)
NCOZ	Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování
NSS	Nejvyšší správní soud
OAMP	Odbor azylové a migrační politiky
OPC	Oddělení pobytu cizinců

OSN	Organizace spojených národů
PKVP	Program pro klíčový a vědecký personál
PKZ	Program pro kvalifikované zaměstnance
PVKZ	Program pro vysoce kvalifikované zaměstnance
Resp.	Respektive
ŘSCP	Ředitelství služby cizinecké policie
SIS	Schengenský informační systém
SUZ	Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra ČR
Trestní řád	Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním
Trestní zákoník	Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoníku
Tzn.	To znamená
Tzv.	Takzvaně
UNHCR	Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky v ČR
USA	Spojené státy americké
Ústava	Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR
Zákon o azylu	Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
Zákon o pobytu cizinců	Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů
Zákon o zaměstnanosti	Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti
ZÚ	Zastupitelský úřad
Ženevská úmluva	Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951

Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1 Maximální počet žádostí o zaměstnaneckou kartu od 1. 9. 2019.....	20
Tabulka 2 Maximální počet žádostí o zaměstnaneckou kartu od 1. 7. 2021.....	20
Graf 1 Vývoj počtu cizinců v ČR dle typu pobytu.....	23
Graf 2 Vývoj žádostí o azyl v EU v letech 2010–2020.....	24
Graf 3 Vývoj žádostí o azyl v ČR v letech 2010–2020.....	25
Graf 4 Vývoj nelegální migrace v letech 2008–2020.....	27

Seznam příloh

Příloha č. 1 Předávací protokol OAMP ze dne 6. 12. 2021

Příloha č. 2 Odpověď PČR ze dne 21. 1. 2022 na předání cizince ze dne 6. 12. 2021

Příloha č. 3 Předávací protokol OAMP ze dne 4. 10. 2021

Příloha č. 4 Sdělení výsledku opatření ze dne 2. 1. 2022 k předání cizince ze dne 4. 10. 2021

MINISTERSTVO VNITRA ČR

Odbor azylové a migrační politiky
Oddělení pobytu cizinců Plzeňský kraj
Jagellonská 1017/9, 301 00 Plzeň

Č.j.: [REDAKCE]

Plzeň 06.12.2021
Počet listů: 1

Policie České republiky
Odbor cizinecké policie
Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort
Slovanská alej 2046/26
307 51 Plzeň

PŘEDÁVACÍ PROTOKOL

Dne 06.12.2021 v 09.40 hod. se dostavil níže uvedený cizinec:

příjmení, jméno: [REDAKCE]
datum narození: [REDAKCE]
státní příslušnost: [REDAKCE]
poslední místo hlášeného pobytu: [REDAKCE]
číslo cestovního dokladu: [REDAKCE]

k Odboru azylové a migrační politiky Plzeň, Oddělení pobytu cizinců Plzeňský kraj. Kontrolou v CIS bylo zjištěno, že platnost zaměstnanecké karty č. [REDAKCE] zanikla dle ust. § 63 zák. č. 326/1999 Sb. dne 02.05.2021, tedy uplynutím 60 dnů ode dne, kdy mu skončil poslední pracovní vztah.

Výše jmenovaný byl oprávněn pobývat na území bez víza po dobu 90 dnů. Od 01.08.2021 pobývá na území ČR bez platného pobytového oprávnění.

Na základě výše uvedených zjištění Vám předávám výše uvedeného cizince k provedení příslušných opatření a žádám o sdělení výsledku Vašeho opatření k výše uvedenému č.j.

[REDAKCE]
vrchní referent
[REDAKCE]

6. 12. 2021
za OCP OPKPE Plzeň
[REDAKCE]

Příloha č. 2

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje
odbor cizinecké policie

oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort
Nádražní 2, 306 28 Plzeň

Č. j. [REDACTED]

MINISTŘIČKA Odbor azylové a migrační politiky	
Došlo:	21 -01- 2022
Č. j.:	[REDACTED]
Počet listů:	Přílohy:

Plzeň 21. ledna 2022
Počet stran: 1

MINISTERSTVO VNITRA
Odbor azylové a migrační politiky
Oddělení pobytu cizinců Plzeňský kraj
Jagellonská 1017/9, 301 00 Plzeň

Odpověď
K č. j. [REDACTED]

Dne 06.12.2021 jste nám předali cizince [REDACTED], nar. [REDACTED] st. přísl. [REDACTED] s tím, že od 01.08.2021 pobývá na území bez platného oprávnění k pobytu. S výše uvedeným cizincem jsme zahájili ve stejný den správní řízení o správním vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců a vydali jsme mu rozhodnutí o správním vyhoštění v délce 1 roku. Lhůtu na vycestování jsme stanovili na 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

nprap. Mgr. [REDACTED]
vrchní inspektor

MINISTERSTVO VNITRA ČR

Odbor azylové a migrační politiky
Oddělení pobytu cizinců Plzeňský kraj
Jagellonská 1017/9, 301 00 Plzeň

Č.j.: [REDAKCE]

Plzeň 04.10.2021
Počet listů: 1

Policie České republiky
Odbor cizinecké policie
Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort
Slovanská alej 2046/26
307 51 Plzeň

PŘEDÁVACÍ PROTOKOL

Dne 04.10.2021 ve 13:00 hod. se dostavil níže uvedený cizinec:

příjmení, jméno: [REDAKCE]
datum narození: [REDAKCE]
státní příslušnost: [REDAKCE]
poslední místo hlášeného pobytu: [REDAKCE]
číslo cestovního dokladu: [REDAKCE]

k Odboru azylové a migrační politiky Plzeň, Oddělení pobytu cizinců Plzeňský kraj. Kontrolou v CIS bylo zjištěno, že žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání byla zamítnuta dle § 44a odst. 3 s odkazem na § 35 odst. 3 s odkazem na § 37 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb. a dále dle § 44a odst. 3 s odkazem na § 35 odst. 3 s odkazem na § 37 odst. 2 písm. b) ve spojení s § 56 odst. 1 písm. j) zákona č. 326/1999 Sb., dne 09.03.2021. Toto rozhodnutí nabylo právní moci 07.04.2021.

Cizinec podal opožděně dne 08.04.2021 proti výše uvedenému rozhodnutí odvolání ke Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců. Komise pod č.j.: [REDAKCE] ze dne 14.06.2021 zamítla odvolání jako opožděné, toto rozhodnutí Komise nabylo právní moci dne 16.06.2021

Výše jmenovaná pobývá od 08.04.2021 na území ČR bez platného pobytového oprávnění.

Na základě výše uvedených zjištění Vám předávám výše uvedeného cizince k provedení příslušných opatření a žádám o sdělení výsledku Vašeho opatření k výše uvedenému č.j.

[REDAKCE]
vrchní referent

Převzal dne 4.10.2021

prop. [REDAKCE]

Příloha č. 4

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje
odbor cizinecké policie

oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort
Nádražní 2, 306 28 Plzeň

Č. j. [REDACTED]

Plzeň 2. ledna 2022

Počet stran: 1

MINISTERSTVO VNITRA Úřad azylové a migrační politiky	
Došlo:	- 3 -01- 2022
Č. j.	[REDACTED]
Počet listů:	..... Přílohy: .....

Ministerstvo vnitra ČR
Odbor azylové a migrační politiky
Oddělení pobytu cizinců Plzeňský kraj
Jagellonská 1017/9
301 00 Plzeň

sdělení výsledku opatření k cizinci [REDACTED], nar. [REDACTED], st. přísl. [REDACTED]
K č. j. [REDACTED]

Dne 04.10.2021 jsme na základě Vašeho Předávacího protokolu převzali cizince

[REDACTED], nar. [REDACTED], st. přísl. [REDACTED], trv. bytem [REDACTED]
[REDACTED], přechodně bytem [REDACTED]

Důvodem předání byla Vámi zjištěná skutečnost, že cizinec od 08.04.2021 pobývá na území České republiky bez platného pobytového oprávnění.

Dne 04.10.2021 bylo s cizincem zahájeno správní řízení ve věci správního vyhoštění z území členských států Evropské unie dle § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců. Dne 20.10.2021 bylo cizinci vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců a byla mu stanovena doba, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie a to na dobu 1 (jednoho) roku. Dále mu byla stanovena doba k vycestování z území členských států Evropské unie do 15 (patnácti) dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 02.11.2021. Do cestovního pasu č. [REDACTED] mu byl vyznačen výjezdní příkaz č. [REDACTED] s platností do 17.11.2021.

Zpracoval: [REDACTED]

mjr. Mgr. [REDACTED]
vedoucí oddělení

schváleno elektronicky